

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
116. (1181.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2372 ▲
1 amerikai dollár	3,4196 ▼
100 magyar forint	1,5191 ▲

Aktuális 2**Répás: egy alap határon túlra**

Répás Zsuzsanna azt szeretné, ha az összes határon túli jutó anyagi forrást egy alapba vonná össze az Orbán-kormány. A nemzetpolitikai helyettes államtitkár szerint a jelenlegi támogatáspolitikát átláthatatlan, nem logikus rendszer.

Aktuális 3**Augustin Zegrean a „főtaláros”**

Augustin Zegrean választotta elnöknek tegnap az immár teljes felállásban, azaz kilenc taggal tevékenykedő Alkotmánybíróság. A taláros testület új vezetője Ion Vida helyére lép, akinek mandátuma – két másik bíróval együtt – június 7-én járt le.

Kultúra 8**Szent Iván-éj a múzeumban**

Első ízben csatlakozik a csíkszeredai Csíki Székely Múzeum a múzeumok éjszakája elnevezésű rendezvényhez, amelyet az európai gyakorlattól eltérően a romániai múzeumok május 18. körüli időpontra, a múzeumok világnapjára időzítettek, tudtuk meg Gyarmati Zsolt múzeumigazgatótól.

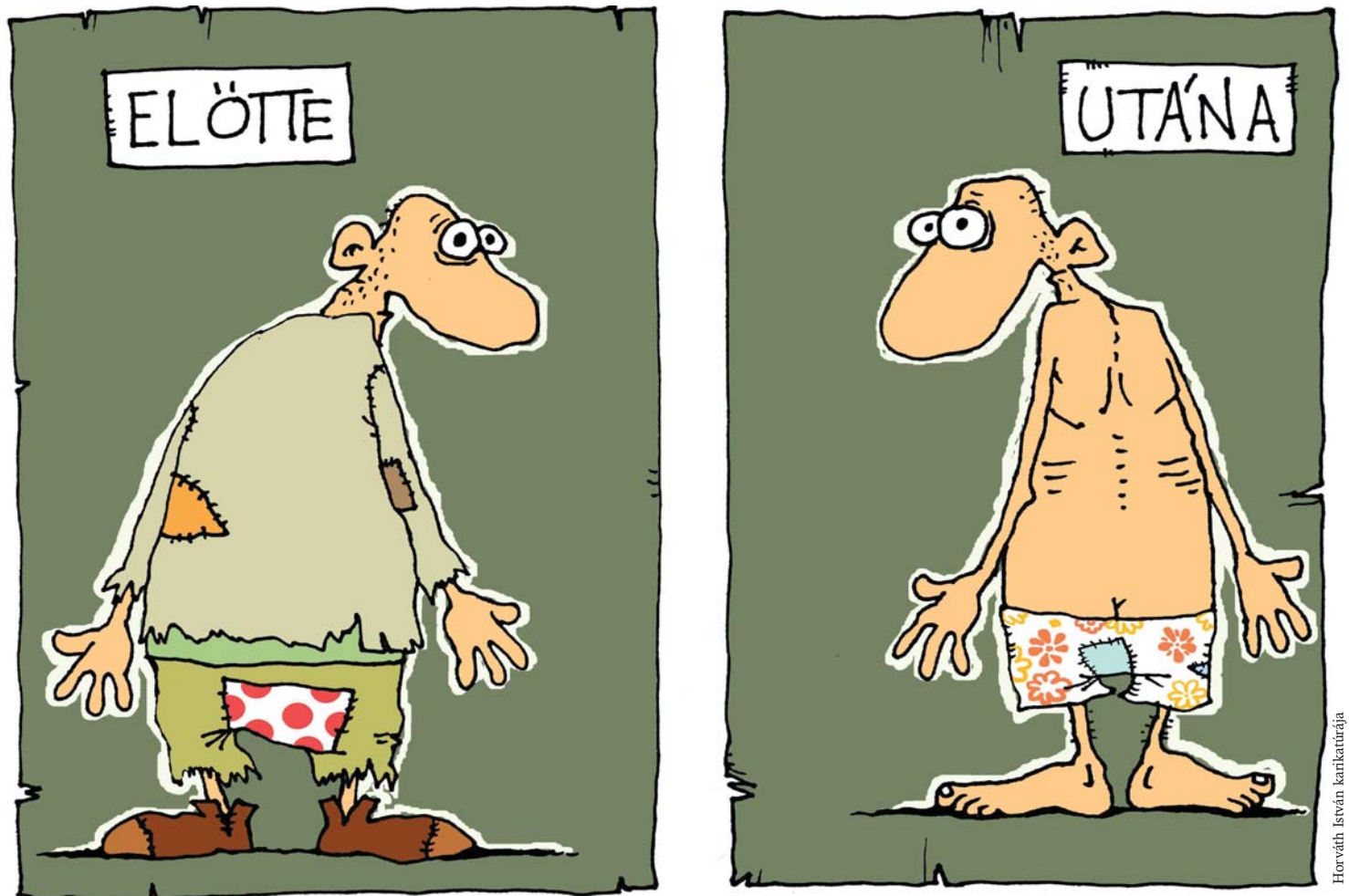
Vezércikk 3**Vajásokok és kuruzslók**

A bér- és nyugdíjfaragások elleni tiltakozások mindeddig erőtlenekek voltak – Basescut még nem söpörte el a népharag –, a bizalmatlansági indítvány is kudarcot vallott, ám csak idő kérdése, hogy a „mogulok” hisztérikus sajtója által is táplált közhangulatra és a koalíció elgyengülésére alapozva az ellenzék mikor szánja el magát a döntő lépésre: az államfő felfüggesztésére, a hatalomátvételre. ▶

Cseke Péter Tamás

Júliustól nagybőjt lesz

Már júliustól alkalmaznák a 15 százalékos nyugdíj- és 25 százalékos bércsökkentést

Ha az Alkotmánybíróság nem keresztezi a kormány terveit, július közepén a postás már csonka nyugdíjat visz ki az érintetteknek. Bár a költségvetésből folyósított fizetések 25 százalékat szintén júliustól vágnák le, ezt csak augusztus 12-től érzékelik az alkalmazottak, mivel ekkor jutnak hozzá előző havi keresetükhöz. A tervek szerint a júniusi utalásból is lecsippenenek valamennyit, de egyelőre nem világos, hogy mennyit. A kormány azt állítja, hogy év végéig maradnak érvényben a kiadáscsökkentések, a lapunknak nyilatkozó Lakatos Péter képviselő azonban arról beszélt, hogy ez csak a nyugdíjak esetében garantált. **6. oldal ▶**

Elkezdték az átszervezést

ÜMSZ

▶ „A kormányalakítás csak kirakatintézkedés lenne, valódi megtakarítás a minisztériumok alárendeltségébe tartozó ügynökségek átszervezésével és megszüntetésével érhető el” – fejtette ki Markó Béla kormányfőhelyettes, akit Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter azzal egészített ki, hogy minimum százezer közalkalmazottat kellene elbocsátani ahhoz, hogy a bérmegvonásokat törölhessék. A kormány egy sor olyan határozatot hozott, amelytől a költségvetési kiadások 20 százalékos csökkentését reméli. Mi több, azt várja el a jól fizetett pozícióban levő hivatalnokaitól, hogy „önként adakozzanak” a szolidaritási alapba. **3. oldal ▶**

Vihar utáni és előtti csend

▶ Tegnap is tartott a napokban tomboló vihar utáni kártalanítás országsszerte: szemtanúk szerint „filmbe illő” katasztrófa okozott károkat. Volt, aki az utcán parkoló autóját totálkárosan találta, egyenesen az autóbontóba szállította a járművet. **7. oldal ▶**

Utakat torlaszoltak el a viharos szél miatt kidőlt fák

Fotó: Mediafax

Pedagógusi bér: csak cseppen

▶ Nehéz nyár elé néznek a pedagógusok: nem számíthatnak arra, hogy a nyári hónapokra járó bért egy összegben megkapják. Ez azt jelenti, többen lemondanak az idén a nyaralásról. A helyi illetékesek úgy vélik, a kifizetések átütemezése megfelel a szaktárca által előírt „pénzügyi fegyelemnek”, de nem kell aggodni, a késleltetett átutalás nem jelent bérkiesést. „Csakis a megszorításoknak köszönhetően van fedezet a bérek kifizetésére” – figyelmeztet Antal Árpád sepsiszentgyörgyi polgármester. **7. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

Röviden

EP- határozat az árvízzel sújtott területek megsegítéséről

Határozatban szólította fel az Európai Parlament (EP) az Európai Bizottságot, hogy kezelje megfelelően a közép-európai esőzések és árvizek következtében kialakult rendkívüli helyzetet. A strasbourgi plenáris ülésen elfogadott határozat felszólította az EU legfőbb végrehajtó testületét, valamint a tagállamokat, hogy nyújtsanak gyors és hatékony segítséget a katasztrófa gazdasági és társadalmi hatásai által sújtottaknak, segítsék az érintetteket abban, hogy ténylegesen lehetőségük legyen a korábbi életvitelükhöz való visszatérésre. Az EP felszólította a bizottságot, hogy azonnal tegye meg a szükséges lépéseket a szolidaritási alap „leggyorsabb, leghatékonyabb és leg rugalmasabb felhasználása érdekében”.

Izland megkezdte az EU-csatlakozási tárgyalásokat

Úgy döntöttek az Európai Unió tagországainak állam- és kormányfői, hogy az EU megkezdje a csatlakozási tárgyalásokat Izlanddal – közölték diplomáciai források. Izland várhatóan Horvátország után csatlakozik majd, 29. tagállamként. A döntés nem okozott meglepetést, miután a tagországok külügyminiszterei már hétfőn egyetértésre jutottak a témában, bár a végző szó kimondását meghagyták a csúcstalálkozónak. Az EU végrehajtó szerve, az Európai Bizottság még februárban adott véleményében javasolta a tárgyalások megkezdését.

Ötvenezer ultraortodox zsidó tüntetett Izraelben

Mintegy ötvenezer ultraortodox zsidó tüntetett Jeruzsálemben és Bné-Berakban az izraeli Legfelsőbb Bíróság határozata ellen, amely megtiltotta a szefárd zsidók szegregációját egy vallási lányiskolában. A tüntetés közelében több fő útvonalat lezártak a közlekedés elől Nyugat-Jeruzsálemben. Mintegy tízezer rendőrt helyeztek előzetes készültségbe Jeruzsálemben, valamint az ultraortodoxok fellegvárában, a Tel-Aviv és Bné-Berak között félúton található Bét Samesben. A rendőri erőket határőrök és helikopterek támogatják. A tüntetők nem fogadják el azt a bírói határozatot, amely szerint meg kell szüntetni a szefárd (észak-afrikai és ázsiai) zsidók elkülönítését askenázi (európai) zsidóktól a ciszjordániai Immanuel telep egyik vallási iskolájában.

Öt év börtönre ítélték a somáliai kalózkodókat

Öt év börtönbüntetést szabott ki egy rotterdami bíróság öt somáliai kalózára, akik 2009. január 2-án megtámadtak egy török teherszállító hajót az Adeni-öbölben. A bíróság elnöke, Jan Willem Klein Wolterink elmondta: a vádlottak azzal a céllal szálltak tengerre, hogy eltérítsenek egy hajót. Megtámadták a Samanyolot. Csak a szerencsén múlt, hogy senki sem sérült meg. A 25 és 45 év közötti somáliaiak pere május 25-én kezdődött, a férfiak a tárgyalás első napján ártatlannak vallották magukat. Azzal védekeztek, hogy egyszerű halászok, akik félreértés áldozatai lettek.

Nem küld békefenntartókat Kirgizisztánba az ODKB

Nem szándékozik békefenntartó egységeket küldeni Kirgizisztánba a Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezete (ODKB) – jelentette ki Nyikolaj Borgyuzsa, a szervezet főtitkára. „Vizsgáljuk olyan szakértők küldésének a lehetőségét, akik tudják, hogyan kell előkészíteni és végrehajtani a tömegzavargások megelőzését szolgáló intézkedéseket, miként lehet kiszűrni a kezdeményezőket és megtalálni a helyzet kiéleződését provokáló bandákat. Békefenntartókat Kirgizisztánba küldéséről azonban nincs szó” – jelentette ki.

Bankadó az EU-ban

Az EU vezetői (Traian Băsescu balról a második) megállapodtak az Unió gazdasági stratégiájáról

Fotó: Agerpres

Hírösszefoglaló

Megállapodtak az Európai Unió tagországainak vezetői tegnap a szervezet 2011-2020-as átfogó gazdaságpolitikai stratégiájáról, melynek eleme a bankadó is. Uniói források brüsszeli közlése szerint a tagországok állam- és kormányfői elfogadták a program valamennyi fő célkitűzését, köztük azt a korábban nézeteltérést okozót is, hogy a szegények számát az időszak végére 20 millió fővel csökkenteni kell. További – már korábban jóváhagyott cél, hogy az EU 2020-ra a 20 és 64 év közötti korosztályon belül 75 százalékos foglalkoztatási szintet érjen el. Más célkitűzések szerint kutatásra a bruttó nemzeti termék három százalékát kell fordítani, a következő évtized végére megpróbálják 40 százalékra emelni a

felsőfokú képzésben részesülők arányát, a szén-dioxid kibocsátását pedig 20 százalékkal kell csökkenteni 2020-ig.

A vezetők egyetértésre jutottak abban is, hogy még szorosabb gazdaságpolitikai együttműködést folytatnak, és szigorítják az államháztartási fegyelmet is, beleértve akár új büntetőintézkedések alkalmazását. A szankciók pontos mibenlétéről azonban nem született döntés.

Helyszíni források közlése szerint megállapodtak abban is, hogy a bankoknak is ki kell venniük a részüket a válságok terheinek viseléséből, és az EU javasolja azt is, hogy a legfejlettebb és vezető feltörekvő országok húszas csoportja (G20) vitassa meg a pénzügyi tranzakciókra kivetendő illeték bevezetésének lehetőségét.

Egyetértés volt abban is, hogy a tagországok hozzájárulását a bankjaik fizető- és ellenálló-képességének vizsgálatára végzett felméréseket, az úgynevezett stressz-teszteket.

Akár 50 milliárd eurós bevétel is hozhatna évente az EU-ban tervezett bankadó – számította ki korábban az Európai Bizottság. A brüsszeli testület szakértői áprilisban tették közzé az „innovatív finanszírozási módokra” vonatkozó munkaanyagukat, amelyet április 16–17-i ülésükön vitatnak meg a tagállamok pénzügyminiszterei. Több olyan intézkedés is lenne, amely egyszerre növelné az államháztartási bevételeket és javítaná a pénzügyi rendszer stabilitását – emelte ki akkor Michel Barnier, a belső piaci ügyekért felelős biztos. ◀

Izrael enyhítette a gázai blokádot

Hírösszefoglaló

Izrael jelentősen enyhít a Gázai övezet köré vont szárazföldi blokádján – jelentette be tegnap a miniszterelnöki hivatal. A biztonsági kabinet döntése értelmében a lakosság számára közszükségleti cikkeket, valamint nemzetközi ellenőrzés alatti civil projektek megvalósításához szükséges anyagokat engednek be a palesztin területre. Az intézkedéssel nem közöltek pontos listát arról, hogy milyen szállítmányok bejuttatását engedélyezik az izraeli hatóságok a Gázai övezetbe. A Palesztin Hatóság elégedettségének adott hangot a blokádot részleges enyhítését illetően. Mahmúd Abbász palesztin elnök a gázai blokádot teljes feloldásáért követeli, és ennek az igényének adott hangot az Egyesült Államokban és Európában tett közelmúltbeli látogatásain is – közölte Száeb Erekat palesztin főtárgyaló. Abbász szerint nincs „részleges megoldás a blokádot feloldására” és, megjegyezte, hogy Izrael döntése nem több PR-lépésnél. A főtárgyaló azzal vádolta meg Izraelt, hogy el akarja hitetni a külvilággal: enyhít az övezet elszigetelésén, de a valóságban a blokádot megállás nélkül folytatódik. A palesztin enkláve másfél millió lakosának a 80 százaléka számára létfontosságú a nemzetközi segítség. A blokádenyhítést követelő hangok különösen azt követően erősödtek fel, hogy május 31-én az izraeli partvédelmi erők feltartóztattak egy Gázába tartó nemzetközi segélyflottillát. Az incidensben kilenc török árampolgár meghalt. ◀

Répás: egy alap a határon túlra

MTI

A nemzetpolitika kiemelt szerepet játszik az elkövetkező években, ezt jelzi, hogy a területért miniszterelnök-helyettesként Semjén Zsolt felel majd – mondta Répás Zsuzsanna (képiükön) nemzetpolitikai helyettes államtitkár egy, az MTI-nek adott interjúban. Hozzátette: az elmúlt nyolc évben a legnagyobb probléma az volt, hogy háttérbe szorult ez a terület, egy eldugott főosztály képviselte, a nemzetpolitikai szempontok nem érvényesültek. Ezen szeretnének gyökeresen változtatni, s azt szeretnék, ha a magyar kormány magatartását „áthátná az összetartozás gondolata”, hogy kárpát-medencei kerek között kell a magyarságról gondolkodni.

„Az államtitkárság lesz a nemzetpolitika műhelye a kormányzati struktúrán belül, bármilyen határon túli magyarokkal kapcsolatos ügy, probléma felmerül, az ide kerül első helyen” – számolt be a helyettes államtitkár. A legfontosabb feladat az államigazgatáson belüli koordináció lesz, azt szeretnék, ha a nemzetpolitikai gondolkodásmód megjelenne az egész magyar államigazgatásban – hangsúlyozta, hozzátéve: minden tárca szabályzatába be fog kerülni feladatként a határon túli

üggyel való foglalkozás. Az államtitkárság gondozza majd azokat az ügyeket is, amelyek korábban a Határon Túli Magyarok Hivatalához tartoztak – jelezte.

A helyettes államtitkár elmondta, hogy a Magyar Állandó Értekezletet (MÁÉRT) mindenképpen összehívják a nyáron, lehetőleg még július folyamán. A testület ülését 2004 novemberében öta nem hívta össze a szocialista kormányzat, „akkor Gyurcsány Ferenc csúfos kudarcot vallott a kettős állampolgárság ügyében kezdeményezett állásfoglalásával” – idézte fel. Hozzátette: a MÁÉRT hivatalosan nem szűnt meg, ma is élő fórum, amibe szeretnének „életet lehelni”.

Ugyanakkor megmaradna a Kárpát Medencei Magyar Képviselő Fóruma is; Répás Zsuzsanna elmondta: ez olyan vitafórum, amely alkalmas arra, hogy hosszú távú koncepciókat alakítson ki, s itt sikerült a parlamenti képviselőknek konszenzusra is jutni egymással.

A támogatáspolitikáról azt mondta, hogy jelenleg a rendszer átvilágításán dolgoznak. Amit eddig látni, „az egy káosz, átláthatatlan, nem logikus rendszer”. A Szülőföld Alap kezel bizonyos pályázati forrásokat, s ezen kívül vannak különböző költségvetési fejezeti előirányzatok amelyek sokszor egymás között adnak át forrásokat. Vannak területet,

amelyeket támogatnak az egyiktől és a másiktól is. „Olyan, mintha az állam a különböző zsebeiből adogatna, és úgy csinálna, mintha nem tudná, hogy azokban a zsebeiben mi van.”

Répás ezért azt szeretné, ha az összes határon túli jutó forrást egy alapba vonnák össze. „Átlátható, világos határon túli magyaroknak szóló támogatás politikára van szükség, azért, hogy a határon túliak is tudják, hogy mire számíthatnak, hová kell fordulni” – jelentette ki. A források összegéről elmondta: azt szeretné, ha meg lehetne őrizni a mostani szintet, s ahogy lehetőség nyílik a magyar gazdaság javulásával, növelnék a forrásokat. ◀

Semjén Zsolt Bukarestben és Erdélyben

Hivatalos látogatást tesz Romániában májtól vasárnapig Semjén Zsolt – tudtuk meg Balázs Adámtól, a bukaresti magyar nagykövetség sajtóattaséjától. A magyar miniszterelnök-helyettes ma Bukarestben a Cotroceni Palotában fogadja Traian Băsescu államfőt, ezt követően megbeszélést folytat Emil Boc miniszterelnökkel. A magyar miniszterelnök-helyettes hivatalában fogadja Daniel pátriárka, a román ortodox egyház vezetője. Semjén Zsolt a nap folyamán megbeszélést folytat Markó Bélával, az RMDSZ elnökével, Románia miniszterelnök-helyettesével és Elena

parlament közelmúltban megválasztott alelnökével. Vasárnap Gyulafehérváron Jakubinyi György római katolikus érsekkel folytat megbeszélést.

Gabriela Udrea regionális fejlesztési és turisztikai miniszterrel. A hivatalos látogatás szombaton Erdélyben folytatódik, ahol Sepsiszentgyörgyön polgármesterekkel és megyei közigazgatási vezetőkkel találkozik. Ezt követően a kereszténydemokrata politikus Kolozsváron látogatást tesz a Sapientia Egyetemen és tárgyalásokat folytat az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum tagjaival, többek között Tőkés Lászlóval, az Európai

Elkezdték az átszervezést

Költségcsökkentő intézkedésekről döntött az Emil Boc vezette kormány

M. Á. Zs.

► Az RMDSZ szövetségi elnöke bár nem zárta ki, hogy a minisztériumok számának csökkentésére is sor kerül, elsősorban a „kormányzati struktúrák határozott és sok szempontból fájdalmas lefaragásával” látja elérhetőnek a költségek csökkentését. Markóhoz hasonlóan nyilatkozott a kabinet több tagja is, Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter szerint nem lenne semmi hasznunk a kormányátalakításból, azon kívül, hogy kielégítené egyesek vérszomját”. Borbély László környezetvédelmi tárcavezető szerint a koalíciós tárgyalásokon nem esett szó a kormányátalakításról, ezért azt feltételezi, hogy „ilyen jellegű informális beszélgetések a Demokrata-Liberális Pártban történhetnek”. „Személyes véleményem, hogy káros lenne, ha a következő két hónapban a 8, 10 vagy 12 tárcás kormányról beszélünk. Hagyjanak, vagy inkább hagyjuk magunkat, vagy inkább hagyjuk magunkat dolgozni, életbe léptetni azokat a megszorító intézkedéseket, amelyeket meghoztunk. Amint a miniszterelnök is mondta, a kormányátalakítást megcsináljuk, nem beszélünk róla” – hangsúlyozta marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján Borbély.

Kifizetik a cégeket

Ezt követően állt a sajtó elé Emil Boc miniszterelnök bejelenteni azokat a döntéseket, amelyeket a kabinet az egy nappal korábban tartott maratoni ülésén hozott. A költségcsökkentés első lépéseként sürgősségi kormányrendelettel 360 millió eurót kölcsönöztek a szorult helyzetben levő helyhatóságoknak, hogy kifizethessék tartozásaikat az

A kabinetülés utáni, tegnapi sajtótájékoztatóján Emil Boc miniszterelnök nem beszélt kormányátalakításról. Fotó: gov.ro

elvégzett szolgáltatásokért és munkálatokért a szerződő cégeknek, melyek fizetéseketlenekké váltak. „Reméljük, hogy ezzel a döntésünkkel kilépünk abból az ördögi körből, amelynek lényege, hogy az állam tartozik a cégeknek, azok pedig nem tudják befizetni adóikat a költségvetésbe” – hangsúlyozta a miniszterelnök.

Csökkentett benzinpénz

„Év végéig 50 százalékkal csökkentjük a közintézmények autóparkjának szánt benzinkvótákat” – jelentette be Emil Boc kormányfő, példaként a miniszteri autókat említve, amelyek az eddigi 400 liter üzemanyag helyett csak 200 litert kapnak. Hasonlóképpen arányosan csökken a prefektúrák, egészségbiztosító pénztárak, megyei tanácsok és helyi tanácsok

benzinkvótája is. A kormányfő tájékoztatása szerint ez az intézkedés része annak a kormányrendeletnek, amely 20 százalékos működési költségcsökkentést irányoz minden költségvetési intézmény számára.

Elbocsátások várhatók

Szakértők szerint a költségek lefaragásának legfontosabb eleme a közalkalmazottak számának drasztikus csökkentése lenne. Vlădescu pénzügyminiszter fogalmazásában minimum százezer embert el kellene bocsátani ahhoz, hogy a bérek visszatérhessenek a lefaragások előtti szintre. A miniszterelnök ezt az információt azzal egészítette ki, hogy mindaddig a kormány 36 ezerrel csökkentette az állások számát, és a további átszervezésekről azután dönt,

hogy „az összes költségvetési struktúra – minisztériumok, ügynökségek és hatóságok – felépítését átvilágította”.

Adakozz, vagy kiteszünk!

Elvesztik állásukat azok az államtitkárok vagy miniszteri tanácsosok, akik nem adományozzák a kormány által létrehozott segélyalapba az állami vállalatok igazgatótanácsában betöltött tisztségük után kapott járandóságukat – jelentette be a miniszterelnök. Hozzátette: a kabinet egy később megállapított szinten maximálni fogja az állami vállalatoknál dolgozók bérét is. Kormányzati források szerint azt várják el a csúcsetvezetőktől, hogy a bérük azon részét, amely meghaladja a nyolcezer lejt, adományozzák a szolidaritási alapba. ◀

Tizenkét éves kötelező oktatás?

ÚMSZ

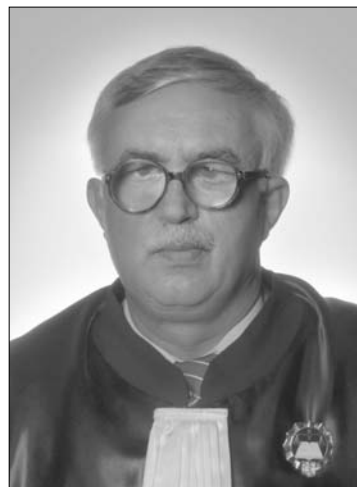
► Jövő héten is folytatná a felsőház oktatásügyi bizottsága a tanügyi törvény vitáját, mert a mai határidőig nem sikerül megvitatnia az összes cikkelyt - jelentette be Mihail Hărdău, a testület PD-L-s elnöke. „Nagyon lassan haladtunk, de sikerült átlépnünk az oktatási ciklusok felosztása okozta kritikusi küszöböt” – tette hozzá. A szenátorok módosították az oktatásügyi minisztérium által kidolgozott, és a képviselőház által elfogadott struktúrán, a tizenkét éves lesz a kötelező oktatás. Bokor Tibor RMDSZ-es szenátor javaslatára a középiskolai ciklus négy éves marad. Az utolsó óvodai évvel kezdődik a gyerekek kötelező oktatása, amit négy éves elemi iskola követ. A gyerekek 10 és 15 éves koruk között általános iskolai tanulmányokat folytatnak, amit kötelező módon két éves középiskola vagy szakiskola követ. A módosítással nem ért egyet Daniel Funeriu tárcavezető, szerinte nem valósul meg a tanügyi törvény azon célkitűzése, hogy a diákok egy évvel többet tölthessenek saját közösségükkel. ◀

Augustin Zegrean a „főtaláros”

Cs. P. T.

► Augustin Zegrean választotta elnöknek tegnap az immár teljes felállásban, azaz kilenc taggal tevékenykedő Alkotmánybíróság. A taláros testület új vezetője Ion Vida helyére lép, akinek mandátuma – két másik bíróval együtt – június 7-én járt le. Zegrean Traian Bănescu javaslatára került 2007-ben az Alkotmánybíróságba, a kolozsvári jogász 2004–2007 között a Demokrata-Liberális Párt képviselője volt. Az új elnököt támogató és három ellenszavazatot kapott. Megválasztása jelzi, hogy a taláros testületben immár többségben vannak azok a bírák, akik a jelenlegi nagyobbik kormánypártnak és az államfőnek köszönhetik megbízásukat.

Az Alkotmánybíróság „politikai összetételének” azért nagy a tétje, mert a bírának kell elvégezniük a kormány megszorító intézkedéseit tartalmazó törvények alkotmányossági vizsgálatát. A testület döntésétől függ, hogy életbe lépnek-e a Boc-kabinet által tervezett 25 százalékos közalkalmazotti és 15 százalékos nyugdíjcsökkentések. „Megkaptuk az ellenzektől és más szervezetektől érke-

Augustin Zegrean alkotmánybíró

ző alkotmányossági kifogásokat. Már ma (tegnap – szerk. megj.) megkezdtük a törvények vizsgálá-

tát” – mondta tegnap lapunknak Puskás Bálint, a taláros testület tagja. Tájékoztatója szerint „ha valami rendkívüli esemény közbe nem jön”, az Alkotmánybíróság június 24-én megtartja a tárgyalást és ítéletet hirdet. „Tudatosan időzítettük a tárgyalás napját a Nemzetközi Valutaalap igazgatótanácsai ülésének dátuma (június 28.) előtti időpontra” – magyarázta lapunknak Puskás Bálint.

Mint ismert, az Alkotmánybíróság egy hétig csonkán tevékenykedett, mert a mandátumukat vesztő három bíró közül csupán az egyiket sikerült pótolni a határidőig, június 7-ig. A képviselőház és a szenátus csupán késve nevezte ki jelöltjeit a nagyobbik kormánypárt és az ellenzék közötti politikai viták miatt. ◀

Nem nyugodnak bele a taláros döntésbe

A szakszervezetek akkor sem hagynak fel a tiltakozással, ha az Alkotmánybíróság zöld utat ad a megszorító intézkedéseket előíró törvényeknek. A taláros testület döntése után egy nappal, június 25-én mintegy háromezer közalkalmazott tart sztrájkorséget a Cotroceni-palota előtt. A tiltakozók arra kérik majd az államfőt, hogy ne hirdesse ki a bér- és nyugdíjcsökkentést előíró jogszabályokat. A nagy szakszervezeti szövetségek egyébként már tegnap bepanaszolták a román államot a Nemzetközi Munkügyi Szervezetnél az alkalmazotti jogok megsértése miatt.

Vajákosok és kuruzslók

Cseke Péter Tamás

„Még egy ilyen győzelem, és nem marad több katonám!” – sóhajtott fel a történetírók szerint időszámításunk előtt háromezred évvel I.

Pürrosz az ausculumi csata után.

Az épeiroszi királyéhoz hasonló gondolatok

járhatnak Traian Bănescu fejében, miután a koalíció két diadalt is elkönnyelhetett ezen a héten.

Az államfő számára kétségkívül fontos győzelem volt, hogy a Boc-kabinet talpon maradt az ellenzéki bizalmatlansági indítványról szóló szavazás után. És még nagyobb diadalt jelentett az, hogy a Demokrata-Liberális Pártnak sikerült jelöltjeit beszavaztatni az Alkotmánybíróságba, s így az immár „kormánypárti” taláros testület jó eséllyel zöld utat ad a megszorító intézkedéseket tartalmazó törvényeknek.

Az ókori hadvezérhez hasonlóan azonban mindezért nagy árat fizet az államfő.

Akárcsak Pürrosz serege a rómaiakkal vívott ütközet után, Bănescu csapatai is megfogatkoztak. A Demokrata-Liberális Pártnak nagy az elégedetlenség, politikusai jövőjüket (zöldjüket) féltik. A bizalmatlansági indítványról szóló szavazáskor történt „árulások” után a koalíció támogatottsága – az ellenzéki állításokkal szemben – megmaradt ugyan, ám a minimálisra csökkent a törvényhozói testületben.

Emellett a lakosság kormány iránti bizalma a nullához közeledik, Traian Bănescu pedig a választásokkor elkönnyelt bizalmi tőkájének legalább felét felélte az elmúlt hat hónapban.

Az államfőt nyugodtan magára hagyhatnánk gondolataival, ám hitelvesztése nemcsak egy politikus, hanem a válságkezelés kudarcát is jelentheti. A kormány ugyanis most úgy próbálja rátküldni a lakosságra a válságkezelés receptjét, hogy a „beteg” semmilyen garanciát nem lát egészsége jobbulására, vajákosnak tartja orvosát, kuruzslásnak a gyógykezelést. A bér- és nyugdíjlefaragások elleni tiltakozások mindaddig erőtlenekek voltak – Bănescut még nem söpörte el a népharag –, a bizalmatlansági indítvány is kudarcot vallott, ám csak idő kérdése, hogy a „mogulok” hisztérikus sajtója által is táplált közhangulatra és a koalíció elgyengülésére alapozva az ellenzék mikor szánja el magát a döntő lépésre: az államfő felfüggesztésére, a hatalomátvételre.

A Boc-kabinet válságkezelő receptjében lehet kételkedni – a szakértők zöme egyetért a felírt gyógyszerekkel –, ám az ellenzék mindaddig gazdasági intézkedések helyett csak politikai alternatívát kínált. A szociáldemokraták és a liberálisok kétségkívül diadalmasnak tartják a hónap tartanak a parlamenti vagy az elnökválasztásokat. Pürrosz győzelmükbe azonban a beteg belehalhat.

Román lapszemle

Fizetsz, vagy meghalsz. A kórházaknak felhalmozott adósságaik miatt már injekciós türe sem marad pénzük, az orvosok a betegetől várják el, hogy megvegyék azt, ami az ellátásukhoz szükséges. Egyes kórházak még fel is töltötték raktáraikat a páciensek által megvásárolt felszereléssel. (Adevărul) ► A megyei önkormányzatok több mint fele kap állami támogatást szükségleteik finanszírozásához, mivel nem képesek előteremteni a szükséges pénzt. A legtöbb pénzt Vaslui, Olt és Suceava megye emészti fel. Romániában tavaly csupán húsz megye járult hozzá tényleges az éves büdzséhez. (România liberă) ► Tavaly hetvenöt százalékkal nőtt az online vásárlók száma 2008-hoz képest, az interneten keresztül vásárlók 38 százaléka idegenforgalmi szolgáltatásokra költött. (Gândul)

Milliók sorsa – kilenc ember kezében

Június 24-éig még reménykedhetnek a közalkalmazottak és a nyugdíjasok. Az Alkotmánybíróság ezen a napon véleményezi majd a közalkalmazotti bérek 25 és a nyugdíjak 15 százalékos lefaragásáról szóló törvény ellen benyújtott óváásokat.

Bogdán Tibor

► Ismét munkát adott az Alkotmánybíróságnak a Boc-kormány: a taláros testületnek ezúttal arról kell határoznia, megfelel-e minden tekintetben az alaptörvénynek a bérek és nyugdíjak csökkentését előirányzó két jogszabály, amely a kabinet parlamenti előtti felelősségvállalása nyomán, igenlő válasz esetén életbe léphetne.

A két törvény ellen alkotmányossági kifogást emelt mind a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Nemzeti Liberális Párt (PNL), mind pedig a Legfelsőbb Igazságügyi és Semmitőszék. Utóbbi egyenesen két beadványban fellebbezte meg a jogszabályokat.

Alkotmányossági kifogások

A PSD beadványa szerint a két törvény több pontban is szemben áll az Alkotmány rendelkezéseivel. Az aláírók

álláspontjának megfelelően a bérek és nyugdíjak csökkentése gyakorlatilag újabb adó bevezetésével egyenértékű, ez az adó pedig túllépi az adótörvénykönyvben konkrétan megjelölt adókereteket. A kormány által támogatott jogszabály értelmében a közalkalmazottakra voltaképpen 41 százalékos adóteher nehezedik, amely a 16 százalékos egységes adókulcsból és a 25 százalékos megvonásból tevődik össze. Ezzel hátrányos helyzetbe kerülnek más szférák alkalmazottaival, akiknek csupán 16 százalékos adó kell adózniuk fizetésükből.

Az alkotmányossági óvás megfogalmazói az Európai Emberjogi Bíróság (CEDO) joggyakorlatára is hivatkoznak, leszögezve: „ennek megfelelően a javak fogalma felöleli a személy minden gazdasági értékkel rendelkező magánjogát, így tehát a bérek és a bértermészetű juttatások, közöttük a társadalombiztosításhoz és szociális segélyhez való jog tulajdon-

jognak, magántulajdonnak tekinthető”. Következésképpen „a bérjog és a bértermészetű juttatások korlátozása gyakorlatilag egyenértékű a kisajátítással” – állítják a szociáldemokrata szerzők.

A PNL óvásában az Alkotmány három cikkelyének megsértését rója fel a Boc-kormánynak. Eszerint a két törvény mindenekelőtt az Alkotmány életszínvonnallal kapcsolatos, 47. cikkelyének mond ellent: ez kimondja, hogy az állam köteles az állampolgárok számára méltányos életszínvonalat biztosító gazdasági fejlesztési és szociális védelmi intézkedéseket hozni, az állampolgárok pedig nyugdíjra, fizetett szüneti szabadságra, az állami egészségügyi intézmények által nyújtott orvosi ellátásra, munkanélküli segélyre és törvény által előírt más állami- vagy magán-társadalombiztosítási típusokra jogosultak. Az állampolgároknak joguk van társadalombiztosítási

intézkedésekhez, a törvény feltételei között.

A magántulajdonnak minősítő juttatások megvonásával a kormány az alaptörvény 44. cikkelye ellen is vét, hiszen ez a magántulajdonról „a tulajdonosoktól függetlenül”, „egyenlően garantálja és oltalmazza”. E cikkely 3. bekezdése ráadásul egyértelműen megállapítja: „Senki nem a tulajdona sem sajátítható ki, csak a törvény szerint megállapított valamely közhasznú ügy esetében, igazságos és előzetes kártérítéssel”.

A PSD-hez hasonlóan a PNL is hivatkozik a CEDO idevágó rendelkezéseire. A beadvány aláírói végül azzal sem értenek egyet, hogy a kormány a megszorító intézkedéseket az Alkotmány 53. cikkelyével indokolja, hiszen az csupán abban az esetben teszi lehetővé „egyes jogok vagy szabadságok” gyakorlásának korlátozását, ha azt, „az eseteknek megfelelően, a nemzetbiztonságnak, a közrendnek, a közegészségnek vagy a közérdekeknek, az állampolgárok jogainak és szabadságjogainak a védelme; a büntető eljárás lebonyolítása; valamely természeti csapás vagy valamely rendkívül súlyos katasztrófa követke-

ményeinek a megelőzése megköveteli”.

Végül a Legfelsőbb Igazságügyi és Semmitőszék egyik beadványában a két törvény jogfosztó jellege ellen emeli fel a szavát, a másikban pedig a bírák függetlenségének megsértése miatt tiltakozik. A testület szerint ugyanis a bírák szolgálati nyugdíjának megszüntetésével a kormány végső soron „figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy a kinevezést, a szüntelen szakmai továbbképzés, az értékelések és előléptetések után éppen a nyugdíjba vonulás jelenti a bírói tevékenység végpontját”.

Az utolsó pillanatban

A Nemzetközi Valutaalap aláírt készletlét hitelszerződés értelmében a Romániának járó újabb, ezúttal 850 millió eurós részlet folyósítása szempontjából az Alkotmánybíróság mondhatni az utolsó pillanatban, június 24-én hozza meg döntését. A nemzetközi pénzügyi vezetősége ugyanis négy nappal később, 28-án határoz az összeg sorsáról. Legkésőbb eddig az időpontig tehát a megszigorító törvényeknek életbe kell lépniük

Az eddigi gyakorlat azonban azt mutatja, hogy a talárosoknak nem minden esetben sikerül már az első ülésen meghozniuk a döntést, így most sem kizárt az elnapolás lehetősége. A kormány számára az egyetlen esély az lenne, ha június 28-án az alkotmánybírák alkotmányosnak mondanák ki a két törvényt – bár ekkor is a döntés meghozatala és annak megindoklása között rendszerint legalább tíz nap a különbség.

Politikai megfigyelők szerint kevés a valószínűsége annak, hogy a talárosok helyt adnak az óváások valamelyikének. A testületben ugyanis, a háttérből Traian Băsescu által irányított demokrata liberális honatyák sikeres igyekezete nyomán, túlsúlyba kerültek a kormánypártiak, elnököt is soraikból választottak. A kilenc alkotmánybíró közül ötöt a hatalom képviselői – négyet a demokrata liberálisok, egyet az RMDSZ – neveztek ki. A „hatalomközeliek” pedig már, nem is túlságosan burkolt formában, megkapták a megfelelő utasítást az államfőtől, aki hangsúlyozta: bízik abban, hogy a bírák a parlament akaratával szemben az Alkotmánynak szereznek érvényt. ◀

Bűn és büntetlenség – a főszerepben: B. B.

A pártállami múlt feltárására vállalkozott két fiatal magyar újságíró. Dokumentumfilmjük, készítésének és bemutatásának körülményei és nem utolsó sorban a főszereplő személye igencsak felkavarta a magyar közvéleményt.

Gy. Z.

► Az 1956-ot követő korszak Magyarországnak, az állampártnak – a mindenható Kádár János mellett – évtizedeken át a második embere az idén 89 esztendősz Biszku Béla volt.

„Hát él még?”

A forradalom után, a megtorlás idején esztendőskön át belügyminiszter. Az ilyenekre szokták mondani azok, akik még emlékeznek a személyére, a működésére: „Hát még él?” Neve, alakja teljesen kikopott a köztudatból, és erről ő maga gondoskodott, sokat is tett érte. A rendszerváltozáskor, 1989-ben teljesen visszavonult az egykor „káderdülőnek” becézett-csúfolt budapesti rózsadombi magányába, családtagjain kívül nem fogad vendégeket, nem áll szóba újságíróval, sem történésszel, nem ad interjút.

Hogy most mégis a magyarországi közbeszéd szereplőjévé lépett elő, annak köszönhető, hogy ez utóbbi fogadalmát ügyvédje tanácsával dacolva egyetlen alka-

lommal megszegte. Két fiatal kereste fel ugyanis, hogy B. B. szülőfalujáról, Márokpapiról (a világrajövelekor még Márokról) filmes „almanachot” készítsen. És a hajdani nagyhatalmú politikus, a mai – sportszeretetének köszönhetően – életerős nyugdíjas, ráállt a dologra. Az ifjú kíváncsiskodók úgy jutottak el hozzá, hogy Márokpapiban kezdtek el a nyomozást, hátha egyszer felbukkan. Szerencsésük volt. Kezdetben a fiataloktól kérdezték, majd a faluban „fórumot” rendeztek a számára, ahol beépített barátai már „keményebb” kérdéseket is föltek. Majd eljött az ideje, hogy leleplezzék önmagukat: Novák Tamást és Skrabski Fruzsínát dehogyan helytörténeti dolgok érdeklik, sokkal inkább a kérdezett személye, pártállami múltja, politikai és történelmi felelőssége. A *mandiner.hu* internetes portál két újságírója a szó szoros értelmében behúzza a csőbe B. B.-t, aki állítólag így reagált a vallomásra: „maguk csirkefogók” – de folytatta a nyilatkozást, és az így készült film bemutatásához is hozzájárult.

Biszku Béla, még fénykorában: Kádár János jobbja

Fotó: archív

Kommunista életút

Mielőtt folytatnánk a történetet, ismerkedjünk meg a főszereplővel. A *Wikipédiából* idézünk.

Biszku Béla (Márok, Bereg vármegye, 1921. szeptember 13.) szerszámlakatos, parlamenti képviselő, keményvonalas kommunista politikus, belügyminiszter (1957–1961), az 1956-os forradalom megtorlásainak (egyik) irányítója. 1937-ben lakatosinasként kezdett dolgozni a Wertheim Felvonó- és Gépgyárban. 1941–1942-ben a Marx és Méreinel, majd 1945-ig a Magyar Philips Művekben dolgozott. 1938-ban bekapcsolódott az ifjúmunkás-mozgalomba, 1943-ban belépett a Vasas Szakszervezetbe, 1944-ben a kommunista párt-

ba. 1944–1945-ben az angyalföldi fegyveres ellenállás egyik szervezője volt.

A háború utáni években folytatott tevékenységét csak röviden foglaljuk össze: a Magyar Kommunista Pártban, majd az egypártrendszerre átalakult diktatúrában a Magyar Dolgozók Pártjában különböző tisztségeket töltött be. Azon kevés – nem moszkovita – káderek egyike, aki nem ismerte meg belülről is a mindenható pártfőt, Rákosi Mátyás börtöneit. És most ismét a *Wikipédiából* idézünk.

A forradalom első napjaiban a XIII. kerületi pártbizottság tagjaiból, párttagokból és munkásokból fegyveres csapatokat szervezett a felkelők ellen. A Magyar Szocialista Munkáspárt budapesti bizottságának első titkára, a Központi Bizottság

tagja (KB) (1956–1957), a politikai bizottság tagja (1957–1980). A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány tagja (1957. február 28.–május 9.), s mint ilyen megbízva a belügyek vezetésével (1957. március 1. – május 9.). Mint belügyminiszter (1957. május 9. – 1961. szeptember 13.) közvetlenül irányította a forradalom utáni megtorlást. A minisztertanács elnökhelyettese (miniszterelnök-helyettes) 1961. szeptember 13-ától 1962. szeptember 27-éig. 1962-től a KB titkára, de szembefordult Kádár János enyhülős politikájával, ezért felmentették tisztségei alól, és nyugdíjazták (1978). A Szakszervezetek Országos Tanácsa Számvizsgáló Bizottságának elnöke 1980-tól 1989-ig.

Vita az etikáról

A száraz szócikk némely adata azonban kiegészítésre szorul. Forradalom utáni ténykedése mindenképp. Ezeket csuktak börtönbe, háromszáznál többen végezték bitófán, köztük 1956 miniszterelnöke, Nagy Imre, akinek kivégzésére szerdán emlékezett az ország. B. B. helyeselte az ítéletet, de kevesellte a szigort. Ma is ellenforradalomról beszél, és nem bánta meg akkori viselkedését. Kádárral való szembefordulása pedig? Amikor a diktatúra kezdett felpuhulni, ő megpróbált balról előzni, de a Moszkva (Brezsnyev?) tudtával tervezett puccskísérelt hamvába holt. Mennie kellett.

A két újságíró a Nagy Imre-kivégzés évfordulóján kívánta bemutatni *Bűn és büntetlenség* című dokumentumfilmjét, a Biszku-család azonban letiltatta a vetítést. Novák és Skrabski ezért – akik viselkedésének etikusságáról érthető módon vita pattant ki Budapesten – szamizdat-módszerekhez folyamodtak, és egy vendéglátóhelyen tartották meg a premiért. Az étterem előtt sorok kígyóztak. A történet – hogy profán szóhasználatlaltal éljünk – happy enddel végződik: B. B. lányai még a nap folyamán megtekintették az édesapjukkal (-ról) készült filmet, és végül áldásukat adták a bemutatóra. ◀

Lap-top

A nap címe. A PD-L mély válságban van, Stelian Tănase, *Adevărul*.

Magyarzat. Az *Adevărul* terjedelmes összeállítást közöl a bizalmatlansági indítvány leszavazása után a PD-L-ben előállt helyzetről. A fő kormánypart parlamenti képviselői közül többen kormányátalakítást követelnek, mondván, hogy egyes miniszterek nem jól végezték a dolgukat, és hogy több tárcát össze kellene vonni. Mivel az RMDSZ miniszterei által – véleményünk szerint kiválóan – betöltött mindhárom szaktárcáról szó van, érthető vezetőink nyugtalansága. Stelian Tănase általánosabb elvi kérdésekre is felhívja a figyelmet: „A Boc-kormányban mennie kellett volna, hiszen már nincs legitimitása, miután a bizalmatlansági indítvány mindössze nyolc szavazat miatt bukott meg. Más kormányra és más kormányfőre van szükség. (...) A PD-L mély válságban van, amely a következő időszakban még hevesebbé válik. (...) Traian Băsescu bebizonyította, hogy nem játszhatja a döntőbíró szerepét, mivel ő a PD-L elnöke.”

Szellemes miniszter. Derekasán megfelel az *Academia Cațavencu* provokatív – és ezúttal a szokottnál mintha egysíkűbb és kevésbé humoros – kérdéseire Borbély László miniszter. Bevallja például, hogy nemrégén orgonát lopott. A vallomás romantizmusán ront, hogy a miniszter új a szomszédja fájáról törte le a zsenge virágos ágakat, és rögtön be is vallotta neki. Mivel azonban a tény tény marad és a szomszéd reakcióját nem ismerjük, függesztéssel három Miatyánk elmondására ítéljük.

A nap álhíre. Emil Bocot előreláthatólag szentté fogják avatni. (A ceremóniára a Nemzet Katedrálisában kerülhet sor, közvetlenül a felépülte előtt.) Az ok: Emil Boc bábjá egyszerűen nem gyúlt meg, amikor a megszorítások ellen tüntetők bábokat égettek a köztéren, meg sem nedvedett, amikor a nyári zápor megverte, és könnyezni kezdett, amikor a nyugdíjak csökkentéséről beszéltek a jelenlétében, Traian Băsescu említésekor pedig vérezni.

Minden napra egy mondás

„Az a hely, ahol az optimizmus a legjobban virágzik, az elmegyógyintézet.”
Henry Havelock Ellis

Szesélyes időjárás

Horváth István

Meglátni a csodát

A gólyaanya ottmaradt a fészekben. Mesét mondott a fiainak a déli meleg országról, Egyiptomról, a Nílus vizéről meg a pompás iszapról, amely valóságos terített asztal a gólyanépnek. A kisbéka álmélkodva hallgatta a mesét: sohasem hallott még arról az országról.

– El kell jutnom oda! – mondta sóvárogva. – Talán elvinne a gólya vagy valamelyik fia. Meghálálnám a szívességét. Ó, hogy vágyom Egyiptomba, s el is jutok bizonyosan, hiszen mellém szegődött a szerencse! A vágy, ami a szívemben lakik, százszor többet ér, mintha drágakövet rejtene a fejem!

Igaza volt a kisvarangynak: az volt az ő drágaköve, a szüntelen vágy, a sóvárgás fölfelé, mind magasabbra! Fényllett, tündöklött a szívében a vágyakozás.

Még végig se gondolta, amikor mellette termett a gólya, a hatalmas férfiú. Megpillantotta a fűben üldögélő békát, vágott egyet a csőrével, s nem éppen gyöngéden megragadta. A kemény csőr belevágódott a szegény kisbéka testébe, sivitott mellette a szél, félelmetes volt a repülés, – de repült! A magasba repült, Egyiptom felé bizonyára; fényllett a szeme, mint az eleven láng.

– Kvak! Jaj!

A kisbékának vége volt. De hová lett az a csepp láng a szeméből?

Felitta a napsugár, kilopta a drágakövet a kis varangyos béka fejéből. (...) És a drágakő a béka fejéből? Az hova lett? Keresd a napban! Nézz bele, ha tudsz!

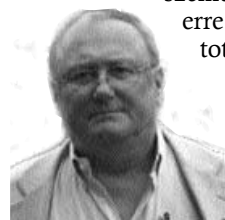
Erős a fénye, és gyöngye a szemünk, gyöngye ahhoz, hogy meglássuk a föld valamennyi csodáját. Talán egyszer majd sikerül, s az lesz a legszebb mese.

Hans Christian Andersen: *A béka*. Fordította Hevesi Sándor

SZELLEMI DÉZÉS

Egy férfi vallomása

Meglehet, most aztán a fejemre vonom, no nem az égiek haragját, sokkal rosszabbat annál: férfitársaim és kopaszra borotvált, kigyúrt izmú, izzadt férfitestek látványától elaléló hölgyek megvetését. Vallomással tartozom: nem nézem a futball-világbajnokság közvetítéseit. Olyannyira, hogy az elmúlt péntek délután kánikulájában elmentem a közeli szupermarketba, de kizárólag női vásárlóval találkoztam. Mondjuk, ezen hajlamaimnál fogva nem ütköztem meg, de csak fizetés után értettem meg a jelenség okát. A központi téren, ahol a különböző hálózatok félköre kínálja a gyorskajákat (tőlem ez is annyira idegen, hogy a „kínai gyors étterem” felirat „gyors” szavát hajlamos vagyok görögül, „gyros”-nak olvasni), távolba meredő tekinteteket, guvadtszemű pasasokat láttam. Az erre az alkalomra kilógatott lapostévéken a nyitómeccset nézték nagy áhítattal, kezük ügyében sörösüvegivel, hogy fitytyet hányva a gender (vadgender) elméletére, ezzel is erősítsék a nemüket

Gyulay Zoltán

illető sztereotípiát. Már bocsánatot kérek, de ami úgy bő száz esztendeje olyan szép sportnak (mi több: kedvtelésnek, időtöltésnek) indult, mára elvesztette minden báját és játékoságát, vad cirkuszszá, élet-halálra menő gladiátorviadallá, kőkemény üzletté változott. A meccseket pedig éppen úgy nem szívlelem, ahogy nem tudna lekötni egy kétszer kilencven perces helyszíni közvetítés (esetleg hosszabbtással, a szünetben szakkomentárokkal, viszájvitákkal) a New York-i tőzsdéről. Pedig ott aztán igazán mozgalmas az élet.

Mi a baj hát velem? Bizony, én fordítva látom (elvégre Einstein óta tudjuk, hogy minden viszonylagos): nem velem van a baj, hanem a világgal. Azzal, amit egy lapban olvastam összefoglalóként: „A dél-afrikaiak joggal jegyezték meg, a vb hivatalos dalát a kolumbiai Shakira éneklé, az ajándéktárgyakat Kínában gyártják, a jegytulajdonosok zöme pedig a nyugati világból kerül ki. Miközben a stadionok és a hivatalos helyszínek közelében tengődő szegényeket

bádogviskókba telepítették, hogy ne legyenek az ünneplő tömeg útjában.”

Sapientia sat! Ami a pályán történik, hovatovább másodlagos. Mintha a FIFA számára sem az élvezetes futball volna a játék valódi lényege, hanem például a közvetítések egekbe rúgó jogdíja. A nemzetközi szervezet kufárok gyülekezetévé vált; kereskednek minden: jegyekkel, kegytárgyakkal, reklámokkal.

Mint a klubcsapatok a játékosokkal: valóságos embervásár folyik. Egyáltalán: a klubhűség ma már ismeretlen fogalom; nagyjából sem találni, aki a kö-

lyökcsapattól az öregfiúkig egyazon trikóban játszaná végig a pályafutását. Valaha éles különbség volt az amatőr és a profi sportoló között – ez utóbbi inkább cirkuszi attrakciónak számított (persze, körülményeit tekintve ma még inkább), napjainkban azonban oly mértékben felfokozódtak az igények, hogy egészséges határok között nem is lehet megfelelni nekik. Ezért hát, hogy életerős fiatal emberek rognak össze holtan a pályán, és nem

csupán az első osztályú mérkőzéseken. A sikerhajszolásnak, a teljesítményciklásnak, a patikamérlegesen kiszámított eredményeknek pedig semmi közük az angolból a világ összes nyelvében átvett szó, a „sport” eredeti jelentéséhez: „meghatározott célú mindennapos tevékenység, a mindennapoktól különböző környezetben; célja a versenyzés, a szórakozás, eredmény elérése, a képességek fejlesztése vagy ezeknek kombinációja”.

Ehhez kommentár nélkül csak annyit: az utolsó amatőr talán a norvég király volt, aki trónörökösként három olimpián is indult vitorlázás versenyszámban. Vagy talán mégis: Róma (1960), Tokió (1964), Mexikóváros (1968) még élvezet volt, de Münchenben (1972) a palesztin terroristák jóvoltából beköltözött a politika (amit a Nyugat moszkvai, majd – Románia kivételével – az akkor volt szocialista országok Los Angeles-i bojkottja tetézt), és tessék, nem elromlott végképp minden?

Mellékesen megjegyzem: a pekingi olimpia mindent felülmúló megnyitójának televíziós közvetítése a világ legnagyobb blöffje volt. Az olimpiai közvetítésektől is borsózik a hátam.

Öngólok megejtő bája

Az 1964-es tokiói olimpia labdarúgó tornáján a magyaroknak négy gólt sikerült rúgniuk a bolgárok ellen, ketőt pedig ajándékba kaptak ellenfelüktől. De valami olyan szépséges, dacos-fickós (akkor még nem volt annyira divatos a szó: szépségdíjas) öngólokat, csukafejést, felső sarokba bombát, aminőket még a később aranyérmes olimpikonok sem voltak képesek Albert Flórián vezérletével.

Most a tisztességes közép- és a tiszteletlen gólszegénység túltükkölt világbajnokságán (a zaj nyilvánvalóan árt a kezdeményezőkézségnek és a robbanékonyságnak – e finom összefüggés felismerése sok tudományos dolgot szülni fog még) az öngólok másfajta típusát mutatják be a dánok a hollandok ellen: azt, amely a betojákos zavarósszjáték eredménye, vagyis amikor valakik a nem kellő pillanatban vannak a nem kellő helyen. Az egyik játékos a fülével kifelé fejei a labdát, a vuvuzela (más néven darázskürt, bantuu lepatata, egy méter hosszú, B hangolású dél-afrikai auditív kínzóeszköz ezek szerint nem csak a hallójáratokat hozza ramaty állapotba, hanem az egész szervet, mert a Jabulani nevű, sokak szerint nem is gömbölyű játékszert, belül üres Gömböc nevezetes öntörvényűségével a hátvéd társ háttára, onnan a kapufákra pattan (még jó, hogy ezekből nincs több háromnál), és végül a gólvonalon túl köt ki, bágyadtan.

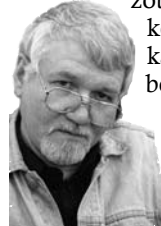
Ez a vébé eddig túl gyenge ahhoz, hogy az ember ne találjon örömet legalább az ilyen be sem ígért élményekben, annál is inkább, mivel súlyos bírói tévedések sem fűszerezik.

Persze álmélkodhatunk, nem kisebb műélvezettel, az országvezető politikusok öngóljain is.

A román legelit a fentebb leírt dán típusú realizációk mesteri művelője. Az alkotmányjogász miniszterelnök még véletlenül sem találja el a helyes és törvényes törvényváltozatot, az államelnök pedig, ez a totális játékos, úgy pöcköli be a saját kapujába a labdát, hogy előtte (és közben és utána) részrehajlás nélkül az egész poport lerúgja. Nem külön az ellenzék sem: olyan meccseken, amelyeken mindenki kizárólag az ellenféltől kap passzt, és ahol csakis öngólokat rúgnak „egymásnak”, még a saját kapujába is alig talál be.

Magyarország most természetesen más. Ott frissen győzött a forradalom és a szabadságharc, ott könnyű olyan emelkedett politikai öngólokat rúgni, mint a jelzett tornameccseken a bolgárok és a dánok együttvéve. Miután

Európa a magyarok „görög cselét”, vidéki önsajnálattal nem vette be, Orbán Viktor, a bátor kapitány elismerte, hogy ő tulajdonképpen Bajnai Gordon szeretne lenni. Drukcoljunk neki és az országnak, hogy ez sikerüljön.

Ágoston Hugó

▶ Röviden

Bővül az eurózóna

Észtország januártól az euróövezet tagjává válhat, és bevezetheti az eurót. Észtország az euróövezet 17. országa lesz Ausztria, Belgium, Ciprus, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Málta, Olaszország, Portugália, Spanyolország, Szlovákia és Szlovénia mellett.

Ködös úton az Opel

Német szakértők szerint semmit nem oldott meg és még bizonytalanabbá vált az Opel jövője az anyavállalat, a General Motors azon döntése után, hogy lemond a korábban remélt európai kormányzati támogatásokról, és a szanálását saját erőből oldja meg. A német üzleti lapok értékelése szerint egy színjáték véget ért, de a kilátások még inkább kiszámíthatatlanabbá váltak.

Átszervezik a Postát

Csökkentik az alkalmazottak számát, fejlesztik a pénzügyi szolgáltatások kínálatát és közvetlen értékesítési ügynökké léptetik elő az alkalmazottakat a Román Posta átszervezése keretében. A vállalat anyagi helyzete jelentősen romlott 2008-al kezdve, az akkori rossz döntések következtében a cég csőd-közeli helyzetbe jutott. A Posta jelenleg több mint 36 ezer alkalmazottat foglalkoztat, 7100 területi hivatalában, amelyek közül mindössze 1100 informatizált.

Az IMF-hez fordul Budapest

A magyar kormány új pénzügyi megállapodást kíván kötni a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) és az Európai Unióval (EU) – jelentette ki Szapáry György. Orbán Viktor miniszterelnök főtanácsadója elmondta: a készenléti hitelkeretről szóló, októberben lejárat szerződést a kormány decemberig hosszabbítaná meg, és 2011-re egy új megállapodást kíván tető alá hozni.

Júliustól „nagybőjt” lesz

Totka László

▶ Július közepén már 15 százalékkal kevesebb nyugdíjat visz ki a postás, amennyiben az Alkotmánybíróság nem érvényteleníti a kormány által elfogadott megszorító intézkedéseket. Ha a taláros testület átengedi a törvényt, júliusra a költségvetésből fizetett alkalmazottak is kevesebb bért kapnak, a 25 százalékos vágást ők azonban csak augusztus 12-től fogják teljes egészében megtapasztalni, akkor folyósítják ugyanis a júliusi fizetést. Nagyon valószínű, hogy július 12-én is már valamivel kevesebb pénz érkezik a dolgozók számlájára, mint korábban: ekkor – ahogy Mihai Şeitan munkaügyi miniszter is magyarázta –, még nem a fizetés egészének (hanem csupán a júliusra eső részének) csipentik le egynegyedét.

28-a volt a határidő

„A júniusi hónap nem érintett, a csökkentés a következő hónaptól lép érvénybe, amelyre augusztusban fizet az állam” – mondta a fizetések sorsával kapcsolatban egy televíziós műsorban Sebastian Vlădescu pénzügyminiszter. Ezzel szemben egyes állami tisztségviselőktől a *România liberă* úgy tudja, hogy a Boc-kabinet igyekszik legalább néhány júniusi

nap bérének is levonni a 25 százalékat. Igyekezett ide vagy oda, a romániai napilap információi szerint is a legvalószínűbb az, hogy július 1-jétől csökkítják a jövedelmeket, bár a Nemzetközi Valutaalap (IMF) felé Románia végső határidőként a június 28-i dátumot vállalta. (A kormány eredetileg június 1-jétől kívánta a kiadáscsökkentő intézkedéseket életbe léptetni.)

A törvény kimondja

„Nincs semmilyen időpont kitűzve. Megjelenik a *Hivatalos Közlönyben* és meglátjuk” – vélekedett román hírforrások szerint Doina Părcălăbescu, az Országos Nyugdíj-

bizottság (CNP) elnöke. „A törvény egyértelműen tartalmazza, hogy a hatályba lépését követő három napon belül kerül sor a csökkentésekre. A jövő héten dönt az Alkotmánybíróság, és ha az nem talál kifogásokat, akkor életbe lép a határozat” – mondta az ÚMSZ-nek Lakatos Péter, a költségvetési bizottság tagja.

„Jön az IMF-pénz”

Az Alkotmánybíróság egyébként 24-én lát hozzá az ellenzék és a Legfelső Semmitő- és Ítélszék bírái által benyújtott óvások megítéléséhez, s olyan tíz nap alatt szokott dönten. Ez a kormányt azért is hozhatja kelle-

metlen helyzetbe, mert az IMF vezetői ülésére 28-án kerül sor, ekkor határoznak a soron következő 850 millió eurós hitelrészlet folyósításáról. A pénzügyminiszter azonban nagyon biztos a dolgában: Románia hozzájut a valutaalapi hitelrészlethez – nyilatkozta tegnap Sebastian Vlădescu. Arról is beszélt, hogy ez a pénz egyenesen a jegybank tartalékalapjába vándorol, miközben valamivel később, az Európai Bizottság oldaláról érkező öszszeggel a pénzügyi tárca gazdálkodik.

Hat hónap böjt?

Egyelőre kérdéses még, hogy pontosan meddig kell a

nyugdíjasoknak és a költségvetési alkalmazottaknak kevesebb pénzzel is beérni. A kormány azt ígérte, hogy mindössze év végéig maradnak érvényben a rendelkezések, azonban Lucian Croitoru, a Román Nemzeti Bank kormányzójának tanácsadója erősen kétli, hogy hat hónap múlva vissza fogják tudni vonni a határozatot. Mint arról lapunk korábban is beszámolt, a tanácsadó szerint csak abban az esetben tehetik ezt meg a döntéshozók, ha legalább öt százalékkal növekszik a gazdaság.

Bizonytalan bérek

A rendelet 53-as cikkelye szerint a nyugdíjak csökkentése csak az év végéig lehet érvényben. Ez a paragrafus kimondja, hogy meghatározott időre és csak kivételesen történik az idősök jövedelmének megkurtítása – magyarázta Lakatos Péter. „A kivételből nem lehet szabályt csinálni, de ez csak a nyugdíjakra vonatkozik. A fizetések jövője annak a függvénye, hogy mennyire sikerül csökkenteni az állami közigazgatási adminisztrációt” – tette hozzá Lakatos. Mint mondta, máris egyeztetnek a közigazgatás karcsúsításáról, ugyanis „szükségtelenül nagy az állami gépezet”. ◀

A postás már júliusban kevesebb pénzt hoz a nyugdíjasoknak, ha nem lép közbe az Alkotmánybíróság

Airbus helyett jön a Szuper Puma

Sz. Zs.

▶ Zöld utat kapott a vidombáki repülőgéppalkatrészgyártó központ fejlesztése, miután tegnap Bukarestben Adrian Videanu gazdasági miniszter és Lutz Bertling, az Eurocopter SAS elnöke aláírták az erről szóló keretegyezményt. A francia-német-spanyol tulajdonú vegyesvállalat régóta jelen van a román piacon: az Eurocopter Románia révén 2002-től szoros együttműködik a

vidombáki helikoptergyárral. A nemzetközi cég egyébként Európa legnagyobb repülőgép-alkatrész gyártójának, az EADS-nek a leányvállalata.

A Brassó megyei településen három központ létesül – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján a tárca vezetője. Kettőben helikopter-alkatrészeket gyártanak (köztük a Puma és a Szuper Puma típusok speciális kiegészítőit), egy következő csarnokban pedig Eurocopter-gépeket szerelnének össze. Egy má-

jusban megkötött szerződés alapján az IAR Vidombák gyáronának egy része átkerül az Eurocopter Romániához. A Bukaresti Értékdőzsde adatai szerint ez 3,25 millió eurónak felel meg – beleértve az épületeket, területeket, gépezeteket, felszereléseket is. Bár a megállapodást kemény üzleti szempontok indokolják – a romániai munkaerő ugyanis hozzájárul a cég gyártási költségeinek alacsony tartásához – előnyt jelent a régióban található

szakképzett munkások nagy száma. Mint arról korábban beszámoltunk, fél évvel ezelőtt a külföldi sajtóban felröppent a hír, miszerint Vidombákon az Airbus repülőgépekhez gyártanak bádog-, illetve fémszálalakat, illetve az A350 Airbus utasszállítókhöz. Az akkori információk arról szóltak, hogy első körben kétszázötven alkalmazottat foglalkoztatna az üzem, mely később ötszáz főszre duzzadna. Videanu ta-

valy november közepén arról tett nyilatkozatot, hogy az EADS kilencvenmillió eurót fektet be Vidombákon, melyhez a román kormány öt-hét millió eurós állami garanciát biztosítana. Bár a gyárépítési tárgyalásokat az akkori bizonytalan politikai helyzet miatt elhalasztották (a kormány elleni bizalmatlansági indítvány miatt – szerk. megj.), az már körvonalazódott, hogy a folyamat 2010 májusában vagy júniusában elkezdődne. ◀

HIRDETÉS

BARABÁS, MUNKÁCSY, SZINYEI és kortársaik

REMEKMŰVEK A 19. SZÁZADI MAGYAR FESTÉSZETBŐL

Barabás

Munkácsy

Szinyei

CSIKI SZÉKELY MŰZEUUM

2010. május 7. – július 25.

www.csikiszekelymuzeum.ro

Borbély: kellhet az új hitel

ÚMSZ

▶ „Elemeznünk kell ezt a kérdést, hogy jövő héten kezdjük el az egyeztetéseket a költségvetési kiigazításról, amelyre júliusban kerül sor” – nyilatkozta Borbély László (*képünkön*) arra a kérdésre, hogy milyen esélyek vannak egy újabb valutaalapi hitel felvételére. A környezetvédelmi tárca vezetője marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján arra is kitért, hogy megnézik, mennyi bevétel volt az államnak az első fél évben, s annak alapján határoznak az esetleges kölcsönről. Borbély szerint két hét múlva legkésőbb, az utóbbi

Fotó: Tófián Levente

húsz évben első alkalommal tárgyalni fognak a döntéshozók az ország pénzügyi-adó-

vonatkozási stratégiájáról. „Végre lefektetjük a számokat egy stratégiai terv keretében 2013-ig” – mutatott rá a miniszter. Szerinte egyáltalán nem zárható ki, hogy még 2010-ben újabb külföldi pénzforsorokra szoruljon az ország. (Románia húszmilliárd eurós hitelszerződésben áll az IMF-fel és más külföldi pénzügyintézetekkel.) Az eseményen elhangzott, hogy az RMDSZ javaslata a gazdaság élénkítésére többek között egy olyan bankkártya bevezetése, amellyel a kis- és közepes vállalkozások kedvezményes hitelekhez juthatnak egy bizonyos felső küszöbön. ◀

Pedagógusi bér: nem csurran, csak cseppen

Baloga-Tamás Erika, Kovács Zsolt

► Miután egy évvel ezelőtt már felháborodást okozott a pedagógusok körében, hogy a korábbi gyakorlattól eltérően nem kapták meg egy összegben, a vakáció elején a nyári hónapokra eső bérüket, idén ismét ez történik. „Még az év elején bocsátott ki a Pénzügyminisztérium egy olyan rendeletet, amelyben pénzügyi fejelemre kötelez bennünket, ezért csupán havi lebontásban utalhatjuk a tanári béreket” – magyarázta lapunknak Csukás Levente, a Hargita Megyei Tanfelügye-
léség gazdasági igazgatója az intézkedés okát.

Bérfegyelem, bérpánik

„Nem kell aggódní, mindenki megkapja a bérét, csupán a kifizetések menetében lesz változás” – hűtötte le a gazdasági igazgató a kedélyeket. Csukás Levente szerint rémhír az, mely szerint kimerülhetnek a beralapok. „Gond csak az év utolsó hónapjaiban lehet, de addig bármi megtörténhet” – tette hozzá Csukás, amikor arról faggattuk, van-e alapja a tanárok félelmének.

Idén sem kapják meg egy összegben, vakáció elején a nyári járandóságukat a tanárok

Fotó: archív

„Az egy összegben kiadott fizetés egyszerre nagy összegnek tűnt, és sokszor hamar el is költöttük nyaralásra, lakásfelújításra, az őszi közeledtével pedig jött a koplalás időszaka” – osztotta meg az ÚMSZ olvasóival tapasztalatait egy gyergyószentmiklósi pedagógus, aki szerint ha biztosan kifizetésre kerül a járandóság, akkor nem okoz gondot az új ütemezés. Több pedagógus úgy vélte, nem a fizetési rend változásával van

gond, hanem a „taktikázással”. „Nem mindegy, hogy egy nagy összegből tartanak vissza megszorítások címén egy bizonyos százalékot, vagy a havi fizetésünk negyedét vágják le. Egy nagy bevétel helyett kapunk majd az eddigieknél sokkal kisebb bért, viszonylag nagy időközökkel” – panaszkodott egy másik gyergyói tanár, aki szerint az idén nyaralásra nem futja majd. A megkérdettek mindegyike állítja:

tart attól, hogy a fizetéseket tetemes csúszással kapják meg, a megszorítás pedig annak a jele, hogy nincsenek bértartalékok.

Van mitől félni

„Kovácsna megyében sem kapják meg a nyári hónapokra előre a bérüket a tanárok, havonta utalják majd a pénzt a számlájukra” – mondta el lapunk érdeklődésére Farkas Csaba főtanfelügyelő-helyet-

tes, aki szerint a törvény lehetőségét ad átütemezésre. „El lehet dönteni: júliusban, augusztusban és szeptemberben egy összegű vagy havi átutalás történjen. Háromszéken is évekig az volt a szokás, hogy vakáció elején kifizették az egész összeget, idén azonban változik a rendszer” – mondta Farkas Csaba, aki mindenkit megnyugtatóan: a kifizetésekkel nem lesz probléma.

Háromszéken mintegy 4400 tanügyi alkalmazottat érint a döntés. Antal Árpád, Sepsiszentgyörgy polgármestere az ÚMSZ-nek elmondta, nem megalapozatlan a beralapok kimerülésére vonatkozó félelem. Év elején a tanárok fizetésalapjából 10 millió lej hiányzott ahhoz, hogy az egész évet le lehessen fedni. Ha az eredeti összeggel, az eredeti feltételek mellett kellett volna gazdálkodni, nyárra kimerült volna a kassza.

„A sokak által elutasított megszorító intézkedéseknek köszönhetően azonban úgy tűnik – fogalmazott óvatosan az előljáró –, az éves kiadások 98 százaléka fedve van. Hogy a maradék 2 százalék biztosítására honnan lesz fedezet, nem tudni. Ezt vélhetőleg kiegészítik majd.” ◀

Röviden

Vonattal a tengerre

A nyári vakáció ideje alatt, június 17-e és szeptember 26-a között működteti a CFR az ország nagyvárosait a tengerparttal összekötő járatait. Bukarestből, Aradról, Craiovaról, Temesvárról, Déváról, Resicabányáról, Brassóból, Szebenből, Marosvásárhelyről, Kolozsvárról, Nagyváradról, Szatmárnémetiből, Nagybanjáról, Máramarosszigetről, Iaşiból, Suceaváról, Botoşaniból, Galacról, Călăraşiból, Buzăuból és Medgidiairól indulnak a vakációs járatok. Külön vonattal lehet eljutni Tulceán keresztül a Duna Deltába is. Hálókocsis ellátást a Szatmárnémetiből, Máramarosszigetről, Nagyváradról, Kolozsvárról, Temesvárról, Botoşaniból és Aradról induló járatokon biztosítanak.

Összedolgoznak a kórházak

Együttműködési megállapodást kötött a zilahi, valamint a nagykarolyi megyei jogú kórház a debreceni Kenézy kórházzal. Az együttműködés célja a határ menti egészségügyi ellátás színvonalának javítása és a regionális pénzalapok hatékonyabb felhasználása.

Vihar utáni és előtti csend

Mayla Júlia

► Tegnap is folyamatosan dolgoztak a helyi tűzoltóság, a katasztrófa-elhárítás és az önkormányzat emberei Besztercén a szerdai vihar okozta rendkívüli károk helyreállításán. Szemtanúk szerint orkán erejű szél pusztított, a tömbházakról letépett tetőket métereken át sodorta a légörvény, a villanyvezeték pedig „legombolyította” az oszlopokról. Az áramszolgáltatás helyreállításáért hiába küzdöttek a helyiek: Kolozsvárról érkezett erősítés tegnap hajnalban, hogy a

rendszer újra működőképesé váljon. Semmit sem kímélt a pusztítás: az Alba Iulia (Gyulafehérvár) utca sarkán lévő tömbház földemét a fergeteg forgácsokká zúzta, az éles törmelék a szomszédos épületek falába, a közelben parkoló autókba fúródott. Egy besztercei gépkocsitulajdonos lapunknak arra panaszkodott, hogy személygépkocsija tönkrement, a vihar után egyenesen az ócskavastelepre vontatta a járművet. Hosszabb időre járhatatlanná vált több utca, így a Coşbuc utca és a Republicii sugárút is: pár perc alatt tö-

vestől tépte ki és döntötte a földre a szél a fákat.

Országszerte jelentős károkról érkezett bejelentés az elmúlt napokban tomboló vihar miatt: több száz autót rongált meg a szokatlanul erős szél, ingatlanokat árasztott el a hirtelen lezúduló, jelentős mennyiségű csapadék. Gyakori volt a villámcsapás okozta baleset is. Székelyföldön tegnap több település maradt órákon keresztül áramszolgáltatás nélkül.

A meteorológiai előrejelzések szerint a következő napokban is viharos időjárásra lehet számítani. ◀

Kórházdecentralizáció: átadták az első öt kórházat

ÚMSZ

► A nagyváradi és az élesdi önkormányzat átvette a helyi kórházak irányítását az Egészségügyi Minisztériumtól. A megyeszékhelyen négy, a Bihar megyei kisvárosban egy intézmény került önkormányzati felügyelet alá. Cseke Attila tárcavezető személyesen adta át a helyi illetékeseknek és ügymenet jegyzőkönyveit. A tárcavezető gratulált a Bihar megyei önkormányzatoknak az ügyintézését illető gyorsasághoz, és felelősségteljes eljárásához.

„Itt, Nagyváradon tesszük meg a decentralizáció utolsó lépéseit, ez a folyamat öt hónapja, több lépésben zajlik. Először a hatalmas bürokráciát nyirbáltuk meg a kórházakban azzal, hogy az igazgatók egy részét visszahívtuk az évek során kiépített tisztségekből. Kiegyenlítettük a kórházak pontértékét, hogy egyenlő elszámolásban részesüljenek és ezzel egyenlő eséllyel működjenek az ország többi intézményével együtt. Ésszerűsítettük az ágszámot, hogy fenntartható struktúrát tudjunk átadni

az önkormányzatoknak” – figyelmeztetett a miniszter, aki szerint korrekt eljárást zár le a szaktárca. Cseke Attila arra is felhívta a figyelmet, hogy jogszabály garantálja az átadott intézmények határidőn túli tartozásának kifizetését. A miniszter ugyanakkor emlékeztetett: a decentralizáció hatásai nem azonnal, egyik napról a másikra látszanak majd, hanem csak közép- és hosszútávon, attól függően is, hogy milyen stratégiát dolgoz ki az irányítást átvevő helyi vagy megyei önkormányzat. ◀

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,999%

0,1%
havi kezelési költség
0%
folyósítási díj
4,99%
fix kamat
az első évre

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- - 3 havi EURIBOR + 4,33% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap túrelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró.
Az ajánlat 2010. április 27. és június 30. között érvényes

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

▶ Röviden

Vetési Albertre emlékeznek

Mátyás király híres diplomatájára, a művészetet és a tudományt pártoló kiváló püspökre, Vetési Albertre emlékeznek ezen a hétvégén, születésnek 600. évfordulója alkalmából a határ mindkét oldalán, pontosabban Vetésen, Szatmárnémetiben, Csengerben és Csengersimán. Az eseményhez kapcsolódó művelődéstörténeti tanácskozáson és a vetési templomnál leleplezendő emléktábla avatásán részt vesz és beszédet mond többek között Kelemen Hunor kulturális miniszter, Csehi Árpád megyei tanácselnök, Seszták Oszkár a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei önkormányzat elnöke, Szilágyi Mátyás kolozsvári főkonzul, illetve több kutató és történész.

Kidölt az irodalomtörténeti fűzfa

A hét eleji vihar kidöntötte az erdődi vár alatt azt az évszázados fűzfát, amely alatt Petőfi és Júlia sétálgattak, amelyet a költő versben is megörökített (*Áldogólok a tó partján. Szomorúfűz mellett*). Szakács Imre alpolgármester, a helyi Petőfi Kör elnöke szerint van esély arra, hogy a történelmi fát tovább örökítsék, mégpedig néhány sértetlen ág dugványozása révén, de arra is számítanak, hogy a gyökér is újra sarjadhat. Annál jobban bíznak ebben, mert Koltón is kisarjadt Petőfi elpusztult somfája.

Djabe-koncert Bukarestben

Magyarország elsőszámú dzsessz/world fusion zenekara, a Djabe játszik hétfőn Bukarestben, a Hard Rock Cafében este 8 órakor. A Magyar Kulturális Intézet meghívására érkező együttes 15 éves fennállása alatt számos magyarországi, valamint nemzetközi díjat és elismerést szerzett. 2007 óta a Genesis egykori gitárosával Steve Hackettel is rendszeresen koncerteznek. A Djabe egyedi zenét játszik, melyben a dzsessz keveredik a magyar és a világzene különböző elemeivel.

Évadzáró Törzsasztal Nagyváradon

Ma 19 órától tartja évzáró estjét a *Várad* folyóirat Törzsasztal sorozata, rendhagyó módon a nagyváradi folyóirat szerkesztőségében. Balla Zsófia költő, író, újságíró lesz az évad utolsó vendége, aki eddig elsősorban verset, ezen kívül kisesszéket, irodalomkritikát, zenekritikát, gyerekverseket, bábdarabokat jelentetett meg. A találkozó első felében bemutatják a *Várad* folyóirat legújabb számát. Beszélgetőtárs: Kőrössi P. József, a házigazda Szűcs László.

Szent Iván-éj a múzeumban

Nyílt napot tartanak holnap a Csíki Székely Múzeumban

Inczeffi Tibor

▶ Első ízben csatlakozik a csíkszeredai Csíki Székely Múzeum a múzeumok éjszakája elnevezésű rendezvényhez, amelyet az európai gyakorlattól eltérően a romániai múzeumok május 18-a körüli időpontra, a Múzeumok világnapjára időzítettek, tudtuk meg Gyarmati Zsolt múzeumigazgatótól. Mint elmondta, az esemény egy 1999-es francia kezdeményezés, és a nyári napforduló, Szent Iván napja táján időszzerű.

A Csíki Székely Múzeum által szombatra meghirdetett nyílt nap célja, hogy minél több látogatót csalogassanak a Mikó-vár falai közé. „Máshol, azokban a városokban, ahol több múzeum is van, az érdeklődő – nem kis pénzért – jegyet vált az egyikben, és azzal az összes többi végig látogatja. Mivel nálunk egy van, ennek az egyiknek a kiállításai látogathatóak ingyen. Mi ezt tartjuk fontosnak, lényegében azt, hogy minél többen legyenek a vendégeink. Ugyanakkor szórakoztatni is akarunk, ezért is szervezünk kísérő programokat,

A 19. századi klasszikusok kiállítása mellett a nyílt nappal csalogatják a látogatókat. Fotó: Nagy Gyöngyvér

mint múzeumpedagógia, bábjáték, gyerekfoglalkozások és koncertek” – nyilatkozta lapunknak Gyarmati Zsolt.

A holnapi nyílt nap programjainak kínálatából a múzeumvezető megemlíti a Hagyományos népi mesterségek című néprajzi tárlatot, a

csíksomlyói ferences nyomdát bemutató nyomdatörténeti kiállítást, a Megmentett szakrális kincseink név alatt futó restaurálási bemutatót, a Nagy Imre Galériában pedig Nagy Imre csíkszögödi festőművész hagyatéka tekinthető meg. De lesznek „matató-kutató” gyermek-

programok, foglalkozások a múzeum gyűjteményeihez és állandó kiállításaihoz kapcsolódóan: agyagozás, restaurálás és rekonstrukciós régészeti játékok, valamint egy ásatás folyamatának/eredményeinek terepen való bemutatása. Ugyanakkor a látogatók szakemberek vezeté-

sével betekintést nyerhetnek a múzeum régészeti és néprajzi gyűjteményébe, megismerhetik a papír-, fém- és kerámiarestaurátorok munkáját. De ne maradjon említetlenül a Tündérground és a Swinging Train koncertje sem. Ez utóbbi repertoárjában a hagyományos swing mellett helyet kapnak dzsessz-rock, funky, latin-dzsessz ritmusok is. Emellett lesz filmvetítés is, válogatás a Nagyön Rövid Filmek Nemzetközi Fesztiváljának 2010-es anyagából.

Az intézmény vezetője arra is felhívta a figyelmünket, hogy szombaton ünneplik a Csíki Múzeum fennállásának 80 éves évfordulóját is.

A csíki múzeumalapítási törekvések első nagyszabású megvalósítása 1930. pünkösdjén volt Csíksomlyón. A Székely népművészeti és egyházművészeti kiállítás megszervezése Domokos Pál Péter, Gál Ferenc és Nagy Imre érdeme. Az esemény 80. évfordulóján a Múzeumok éjszakája elnevezésű rendezvény keretében János Pál, Szócs János, Szabó András, Gyarmati Zsolt emlékeznek az intézmény történetére. ◀

Egy próteuszi művész kolozsvári megmutatkozása

Baló Levente

▶ *Imagine Lost Times (Képzeld az elveszett időt)* címmel új kiállítás nyílt Kolozsváron a Korunk Galériában Ferenczy Botond Tamás munkáiból. „A Korunk Galéria nagy hagyománynak örvend, kevés hozzá fogható kiállítástér van Kolozsváron, amelyek több évtizede működőnek folyamatosan, a

fennmaradás kulcsa pedig éppen az állandó megújulásnak a képessége” – hangsúlyozta a kiállítást megnyitó beszédében Szántai János író, filmkritikus. A hely nyitottságát és frissességét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy egy kisebb óvodára elegendő gyerek is jelen van, utalt Szántai a jelen levő gyerekek jókedvű társaságára.

Ferenczy Botond Tamás grafikáiban megtalálható a japán rajzfilmek világa, a képregényeké, a graffitik jellegzetességei, de ugyanakkor a pop-art hagyománya is. A kiállított munkákban a pop-arthoz való kötődés konkrétan is megjelenik, a grafikus helyenként a Roy Lichtenstein által használt grafikai technikával él, a képregényekből vett jele-

neteket színezi, nagyítva. „Az itt kiállított grafikák kötődnek a képregényekhez, többnyire egy nagyobb egészről kiemelt részlet, egy nagyobb történet egyetlen képkockája jelenik meg, a történetalkotás a nézőre van bízva, innen jön a cím is, hogy képzeld el” – magyarázta lapunknak a képzőművész.

A kiállított műveknek egyik jellegzetessége, hogy a képkeretek is részévé válnak a munkáknak, felhívják magukra a figyelmet méretükkel, mintázatukkal, erős színeikkel. „Az itt látható képkereteket mind valahol találtam, valahol fölöslegessé váltak, kidobásra kerültek – árulta el Ferenczy –, és a képkötés során a keretektől indultam el, azt kerestem, hogy olyan képet alkossak, amelyek jól éreznék magukat ezekben a tartókban”. Helyenként ezek a képek azonban nem fértek meg a keretben, a falon is folytatódtak. A kiállítás egyik alkotása pedig egyenesen falra készült, a galéria egyik falát foglalja el teljes egészében.

„Próteuszi művész Ferenczy, aki nem kiállítást rendez, hanem beállítást, aki különböző alakváltozásokban mutatkozik meg, és sokféle élményt gyűjt magába” – fejtette ki Szántai János. ◀

Ferenczy Botond Tamás képzőművész munkái több generáció felé nyitnak

A szerző felvétele

Hunyadon a székelyek

ÚMSZ

▶ *A szászvárosi magyar oktatástörténete* címmel megtartott előadás, majd a sztrigyszentgyörgyi bukovinai székely közösség évfordulós ünnepségével folytatódna ma a Hunyad Megyei Magyar Napok. A rendezvénysorozat kiemelkedő eseménye kezdődik szombaton Csernakeresztúron, ahol 12. alkalommal tartják meg a Bukovinai Székelyek Találkozóját, amely Déva és Vajdahunyad főterén felvonulással kezdődik. A rendezvény díszmeghívottja Kelemen Hunor, kulturális és örökségvédelmi miniszter, aki este nyolc órától Csernakeresztúron megtartott ünnepi előadáson mond köszöntő beszédet. Vasárnap ugyanitt Winkler Gyula, az RMDSZ európai parlamenti képviselője megkoszorúzza azt az emlékkeresztet, amelyet a bukovinai székely közösség száz éves évfordulója alkalmából állítottak, majd ökumenikus istentiszteleten vesz részt. A centenáriumi emlékére szerdán avattak kopjafát a vajdahunyadi csángótelepi kápolna udvarán. A kopjafát Sepsiszentgyörgyön faragták. Az ünnepségen Balázs Antal faragómester hangsúlyozta, hogy milyen nagyszerű érzés, mikor székelyek székelyekkel találkozhatnak Székelyföldön kívül is. ◀

Június 18., péntek

Az év 25. hete és 167. napja, hátravan 196 nap

Ma **Arnold** nevű olvasóinkat köszöntjük. Az Arnold férfinév a germán Arnwald névből származik, amelynek elemei sas és uralkodó jelentésűek.

Holnap **Gyárfás** napja van.

Vasárnap a **Rafaelek** ünnepe.

Hétfőn az **Alajosok**at köszöntjük.

Vicc

– Mi a különbség a vöröshagyma és az anyós között?

– ???

– Miközben az anyóst szeteled, nem sírsz!

Évfordulók

• 1815-ben volt a waterlooi csata, amelyben I. Napóleon francia császár döntő vereséget szenvedett.

Június 19., szombat

• 1979-ben elhunyt Passuth László magyar író, műfordító.

Június 20., vasárnap

A menekültek világnapja

Recept

Sörkorcsolya

Hozzávalók: 30 dkg liszt, 20 dkg margarin, 20 dkg juhtúró, só, 1 csomag sütőpor, tejföl.

Elkészítése: A hozzávalókból (kivéve a tejfö) jól gyúrható tésztát készítünk, amit egy napig a hűtőben pihentetünk. Másnap kinyújtjuk 5 mm vastagságúra, megkenjük tejföllel, és 4x4 centis négyzetekre vágjuk. Készítsünk belőlük batyukat, tegyük ezeket egy kikent tepsibe, majd ismét kenjük meg a tejföllel. A tepsit tegyük előmelegített sütőbe, és süssük ki.

A hatos lottó nyerőszámai:
42, 36, 15, 48, 35, 32.

Gondolatjel

Visky István rovata

Az igazi ostobaság ugyanaz a dolgot újra és újra elkövetni és közben más eredményt várni. Makacs teremtmény az ember, és ez a makacsság értelmetlen dolgokra vezet. Mindenki eredményt akar látni munkája nyomán, de már csak kevesen vannak azok, akik ennek érdekében készek változtatni is. Változás nélkül pedig nincs eredmény, illetve mindig

ugyanaz az eredmény születik. Ez valamelyest kiszámíthatóvá teszi az életet és megőrzi a károsító. De a jelekből olvasni csak a bölcs ember tud, az ostoba inkább makacskodik. Minden makacs ostobaságban van valami hitszerű dolog, valami csodavárás: hátha most másképpen lesz. Amikor pedig nem, akkor az ostoba haragszik az egész világra.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Mozgalmas napra számíthat. A családi változások megnehezítik életét. Hosszú távra jó döntéseket tud hozni. Több hódolója akad.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Fáradhatatlanul dolgozik, a munkában találja örömét. Ön nagyon segítőkész, mégis van, aki környezetében önzőnek tartja. Pénzt érő ötleteket kap.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Remek formában van, és úgy érzi, hogy mindent elér, amit nagyon akar. Jó kapcsolatot sikerül kialakítani környezetével. Rövidesen pénz áll a házhoz.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Párja kétes pénzügyi manipulációkba fogott. Ha szeretné megváltoztatni kedvesét, ne rontson ajtóstól a házba. Egyelőre inkább szép lehet, mint okos.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Elemében érezheti magát ezen a nyáron. Igen aktív és hatékony lesz az „új rend” kialakításában, s mindezt úgy teszi, hogy még az ellenfeleinek sem lehet kifogása.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Kellemes női hang sugár ma a fülébe, hogy élhetne jobban és szebben is. Kölcsönpenzből. Ne engedjen a csábításnak, a könnyedén osztott hitelek csapdát rejtene.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Megint itt a nyár, újra strand-szezon. Előreláthatólag nem talál Önre a szerelem, de számos új ismeretségre tesz szert, melyek közül több barátsággá nemesezhet.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Szívügyekben csábításnak lesz kitéve. Szembe jöhet a nagy Ő, ezért aki párban él, kiléphet jelenlegi kapcsolatából. Ön megint egy pillanatra, de megmarad a hűség ösvényén.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Az elkövetkező időszakot az útkeresés, a megváltozott feltételekhez való alkalmazkodás jellemzi. Ossa be jobban a jövődelmé, mert elfolyhat a kezéből a pénz!

BAK (XII. 22.–I. 20.)

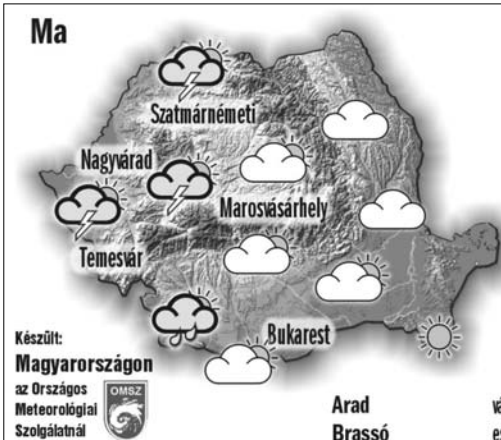
Sok féladattal teli napra számíthat. Határozott, céltudatos, s ugyanakkor önféjű. Fortuna pártfogásába veszi. Két vasat tart a tűzben – a szerelemben is...

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A sok kihívásnak nem könnyű megfelelnie. Nem mindig úgy alakulnak a dolgok, ahogyan szeretné. Este barátaival kellemes időöltésre számíthat.

ALAK (II. 20.–III. 20.)

Elképzelései rendre akadályokba ütköznek. Ne erőltessen semmit, mert a borongós kezdet után vidámabb és sikeresebb dolgok történnek.

A következő napok időjárása

Szombat	24°C	Erősen felhős vagy borult lesz az ég. A keleti tájak kivételével sokfelé várható heves zápor, zivatar.
Vasárnap	23°C	Eleinte napos idő lesz, majd megnövekszik a felhőzet. Többfelé várható heves zápor, zivatar.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet	
Arad	váltakozóan idő zivatarokkal	26°C	12°C
Brassó	esőre, záporokra számíthatunk	25°C	14°C
Bukarest	napsütés időnként felhősödéssel	27°C	16°C
Csiksztereda	felhős idő várható	25°C	15°C
Kolozsvár	esőre, záporokra számíthatunk	24°C	13°C
Marosvásárhely	napsütés időnként felhősödéssel	26°C	16°C
Nagyvárad	váltakozóan idő zivatarokkal	26°C	13°C
Szatmárnémeti	váltakozóan idő zivatarokkal	26°C	14°C
Temesvár	felhős idő várható	26°C	14°C

Nyugat felől egyre többfelé erősen megnövekszik a felhőzet. A délutáni óráktól eső, zápor zivatar várható. Helyenként igen nagy mennyiségű csapadékra kell számítani. A csúcshőmérséklet 24 és 28 fok között alakul.

Horváth István

***	UTAT TÖRVE IGYEKSZIK, TOLAKODIK	HAWAII SZIGETEKI	LENGYEL SCI-FI ÍRO (STANISLAW)	LÁSS ...!; MESEBELI FELKIALTÁS	***	SZÜKSÉGES	DISZNÓLAK	MŰKÖDÉSBE HOZO	NEMES-FÉMMEL VALÓ BEVONÁS
VÁJAT, HORONY				ONKIVÜLETI ÁLLAPOT					
NÉMET FOCI-LEGENDA				BENEDEK ... MESEIRO					
AZ UTOLSÓ SZEM EPERI	ZENEI HANGSOR						VIGADÓ KÖZEPEI		
NEM A RUHA TESZI ... EMBERT	PANASZ KIFEJEZÉSE		VÍZI EMLŐS				KÖLYKEZŐ		
DÉL-OROSZ KATONA			ÁLLATKERT			FOGHÚS			
VICCEBELI FUKAR NÉP					SVÁJCI ÓRAMÁRKA	A LETT FŐVÁROS			
ERZSÉBET BECENEVE				MÁLYVA-FELE DISZNÓVÉNY	A PANASZ SZAVA				
PALACSINTA TÖLTÉLEKE			KOLUMBIA FŐVÁROSA	BIZMUT VJ.					
SZÍNÉSZNŐ			EGYEM!					ORVOSI CSONT	

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Bíró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Hátér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők:
Osváth Annamária, Szász Pólika

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582, Baló Levente – 0748-784679 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csiksztereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Graffikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Miháiteanu Albert, Szabó Ildikó Erzsébet

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilagy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénzügyalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányszám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

r · a · d · i · o

88 f M

Sláger Rádió
fm 105.9

A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus
RADIO 88.3 fm

Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

FM 88.3 98 102 106 108 MHz

rtm

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO
98.9 FM

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

KOLOZSVÁRI RÁDIO
ahol talál a szó

Szombat
2010. június 19.

DUNA TV
8.25 Mesék
9.05 Főzés? Gyerekjáték!
9.15 Marsupilami
9.40 Oroszlánpapa és gyerekei
9.55 Cimborá
10.20 Kutyaélet
10.50 Vissza Sherwoodba! (sor.)
11.15 Az egyházi művészet
11.45 Vigyázó szemekkel
12.45 Híradó
13.10 Isten kezében
13.40 EtnoKlub
14.55 Dakari (sor.)
15.45 Floyd Spanyolországban
16.20 Kézjegy
17.00 A világörökség kincsei
17.20 Szerelmes földrajz
18.00 Talpalatnyi zöld
18.30 Kirakat
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 "A zene az kell"
20.30 Monte Cristo grófja (ang.-ol. kalandf.)
22.10 Lélek Boulevard
22.40 Tűzróka (am. akcióf.)
0.55 Dunasport
1.10 Cuki hagyatéka (am. f.)

m1
6.50 Ma Reggel
9.00 Híradó
9.10 Európa
Magyarországon
9.40 Szezon 2010
10.10 Mesék
12.00 Ötösfogat (angol-kan.-német sor.)
12.30 Sötét jóslat (anim. sor.)
13.01 Hírek
13.10 Fogadóóra
13.35 Delta
14.05 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő)
Benne: Hollandia-Japán, Ghána-Ausztrália
19.20 Életképek (sor.)
20.00 SzerencseSzombat - Luxor sorsolás
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 SzerencseSzombat
21.10 FIFA 2010 (élő)
Kamerun - Dánia
23.40 Hírek
23.45 Sport hírek
23.50 A ménészgazda (magyar filmdráma, 1978)
1.30 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő)
Ez történt ma...

m2
8.55 Hogy volt?!
11.40 MIÉRT?
12.25 Arborétumok
12.30 Szántai Ildikó nótafelvételeiből
13.01 Európa Magyarországon
13.25 Kézfogás
13.50 Videolevél
14.20 Egy múzsa emlékei
15.15 Koncertek az A38 hajón
16.05 Magyar elsők
16.25 A költészet mesterei
17.15 A hangszerkészítés mesterei
17.40 A négy páncélos és a kutya (sor.)
18.35 Angyalbőrben (sor.)
19.30 Pecatúra
20.00 Vakáció a Mézga család
20.30 Sztársáv
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Zsüti, a slágerkirály
21.25 A fekete város (sor.)
22.20 Féltelovások (am. west.)
23.50 Requiem egy lányért (ném. thrill.)
1.20 Ez történt Ma Reggel

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
11.05 Slayers
- A kis boszorkány
11.30 Hívjón! Játsszon! Nyerjen!
12.30 A dadus (am. vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Daybreak - Időbe zárva (am. krimisor.)
14.30 A dadus (am. vígj. sor.)
15.00 Majomszeretet (am. vígj. sor.)
15.50 Tengeri őrző (olasz krimisor.)
16.55 Az ítélet eladó (am. filmdráma, 2003)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 Dr. Dolittle (am. vígj., 1998)
22.10 Halalos fegyver 3. (am. akció-vígj., 1992)
0.30 Sade márkái játéka (am. filmdráma, 2000)
3.00 Fókusz Plusz (ism.)

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
11.05 Mókás állatvilág	
11.35 Szurkíták udvarháza	
12.05 Doktorológia Leslie Nielsen módra	
12.35 Két Testőr	
13.05 Babavilág	
13.35 A láthatatlan ember (sor.)	
14.35 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)	
15.30 Rejtélyek kalandorai (sor.)	
16.30 VIVA Comet 2010	
17.30 Trinity kórház (am. sor.)	
18.30 Knight Rider (am. sor.)	
19.30 Tények	
20.05 Magellán	
20.35 Az Angyal (am. akcióf., 1996)	
22.45 Conan, a barbár 2. - A pusztító (am. fant. kalandf., 1984)	
Közben: Kenősorsolás	
0.40 Rod Stewart koncert (koncertf.)	
2.40 EZO.TV	
3.30 Kalandjárt (ism.)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Széles út
9.30 BBC Reporters (ism.)
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs - Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk (ism.)
16.05 Zöld övezet (ism.)
16.30 Ingtatlanpiac (ism.)
17.05 Értékmentés másként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Szillett
20.00 Híradó
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó
0.05 Vetítő (ism.)

TVR 1	TVR1
7.25 Az emlékek éneke... (ism.)	
8.00 Disney Klub	
9.00 FIFA 2010, Anglia-Algéria	
10.55 FIFA 2010	
11.30 Hannah Montana (sor.)	
12.00 A család sztárja	
13.00 Európa minket is érint	
13.45 FIFA 2010, info	
14.00 Hírek	
14.20 FIFA 2010, világbajnokság	
Hollandia	
- Japán mérkőzés	
16.30 Egyszerűen izletes	
16.35 FIFA 2010, világbajnokság, beszámoló	
16.50 FIFA 2010, világbajnokság	
Ghana-Ausztrália	
19.00 Népi hagyományok	
20.00 Hírek	
21.00 FIFA 2010, világbajnokság, live	
21.05 Civil kaszinó (ism.)	
világbajnokság	
Kamerun-Danemarca	
23.30 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés	
0.15 Alapvető túlélési technikák	

Vasárnap
2010. június 20.

DUNA TV
8.50 Mirabella Mama házimozi
9.05 Zengő ABC
9.15 Főzés? Gyerekjáték!
9.25 Széles királykisasszony
10.40 Kaland-Zoo
11.10 Mindenütt idegen
12.10 Hatodik sebesség
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.30 Élő népzene
14.00 Csellengők
14.30 Európa nem válaszol (magyar filmdráma, 1941)
16.05 Dunáról fúj a szél
16.10 Kéznyújtás előtt
17.15 Afrika színei
18.05 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Híradó
19.25 Heti Hírmondó
20.10 Tony Vilar igaz története (olasz filmdráma, 2006)
21.40 És Rómeó és Júlia
23.00 Duna színpad
23.40 Divathét
0.10 Dunasport
0.25 Sukiyaki Western Django (japán west.)

m1
9.10 Főtér
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.40 Tanúságtevők
11.05 Semmi szenvedés
11.20 A sokszínű vallás
11.30 Unitárius magazin
11.55 Református ifjúsági műsor
12.05 "Csodát termő hit"
12.30 Az utódok remény-sége
13.01 Hírek
13.10 Sport7
13.35 Kell egy csapat
14.05 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő)
Benne: Szlovákia-Paraguay, Olaszország-Új Zéland
19.05 Panoráma
19.35 Hogy volt!...
20.30 Híradó este
21.00 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő)
Brazília - Elefántcsontpart
23.40 Kultúrház
0.35 Innováció az emberért
1.00 Hírek
1.05 Sport hírek
1.15 FIFA 2010

m2
8.55 Mesék
9.35 Spuri
10.00 Derek, a fenegyerek
10.20 Sarah Jane kalandjai
10.50 Utánam, srácok! (sor.)
11.20 Az aranyrózsá barlangja (ol. f.)
13.15 Katolikus krónika
31.40 Tanúságtevők
14.05 Semmi szenvedés
14.20 A sokszínű vallás
14.30 Unitárius magazin
14.55 Református ifjúsági műsor
15.30 Az utódok remény-sége
16.00 Templomi orgonák titkai
16.15 Női szemmel
16.40 Miért épp a demokrácia?
17.35 Az isteni Diego (arg f.)
19.10 Könyvkalauz
19.35 Közele, távol, tájak
20.25 Mese
21.00 Híradó
21.25 Múlt-kor
22.00 Vanília égbolt (am. thrill.)
0.10 A ménészgazda (magyar f.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
11.00 Trendmánia
11.30 Hívjón! Játsszon! Nyerjen!
12.30 meneTrend
13.00 RTL Klub Híradó Déli kiadás
13.10 Nagymenők (am. sor.)
14.05 Magyar autósport-magazin
14.20 Forma-1 Magazin
14.45 A dadus (am. vígj. sor.)
15.15 Divatdíktátorok (sor.)
16.10 Őslények kalandorai (angol sor.)
Utána: 17.00 Hatoslottó-sorsolás
17.15 A Poszeidon kaland (am. kalandf., 1979)
Közben: 16.05 Hatoslottó-sorsolás
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akció sor.)
21.00 Az utolsó gyémánt-rablás (am. akció-vígj., 2004)
22.55 Fegyvernepper (am. thriller)
1.20 Portré

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
Benne: Bajkeverő majom, Őslények országa	
11.20 Mókás állatvilág	
11.50 Nagy Vagy!	
12.45 Stahl konyhája	
13.15 Kalandjárt	
13.50 Száguldó vipera (am.-német sor.)	
14.50 Nagy Vagy! (kan.-francia sor.)	
15.50 Álomgyári feleség (am.-auszt. vígj. sor.)	
16.50 Baywatch Hawaii (német-am. kaland sor.)	
17.50 Padlógáz 2. (német akció-vígj., 2004)	
19.30 Tények	
20.00 Napló	
Mérleglen a valóság	
21.05 Ovissaru (am. akció-vígj., 1990)	
23.10 Kettős kockázat (am. akcióthriller, 1999)	
Közben: Kenősorsolás	
1.10 A mások élete (német dráma, 2006)	
2.30 EZO.TV	
4.20 Napló (ism.)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Ingtatlanpiac (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat
14.05 Különkiadás
A kultúra külön kiadásban
16.05 Arcok a liftben (ism.)
16.30 Széles út (ism.)
Motoros életmód-magazin
17.05 Garázs
17.30 GyógyHír - Egészségügyi magazin
18.00 Híradó - Friss napi információk
18.30 Hírvilág
19.05 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra (ism.)
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Értékmentés másként (ism.)
23.05 Vetítő
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1	TVR1
7.00 A hit világa	
8.00 Rajzfilmek	
9.00 FIFA 2010 (ism.)	
Kamerun-Dánia	
10.55 FIFA 2010 világbajnokság, stúdióbeszélgetés	
11.35 A falu élete	
13.00 Politikai beszámoló	
13.45 FIFA 2010 világbajnokság, beszámoló	
14.00 Hírek	
14.20 FIFA 2010	
Szlovákia - Paraguay	
16.30 Egyszerűen izletes	
16.35 FIFA 2010 (Live)	
16.50 FIFA 2010	
Olaszország-Új-Zéland	
19.00 Vidám moziarchívum	
19.25 Loto 6/49 és Noroc sorsolás	
19.45 Előtte és utána	
20.00 Hírek	
21.00 FIFA 2010, beszámoló	
21.20 FIFA 2010	
Brazília - Elefántcsontpart	
23.30 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés	
0.15 Alapvető túlélési technikák	

Hétfő
2010. június 21.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.30 Isten kezében (ism.)
9.55 Élő népzene
10.25 Ahonnan elindultam...
10.55 Onkológiai kutatás-fejlesztés
11.30 Család-barát
12.30 Kívánságkosár
15.00 Híradó
15.10 Kikötő
15.10 Térkép
15.40 A labdarúgó világbajnokságok története
17.05 Izrók: Hajdúhadház
17.40 Heuréka! Megtaláltam!
18.10 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 Zenei Műhely
22.00 Fesztivál Expressz
23.20 Sport hírek
23.25 Váltó
23.45 Man Doki - Soulmates
1.05 Szabad vagyok - egy film Grencsó Istvánról

m1
6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
10.00 Színészpálánták (olasz sor.)
11.00 Roma Magazin
11.30 Domovina
12.00 Parlamenti Napló
13.01 Híradó délben
13.25 Kárpát Expressz
13.55 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő)
Benne: Portugália-Koreai Népi Demokratikus Köztársaság, Chile-Svájc
19.10 Hírek
19.15 Pörög az élet! (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 FIFA 2010 Labdarúgó világbajnokság (élő)
Spanyolország-Honduras
Élő közvetítés Dél-Afrikából
23.40 Az Este - Hétfő
0.05 Prizma
0.20 Hírek
0.30 Memento
0.40 FIFA 2010

m2
6.50 Ma Reggel
10.00 Mesék
10.45 Derek, a fenegyerek (sor.)
11.30 Rondó
12.20 Nyitott stúdió
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.01 Kárpát Expressz
13.50 Napló Csáth Géza: Liszt Ferenc
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
17.30 Bűvölet (olasz sor.)
18.20 Magyar rock (ism.)
19.15 1100 év Európa közepén
19.40 Bob, a mester
19.55 Thomas, a gőzmozdony
20.05 Afrika gyöngyszeme (sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Afrika gyöngyszeme (sor.)
22.20 Stingers (ausztrál sor.)
23.00 Záróra - Benedek Miklós
23.50 McLeod lányai (sor.)
0.35 Bukott angyalok (hongk. filmdráma, 1995)

RTL KLUB
6.30 Top Shop
7.00 Reggeli
Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 06-91-33-55-33 Hívjón! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő
15.30 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
16.30 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mex. sor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow
19.30 RTL Klub Híradó
20.05 Vacsoracsata - Gasztrorealitás
21.05 Fókusz
21.40 Barátok közt (magyar sor.)
22.20 Hazudj, ha tudsz! (am. krimisor.)
23.20 A rejtély (am.-kan. thrillersor.)
Utána: RTL-hírek
0.25 Poker After Dark 2009
1.20 Reflektor Sztármagazin
1.35 Nem szentírás (am. sor.)

TV2	TV 2
7.00 Magellán (ism.)	
7.25 Tények Reggel	
8.00 Mokka	
10.00 Stahl konyhája	
10.10 Babapercek	
10.20 Telekvíz	
11.35 Teleshop	
12.30 A nagy kvizválasztó (angol-am. rom. dráma)	
14.15 Kvízió	
15.45 Lassie (am.-kan. sor.)	
16.20 Capri - Az álmok szigete (olasz sor.)	
17.30 Bűbajos boszorkák (am. sor.)	
18.30 Joshi Bharat	
19.30 Tények Hírműsor	
20.05 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)	
21.10 Aktív	
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)	
22.25 NCIS (am. krimisor.)	
23.25 Gyilkos számok (am. krimisor.)	
Közben: Kenősorsolás	
0.25 Különleges ügyosztály - Párizs (fr. krimisor.)	
1.25 Tények Este	

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Ingtatlanpiac (ism.)
13.00 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban
Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1	TVR1
7.00 Hírek, Sport	
8.00 Ébresztő	
9.00 FIFA 2010	
Brazília-Elefántcsontpart	
10.55 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés	
11.35 Szerelmes Don Juan (argentín sorozat)	
12.35 A palota ékköve (sor.)	
13.45 FIFA 2010, beszámoló	
14.00 Hírek, Sport	
14.20 FIFA 2010	
Portugália-Korea Köztársaság	
16.30 Egy perc sport	
16	

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.00 FIFA 2010, stúdióbeszélgetés 8.30 Ég és föld között 9.00 Figyelem gyerekek! 9.35 Szabad a szembejövő sáv 10.30 IT Zon@ 11.00 Az én költségvetésem 11.35 FIFA 2010 Szerbia-Németország 12.25 FIFA 2010, összefoglaló 13.50 Strandröplabda 15.00 Természet és kaland 15.30 Románok hagyományai 16.00 Közélelől a világ 16.30 Sikerkép 17.00 Strandröplabda 18.00 Nyomoz a tanárnő (olasz sor.) 19.00 FIFA 2010, Ghana-Ausztrália 21.00 Hírek 21.15 Románia-Szerbia női röplabda mérkőzés 23.10 A csendes amerikai (am.-nem.-auszt. f. dráma) 0.50 Szabad a szembejövő sáv 1.45 Gitárok ideje (ism.)	6.00 Happy Hour - szórakoztató műsor (ism.) 7.00 Pro Tv hírek 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.30 Átváltoztatjuk (ism.) 12.00 Pro Motor (ism.) 13.00 Pro Tv hírek, sport 13.05 Vonzások és állatságok (amerikai romantikus vígjáték, 1996) 15.00 Család Örökségbe (amerikai romantikus vígjáték, 2004) 17.00 Streetdance - Step Up 2. (amerikai zenés film, 2008) 19.00 Hétfélig Pro Tv hírek 20.30 Bérgyilkosok (am.-francia akcióthriller, 1995) 23.30 Halálós erő (am. akcióf., 1993) 1.30 Bérgyilkosok (am.-francia akcióthriller, 1995) (ism.) 3.30 Vonzások és állatságok (ism.)	7.00 Híradó, Sport 9.00 Karate kölyök 2. (am. családi kalandf., 1986) 11.00 Xanadu (am. zenés f., 1980) 10.30 Híradó, i dőjárásjelentés 13.30 Kikezdesz a szökevényekkel - verseny show (ism.) 15.00 Csillagháló (ism.) 16.00 Híradó, Sport 16.30 Pénzügyi hét 17.00 Szájkosaras kosaras 2. - A rögpályák réme (amerikai-kanadai családi vígjáték, 1998) 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Mr. Bean 2. (amerikai-angol vígjáték) 22.30 Zsaruk a pácban (amerikai akciófilm, 2001) 0.30 Film 100% - kultúrális magazin 3.00 Zsaruk a pácban (amerikai akciófilm, 2001) (ism.)	7.00 Fején a nagyvilág 8.00 W.I.T.C.H., a tiniboszorkányok (animációs sor.) 8.30 Xyber 9.00 Lilo és Stitch (amerikai anim. sor.) 9.30 Autofórum 10.00 Teleshopping 10.30 Ingtatlan Blitz 11.00 Sport, diéta és egy sztar 11.30 Ötszilagos otthon 12.30 S.O.S. - mentsétek meg a házam 13.30 Hipnózis, az ész játéka 14.30 A fáraó bosszúja (amerikai kalandfilm, 2006) (ism.) 16.30 Vita a konyhában 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 Lilo és Stitch - A csillagkutya (amerikai anim. f., 2002) 21.30 Armageddon (amerikai katasztrófa f., 1998) 23.30 Claire (am.-francia filmdráma, 2007)	7.00 Túlélés törvényei 8.00 Viharvadások 9.00 Végzetes másodpercek 10.00 Amcsi motorok - 10 éves az OCC motor 11.00 Csúszmotorok 12.00 Újjáépítők 13.00 Édesvízi szörnyek 14.00 Viharvadások 15.00 Végzetes másodpercek 16.00 Egy ikon utolsó napjai 17.00 Halott ember meséi 18.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 20.00 EVO - Egy toronyház születése 21.00 Tornádók nyomában 22.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 23.00 Hogyan készült 0.00 Katasztrófa. ahogy én láttam 0.30 Végzetes másodpercek 1.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 2.00 Valódi helyszínelők 3.00 A túlélés törvényei - Oregon	7.00 Hírek 11.00 Külön kiadás 12.00 Atletico - Fulham Európa League Finalé 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Wimbledon évtized 15.05 American Gladiators 16.00 Szőkevadászat 17.00 Külön kiadás 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Vakációs játékok 20.00 Fogadás a félelemmel 21.00 Hírek 21.30 Wrestling SMACK 22.30 K1 Superstars 23.45 Romanian Poker Championship	9.45 Maria Mercedes (sor.) 10.45 Teleshopping 11.15 Mexikói utazás 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Viktória (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 17.30 Hetedik menyország 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Szívek iskolája (sor.) 20.30 Görögbe fogadva (am. sp. vígj.) 22.45 Viperafészek (sor.) 0.45 Terra Nostra (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó 15.10 Hétfélig magazin Marosvásárhelyi rádió 8.00 Jó reggelt, Erdély! Híradás, Telefonsajátjáték, Nyelvőr, Világjárók 10.05 Térő 14.00 120 perc. A hétfélig eseményei, Jó rájuk emlékezni, Templomaink, Portréműsor, Vetélkedő 16.00 Híradó, Ötörai tea. Megy a magnó, Súrlott gradics, Régi rádiósok, A hét zeneműve, Versműsor, Gramofon, Színek és formák KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, műsorism., sport 8.30 Körhinta, Zenenegyed 9.25 Cifra palota 9.55 Hírek, műsorism. 15.00 Slágerlista 16.00 Hírek, műsorism. 16.10 Lemezlövárda 16.30 Érintő 17.00 Láthatár 17.30 Sorsok az operaszínpadon 17.55 Hírek, műsorism.
8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Csavargó halász 11.35 FIFA 2010 Hollandia-Japán 13.30 Az ellopott gyermek (francia-olasz filmdráma, 2000), 2. rész 15.15 Lehet, hogy nem tudtad 15.30 Jamie Oliver varázslói (sor.) 16.00 Atlasz 16.30 Hasonlóságok 17.00 Románia-Olaszország rögbi mérkőzés 19.00 Bajnokok 19.35 Videóterápia 20.30 Fiala, karriert építék 21.00 Heuréka (amerikai kaland sor.) 22.00 Hírek, sport 23.10 Dr. Jekyll és Mr. Hyde (kanadai horror, 2008) 0.45 FIFA 2010, összefoglaló 1.15 Strandröplabda	6.00 Pro Motor (ism.) 7.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Család Örökségbe (amerikai romantikus vígjáték, 2004) (ism.) 13.00 ProTv hírek, sport, időjárás 13.05 Streetdance - Step Up 2. (amerikai zenés film, 2008) (ism.) 15.00 Conan, a barbár (amerikai kalandfilm, 1982) 18.00 Románia, szeretlek (amerikai-angol kalandfilm, 1977) 19.00 Hétfélig Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A Nap könnyei (amerikai akcióthriller, 2003) 23.00 Sziriana (amerikai filmdráma, 2005) 1.45 A Nap könnyei (ism.) 3.30 Mi történik, doktor úr? (ism.)	7.00 Híradó, Sport 9.00 A brigád akcióba lép (román vígjáték, 1970) 11.00 Szájkosaras kosaras 2. - A rögpályák réme (amerikai-kanadai családi vígjáték, 1998) 13.00 Híradó, sport 13.30 Két ösvért Sara nővérnek (amerikai western-vígjáték, 1969) 14.00 Bean (angol-amerikai vígj. ism.) 16.00 Híradó, sport 16.30 Harmadik fokú találkozás (amerikai-angol kalandfilm, 1977) 19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 20.00 SuperBingo Metropolis 23.30 Szerepcserés támadás (amerikai akciófilm, 2000) 1.30 Lagardere lovag (francia kalandf., 2003) 3.45 Szerepcserés támadás (ism.)	7.00 Kandikamera 8.00 Varázslók 8.30 Shinzo 9.00 Lilo és Stitch 9.30 A ház: építkezés és design 10.00 Teleshopping 10.30 Nyakamban az egész világ 11.00 SOS - mentsétek meg a házamat 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Galileo 13.00 Híreséggpróba 14.00 Focus Monden 14.30 10 éves a Krónika 16.00 Claire (am.-francia filmdráma, 2007) 18.00 Hírek, időjárás 19.00 Sport 19.30 A Bádögember (amerikai sor.) 21.30 Perpatvar a konyhában (reality show) 23.00 Házastárs össze a szüleit 0.30 Szenvedélygyilkosságok (amerikai krimi, 1998) 2.30 Hírek, sport 3.30 Perpatvar a konyhában (ism.)	7.00 Hogyan készült 8.00 Tornádók nyomában - A következmény 9.00 Amerikai favágók 10.00 4x4 versenyelzár - Elvesztett esély 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 15.00 Amerika legőrültebb versenyei 16.00 Fegyvertan - Mesterlövészpuskák 17.00 A jövő fegyverei - Intelligens fegyverek 18.00 Hogyan készült 19.00 Tornádók nyomában 20.00 Amerikai favágók 21.00 Hogyan működnek a gépek? 22.00 -178 kg 23.00 Eljűk túl a katasztrófát 0.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Töréspont 3.00 Miami alvilág	7.05 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Külön kiadás 12.00 Bajnokok dinasztija 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Wimbledon 2009 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Komolyan 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Külön kiadás 20.00 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Nehézsúly keresetiek: Kombat.ro 0.00 Sport.ro Hírek 0.30 Wrestling WWE Superstars	8.15 Szívek iskolája 9.45 Maria Mercedes (sor.) 11.15 Hetedik menyország 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Viktória (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 17.30 Hetedik menyország 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Szívek iskolája (sor.) 20.30 Ördögi út a boldogsághoz (am. vígj.) 22.45 Viperafészek (sor.) 0.45 Terra Nostra (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás 11.00 Híradás, Gyermekműsor 12.00 Híradás 12.05 Igehirdetés, Délkör 13.00 Híradás 13.05 Szól a nóta, Itthon, Erdélyben - faluműsor. Bükös, Szében megye (ism.) 14.00 Zenés üzenetek 1 6.00 Híradó 16.10 Zenés üzenetek 17.00 Vasárnapra válogattuk KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás 14.00 Műsorism. 14.05 Dalposta 15.40 Vidékről vidékre 16.25 Körhinta, Zenenegyed 17.15 Római katolikus egyházi műsor 17.58 Műsorism.
7.00 Mindig optimistán (ism.) 7.50 Ismerd meg a románokat 8.00 FIFA 2010, stúdió 8.35 Az ellopott gyermek (fr.-ol. f., 2000), 2. rész 10.20 Találkozunk 11.30 Hírek 11.50 FIFA 2010 Olaszország-Új-Zéland 13.45 Teleshopping 14.30 eForum 15.00 Együtt Európába 16.00 Mindig optimistán (sor.) 17.00 Párizsi jóbarátok (fr. sor.) 18.00 Euronews 18.15 A világ városai 18.45 FIFA 2010, beszámoló 19.00 FIFA 2010 Portugália-Korea Köztársaság 21.00 Az oroszlanok arénája 22.00 Hírek 23.10 Visszajátszások 0.30 Forró helyzetek (sor.) 1.25 FIFA 2010, beszámoló 1.50 Dr. Jekyll és Mr. Hyde (ism.)	7.00 Pro Tv hírek 9.55 Könyvbemutató 10.00 Románia szeretlek (ism.) 11.15 Mi történik, doktor úr? (ism.) 12.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárás 13.30 Conan, a barbár (amerikai kalandfilm, 1982) 16.00 Fiala és nyugtalan (amerikai sorozat) 17.00 Pro Tv hírek 17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor 19.00 Pro Tv hírek, sport 20.30 Rejtett kamera (spanyol thriller, 2007) 22.30 Pro Tv hírek, sport 23.00 Terminátor - Sarah Connor krónikái (amerikai sor.) 0.00 Rejtett kamera (spanyol thriller, 2007) (ism.) 2.00 Pro Tv hírek (ism.)	6.00 Híradó, Sport 8.00 Jó reggelt Razvannal és Danival 10.00 Sajtószemle Mircea Badeaval 11.00 Rém rendes család (amerikai sor.) 12.00 Miami Vice (ism.) 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 14.00 Magma: Tűz a mélyből (amerikai filmdráma, 2005) 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 17.00 Közvetlen hozzáférés 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 20.30 Godzilla (amerikai fantasztikus kalandfilm, 1998) 23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés 23.45 Dan Capatos szórakoztató műsora 1.00 Godzilla (amerikai fantasztikus kalandf.) (ism.) 3.30 Közvetlen hozzáférés (ism.)	7.00 Kandikamera 7.30 Született feleségek (am. sor.) 8.20 Sport Florentinával 8.30 Teleshopping 9.00 Szakértő 10.00 Senki sem tökéletes 10.30 Szenvedélyes gyilkosságok (amerikai krimi, 1998) (ism.) 12.30 Teleshopping 13.00 Kandikamera 13.30 Teleshopping 14.00 Született feleségek (sor.) 15.00 A Bádögember (amerikai kaland sor.) 17.00 Szakértők 18.00 Hírek 19.00 Sport 19.30 A cseresznye a tortán 20.30 Találkozás a sötétben - talk show 22.00 Focus Monden 22.30 Lököttek 23.15 Veszélyes terepen (kan.-angoLux. akcióthriller, 1996) 1.00 Hírek (ism.) 2.00 Lököttek (ism.)	7.00 Motorkerékpár-építő VB 8.00 Újjáépítők 9.00 Hogyan csinálják? 9.30 Hogyan működik? 10.00 Piszkos munkák 11.00 Amcsi motorok - Dryvit motor 12.00 Iparkodjunk 13.00 Túlélés törvényei 14.00 Ötödik sebesség 14.30 Végzetes másodpercek 15.30 Hogyan készült? 17.00 Állítólag... - Gőzhajtású géppuska 18.00 Végzetes másodpercek 19.00 Hogyan működnek a gépek? 20.00 Túlélés törvényei - Dél-Dakota 21.00 Hogyan készült? 22.00 Végzetes másodpercek 22.30 Élet a halál után - Kihűlve 23.30 Valódi helyszínelők 0.30 Tetkóvadás - Benin 1.30 Eljűk túl a katasztrófát 2.30 Végzetes másodpercek	7.00 Hírek 10.00 Pontos sportidő 12.00 Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 15.05 Wimbledon tenisz 16.00 Tényleg 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk Vali Moraru-val 20.05 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Local Kombat Superstars 23.00 Wrestling SMACK 0.00 Érzéki ajkalk...	9.45 Maria Mercedes (sor.) 11.15 Hetedik menyország (sor.) 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Teleshopping 14.00 Ana két arca (sor.) 15.30 Viktória (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 17.30 Igaz történetek 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Szívek iskolája (sor.) 20.30 Predesztináltak (sor.) 21.30 Analia másik arca (sor.) 22.30 Éjszakai történetek	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Kulturális mozaik Marosvásárhelyi rádió 11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság - Hasznos tudnivalók 12.00 Híradás 12.10 Művelődési hírek 12.35 Kispad - sportműsor 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás - tájékoztató és szórakoztató műsor 14.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás, Közérzet, Törvénnytár 17.55 A nap hírei röviden KOLOZSVÁRI RÁDIÓ 2.00 Éjszakai váltás. 8.00 Hangoló 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Hétköznapok igazsága 17.00 Nap-óra 17.30 Zene-lánc 17.55 Hírek, műsorism.

TVR 2	PRO TV	ANTENA 1	PRIMA TV	DISCOVERY	SPORT.RO	ACASA	BUKARESTI RÁDIÓ
8.30 A térképen túl (ism.) 9.00 Motomágia 9.30 Mosoly négy keréken 10.00 Farm - magazin 11.00 Csavargó halász 11.35 FIFA 2010 Hollandia-Japán 13.30 Az ellopott gyermek (francia-olasz filmdráma, 2000), 2. rész 15.15 Lehet, hogy nem tudtad 15.30 Jamie Oliver varázslói (sor.) 16.00 Atlasz 16.30 Hasonlóságok 17.00 Románia-Olaszország rögbi mérkőzés 19.00 Bajnokok 19.35 Videóterápia 20.30 Fiala, karriert építék 21.00 Heuréka (amerikai kaland sor.) 22.00 Hírek, sport 23.10 Dr. Jekyll és Mr. Hyde (kanadai horror, 2008) 0.45 FIFA 2010, összefoglaló 1.15 Strandröplabda	6.00 Pro Motor (ism.) 7.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés 10.00 Mi történik, doktor úr? 10.00 20 év után (talk show) 11.00 Család Örökségbe (amerikai romantikus vígjáték, 2004) (ism.) 13.00 ProTv hírek, sport, időjárás 13.05 Streetdance - Step Up 2. (amerikai zenés film, 2008) (ism.) 15.00 Conan, a barbár (amerikai kalandfilm, 1982) 18.00 Románia, szeretlek (amerikai-angol kalandfilm, 1977) 19.00 Hétfélig Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés 20.30 A Nap könnyei (amerikai akcióthriller, 2003) 23.00 Sziriana (amerikai filmdráma, 2005) 1.45 A Nap könnyei (ism.) 3.30 Mi történik, doktor úr? (ism.)	7.00 Híradó, Sport 9.00 A brigád akcióba lép (román vígjáték, 1970) 11.00 Szájkosaras kosaras 2. - A rögpályák réme (amerikai-kanadai családi vígjáték, 1998) 13.00 Híradó, sport 13.30 Két ösvért Sara nővérnek (amerikai western-vígjáték, 1969) 14.00 Bean (angol-amerikai vígj. ism.) 16.00 Híradó, sport 16.30 Harmadik fokú találkozás (amerikai-angol kalandfilm, 1977) 19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés 20.00 SuperBingo Metropolis 23.30 Szerepcserés támadás (amerikai akciófilm, 2000) 1.30 Lagardere lovag (francia kalandf., 2003) 3.45 Szerepcserés támadás (ism.)	7.00 Kandikamera 8.00 Varázslók 8.30 Shinzo 9.00 Lilo és Stitch 9.30 A ház: építkezés és design 10.00 Teleshopping 10.30 Nyakamban az egész világ 11.00 SOS - mentsétek meg a házamat 12.00 Levintza bemutatja 12.30 Galileo 13.00 Híreséggpróba 14.00 Focus Monden 14.30 10 éves a Krónika 16.00 Claire (am.-francia filmdráma, 2007) 18.00 Hírek, időjárás 19.00 Sport 19.30 A Bádögember (amerikai sor.) 21.30 Perpatvar a konyhában (reality show) 23.00 Házastárs össze a szüleit 0.30 Szenvedélygyilkosságok (amerikai krimi, 1998) 2.30 Hírek, sport 3.30 Perpatvar a konyhában (ism.)	7.00 Hogyan készült 8.00 Tornádók nyomában - A következmény 9.00 Amerikai favágók 10.00 4x4 versenyelzár - Elvesztett esély 11.00 Ötödik sebesség 12.00 Amerikai hotrodok 13.00 Time Warp - Amikor megáll az idő 15.00 Amerika legőrültebb versenyei 16.00 Fegyvertan - Mesterlövészpuskák 17.00 A jövő fegyverei - Intelligens fegyverek 18.00 Hogyan készült 19.00 Tornádók nyomában 20.00 Amerikai favágók 21.00 Hogyan működnek a gépek? 22.00 -178 kg 23.00 Eljűk túl a katasztrófát 0.00 Ross Kemp - Gengszterbandák nyomában 1.00 Végzetes másodpercek 2.00 Töréspont 3.00 Miami alvilág	7.05 Pro Motor, premier 8.00 Sport.ro Hírek 11.00 Külön kiadás 12.00 Bajnokok dinasztija 13.00 Sport.ro Hírek 14.00 Wimbledon 2009 15.05 Fogadás a félelemmel 16.00 Komolyan 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.00 Külön kiadás 20.00 A világ harcosai 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Nehézsúly keresetiek: Kombat.ro 0.00 Sport.ro Hírek 0.30 Wrestling WWE Superstars	8.15 Szívek iskolája 9.45 Maria Mercedes (sor.) 11.15 Hetedik menyország 12.30 Mindörökké együtt (sor.) 13.30 Terra Nostra (sor.) 15.30 Viktória (sor.) 16.30 Maria Mercedes (sor.) 17.30 Hetedik menyország 18.30 Mindörökké együtt (sor.) 19.30 Szívek iskolája (sor.) 20.30 Ördögi út a boldogsághoz (am. vígj.) 22.45 Viperafészek (sor.) 0.45 Terra Nostra (sor.)	<i>magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában</i> 10.00 Egyházi műsor Marosvásárhelyi rádió 10.0

Argentína továbbjutott

Labdarúgás

ÚMSZ

► „Van 23 vadállatom, és ez megnyugtat” – jelentette ki Diego Maradona, miután argentin labdarúgó-válogatottja tegnap 4-1-re legyőzte a Koreai Köztársaság legjobbait, bebiztosította továbbjutását a Dél-afrikai Köztársaságban zajló világbajnokság B csoportjából. Az egykori világlklasszis futballistából lett szövetségi kapitány nem győzte dicsérni tanítványait az ázsiaiak elleni találkozón, és megköszönte teljesítményüket. A meccs hőse amúgy Higuaín volt, hiszen mesterhármast jegyzett a dél-koreaiak ellen, akik Park Dzsung Jung 16. percben jegyzett szerencsétlen öngólja után, Li Csung Jong révén az első féldíó ráadásában szépítettek. Mesterük, Huh Jung Moo kissé csalódott volt, ám arról biztosította szurkolóikat, hogy Nigéria ellen kiharcolják majd a nyolcaddöntőbe jutást.

Szakmai szemmel – Jenei Imre

„Az argentinokat már vártam, miután az első mérkőzésen nem volt olyan jó a teljesítményük, a másodikra már összeszedte magát a csapat” – mondta lapunknak Jenei Imre, a román labdarúgó-válogatott egykori szövetségi kapitánya. A Steaua legendás, BEK-győztes edzője újfent kihangsúlyozta, hogy szerinte az a válogatott lehet képes a végső sikerre, amelyeknek a szövetségi kapitánya lelkileg és fizikailag is helyre tudja hozni futballistáit a nehéz bajnokság után. Nagyon rövid az idő a regenerálódásra, ilyenkor a szakembernek el kell ér-

„Jól játszottunk, de kimaradtak a helyzeteink. Argentínának szerencséje volt az első gólnál. Mi viszont jól harcoltunk egy olyan csapat ellen, amely tele van sztárokkal” – magyarázta az ázsiai szakember. Neki ráadásul nincsenek olyan gondjai, mint „északi”

kollégájának, akinek a Brazília elleni meccs előtt eltűnt három fiatal játékosa. Noha az észak-koreaiak eddig nem magyarázták meg a futballisták távollétét, a sajtó feltételezi, hogy azok „dezertáltak” a diktatórikus irányítás alól. Egy másik, az észak-koreai-

nie, hogy tanítványai „kívánják”, hogy játsszanak – vallja Jenei. A görögök tegnapi sikerén nem lepődött meg, noha az egyik afrikai játékos kiállításával szerencsésük is volt a helléneknek, mint egykori Európa-bajnokoktól, várható volt tőlük a három pont megszerzése. Az esélyeket illetően szerinte nem történt túl sok változás, noha kevés sansszal, de szerinte akár még a Dél-afrikai Köztársaság is nyolcaddöntős lehet. „Meglepetések történhetnek, de én úgy gondolom, hogy például a spanyolok összeszedik magukat” – mondta a szakember.

akkal kapcsolatos hír is napvilágot látott tegnap a nemzetközi sajtóban, mely szerint a csapatnak Dél-Afrikában szurkoló személyek valójában az állam által fizetett kínai színészek.

A B csoport második fordulójának tegnapi második mérkőzésén Görögországnak sikerült 2-1-re legyőznie a találkozót emberhátrányban befejező Nigériát, s ezzel feljött a tabella harmadik helyére. Az állás jelenleg: 1. Argentína 6 pont, 2. Koreai Köztársaság 3, 3. Görögország 3, 4. Nigéria 0.

Az A csoport második fordulója tegnap esti lapzártánk után, a Mexikó–Franciaország-meccsel zárult. Addig a dél-afrikai házigazdákat szerda este 3-0-ra verő Uruguay 4 ponttal állt az élen, az egy pontos Mexikó, Franciaország és Dél-afrikai Köztársaság előtt.

A világbajnokság hétvégi programja: ma: D csoport: Németország–Szerbia (14.30 óra), C csoport: Szlovénia–Egyesült Államok (17 ó), Anglia–Algéria (21.30); holnap: D csoport: Ghána–Ausztrália (17), E csoport: Hollandia–Japán (14.30), Kamerun–Dánia (21.30); vasárnap: F csoport: Szlovákia–Paraguay (14.30), Olaszország–Új-Zéland (17), G csoport: Brazília–Elefántcsontpart (21.30). ◀

A dél-koreaiak hiába próbálták meg lenyomni az argentinokat, azok magabiztosan győztek

Fotó: Agerpres

Irán ellen kezd Románia

Vízilabda

ÚMSZ

► Elkészült a férfi vízilabdázók július végén kezdődő nagyváradi Világkupa-viadalanak programja, amely szerint az A kvartettben szereplő Románia Irán ellen kezd 27-én, másnap Ausztrália és végül Spanyolország lesz az ellenfele a csoportkörben. A másik ágon a nagy favorit szerbek épp legnagyobb riválisukkal, a horvátokkal játszanak majd a nyitónapon, míg az Egyesült Államok pólósai Kína ellen mártóznak meg a medencében. A negyeddöntők és az elődöntők július 30-án és 31-én lesznek, míg a helyosztókat és a finálét augusztus elsején rendezik. A Kovács István edzette triolók egyelőre hazai környezetben készülnek a tornára, majd Moszkvában és Szlovákiában játszanak néhány barátságos mérkőzést. ◀

Megnyirbálják a prémiumokat

Hírösszefoglaló

► A romániai élsportolók is megszenvedik a gazdasági válságot, hiszen miután a sportági szövetségek államkasszából származó költségvetését már lecsökkentették, most még a versenyzők nemzetközi tornákon elért eredményeiért járó prémiumok összegét is megnyirbálják. „Az eddigi összegek legtöbb részét százalékkal csökken a díjazás” – jelentette be Doina Melinte, az Országos Ifjúsági és Sporthatóság (ANTS) elnöke. Hozzátette: mostantól arra is jobban figyelni fognak, hogy az olimpiai sportágban kiemelkedő eredményt elérő versenyzők és a nem olimpiai sportágban jeleskedők között különbséget tegyenek. Nem tartja igazságosnak, ha például egy hét ország szereplésével megrendezett világversenyen elért aranyéremért ugyanannyit fizetnek, mint amikor valaki százfős elitmezőny-

ben harcolja ki a dobogós helyet. Egy 2007-es kormányhatározat értelmében egy olimpiai aranyéremért 35 ezer euró járt, az ezüstért 28 ezer euró, a bronzéremért 21 ezer euró, míg a 4–6. helyekért 14, 10, 5, illetve 7 ezer eurót adhatnak. A világbajnoki győzelmeket 21 ezer lejtel jutalmazták, míg az Európa-bajnoki arany 14 ezer lejtel.

A mostani megszorító intézkedést Melinte írta alá, a tárca vezető Daniel Funeriu utasítására, csakhogy a sportemberek szerint ez a rendelet törvénytelen, hiszen felülírja a hatályon lévő kormányhatározatot. A legjobban viszont amiatt habórog, hogy a változtatások értelmében az edzők és azok a tanárok, akik a tehetséges sportolókat felfedezték, egyáltalán nem kaphatnak jutalmat az államkasszából. „Ezek után milyen ösztönzése marad egy edzőnek, hogy gyermekeket bírjon rá sportolásra?” – tette fel a

kérdést Adrian Stoica, a Román Tornászszövetség elnöke. Nicolae Mărăşescu, az ifjúsági és sportminisztérium volt államtitkára is felháborodott az összegek csökkentése miatt. „Milyen díjazás? Mikor az idén csak tizenegy Európa-bajnoki érme-sünk van, és még azokból is csúfot űzünk. Belerúgunk az edzőkbe és a sportolóikba” – mondta.

Melinte szerint viszont teljesen érthető döntést hoztak meg. „Nagyon nehéz időszak ez a mostani, mindenki számára az” – próbálta magyarázni az államtitkári rangban lévő sportvezető, hangsúlyozva, hogy nem „25 százalékkal csökkentik az összegeket, hanem legtöbb 25 százalékkal”, s drasztikusabban felülyelik majd, hogy egy nem olimpiai sportágban jeleskedő versenyző ne kaphasson több pénzt, mint egy erősebb mezőnyben, olimpiai versenyszámban győztes sportoló. ◀

Röviden

Niculescu kvalifikált

Monica Niculescu feljutott a hétfőn kezdődő wimbledoni nyílt teniszbajnokság főtáblájára, miután a selejtezők utolsó fordulójában 6-4, 6-0-ra legyőzte tegnap a japán Junri Namigatát. Alexandra Dulgheru, Sorana Cârstea, Raluca Ioana Olaru, Gallovičs Edina és Victor Hănescu alanyi jogon szerepelhet az év harmadik Grand Slam-tornájának elitmezőnyében, az egyesek versenyében. Az angliai torna szervezői amúgy kijelentették: a füves pályás viadalnak otthont adó All England Lawn Tennis And Croquet Club kivétitőin nem lesznek labdarúgó-világbajnoki közvetítések, emellett számúzik a fülsértő vuvuzelákat és a zászlókkal érkező szurkolókat is.

Kezdődnek a főtáblás meccsek

A férfiak tegnapi selejtezői után mátol már a főtáblás mérkőzéseket rendezik a Mamaia strandröplabda-Európa-bajnokságon. A női mezőny elődöntői és a fináléja holnap lesz, míg a férfiak vasárnap lépnek pályára. A helyszínről az RTV2 közvetít.

Sztáredzöt igazolt a Vaslui

Lopez Carlo személyében igazi nagyágyú érkezik Vaslui vezetődzőnek az élvonalbeli labdarúgócsapathoz, hiszen a spanyol tréner korábban hazája 21 év alattiakból álló utánpótlás-válogatottját irányította, fél éven keresztül pedig a Real Madrid kispadján is helyet foglalt. Eközben tegnap Bukarestben Victor Piţurcát várták a Ghenceára, Románia labdarúgó-válogatottjának volt szövetségi kapitánya várhatóan a napokban aláírja szerződését a Steaua futballklubjával.

Két magyar rajtol el Barcelonában

A Moto2-es géposztályban szereplő Talmácsi Gábor mellett egy másik magyarországi pilóta is rajthoz állhat a gyorsaságimotoros-világbajnokság hétvégi Katalán Nagydíján. Sebastyén Péter jelenleg a spanyol bajnokságban versenyez, a MotoGP barcelonai futamán pedig a 125 köbcentisek mezőnyében indulhat el.

Budapestre utaztak az atléták

Budapesten versenyeznek hétvégén az atléták, a második értékcsoportnak megfelelő Liga I-es csapat-Európa-bajnokságon. A női válogatottban szerepelni fog például a diszkoszvető Nicoleta Grasu, a férfiaknál pedig a hármasugró Marian Oprea.

NBA-címre hangolódva

Miután a címvédő Los Angeles Lakers és a Boston Celtics között jelenleg 3-3 az összett állása, a mindent eldöntő ma hajnali mérkőzés dönt az amerikai profi kosárlabda-bajnokság (NBA) győzteséről. Az NBA történetében utoljára 2005-ben dőlt el hetedik találkozón a bajnoki cím sorsa, akkor a San Antonio Spurs verte 4-3-ra a Detroit Pistont. A 64. nagydöntőjén a statisztikák a vendég Celtics mellett szólnak.

Räikkönen visszatér?

Olasz lapértésülések szerint a Renault-istállónál azon gondolkodnak, hogy a hullámzó teljesítményt nyújtó Vitalij Petrov helyére leigazolják a Ferrari egykori világbajnokát, Kimi Räikkönt. Az általában jól értesült Autosprint úgy tudja, hogy a francia istálló kész megkeresni a jelenleg a rali-világbajnokságban szereplő finn pilótát, akit már a tavalyi évben, visszavonulása előtt is megkönyvezett. Az Eric Boullier által irányított csapatnak B terve is van: amennyiben nem sikerül meggyezniük a „Jégemberrel”, Adrian Sutilt próbálják megszerezni a Force Indiától Robert Kubica csapattársául.

Életszerű történelemidézés

Szabó Zoltán történész szerint még senki sem tekintett a múlt századra a lapok világából

Bő két éve, 2008 januárjában indult egy kis csoport magánvállalkozású portálja, a Huszadikszazad.hu, amely azóta is az Országos Széchényi Könyvtár szellemi támogatását élvezi. A portál naponta egy-egy hónapot ugorva, 1900 januárjától kezdődően, a kor sajtóanyagaiból lehetséges, korhű lapösszeállításokkal idézi fel a letűnt század eseményeit, miliójét, különös tekintettel a magyarság életére. Az ÚMSZ elsők közt figyelt fel a kezdeményezés komolyságára, méltatva a történelmi léptékű viszájátást 2008. április 4-i számában. Az azóta eltelt két és fél év tanulságairól beszélgetünk a portál alapító főszerkesztőjével.

Cseke Gábor

► **E reális időben, két és fél év alatt, mi mindent élt át a főszerkesztő, aki egyben történelmet is tanít?**

– Egy gondolat megvalósulásának a folyamata mindig fantasztikus élmény. Tulajdonképpen szinte hihetetlen, hogy ez a portál létrejött, ráta-
lált a megfelelő embereire és létrehozott egy mind morálisan, mind intellektuálisan olyan magas szintet hozó munkaközösséget, amelyből szerintem nem sok van mifelénk. A munkát kizárólag saját erőnkön végezzük, nincs mögöttünk se politikai, se gazdasági támogatás. Hat rovatvezető-szerkesztőnk mindegyike pedagógus, aki a napi tanítás után fog neki az újságszínálásnak. Nem is tudom, ki honnét meríti ehhez az energiát, de működik. Persze, olyan érdekes ez a munka, hogy – mit tagadjam – bizonyos értelemben függök lettünk tőle.

► **Honnan származott a portál ötlete, milyen példák szolgáltatták hozzá az ihletet?**

– Két fiatal vállalkozó megkeresett, hogy szeretnék valamilyen hírportált indítani. Én erre azt mondtam nekik, hogy olyan már van Magyarországon nem is egy, különben meg rém drága dolog, viszont lenne nekem egy elképzelésem, csináljuk meg a huszadik századot egy internetes lapként. Huszonöt éve tanítok történelmet, és régóta gondolkodom azon, hogyan lehetne életszerűbbé tenni, mondjuk, a huszadik század történelmét a diákok számára. Mert főként az élmény az, ami hiányzik, és ez ránk, pedagógusokra is vonatkozik. Eddig még senki sem tekintett a századra a napi- és hetilapok világából. Pedig oda valósággal berob-

ban az élet! A tudományos igényű művekben, bár ezek határozzák meg történelmi tudatunk valós koordinátarendszerét, a valóságnak ez a közvetlen érzékelhetősége valahogy elvész. Két dolog motivált bennünket: megismerni azt a kort, amelyben születünk és élünk, és megismerhetővé tenni mások számára is. Példák nem voltak előttem, én nem tudok ilyen típusú médiavállalkozásról. Viszont olvastam Egon Friedell-től egy tanulságos mondatot, ami tökéletesen illik a helyzetre: „Az, hogy a dolgok megtörténnek, ez még semmi: az, hogy megtudják őket, ez minden.”

► **Közel negyven nehéz, többszörösen vérzivataros esztendő újrapergetése nyomán nevezzen meg néhány olyan következtetést, felismerést, amelyek bizonyos értelemben sokkolták önt!**

– A legelső a boldog békeidőkkel kapcsolatos. Tudtam én azt, hogy nem volt az olyan boldog meg békés sem, na de azt el nem tudtam képzelni, ami a sajtó mindennapjaiban tükröződik. A Kárpát-medence nemhogy nem tejjel-mézszel folyó Kánaán, a sokféle más nép idilli paradicsoma, hanem egy fortyogó katlan, kitörni készülő vulkán, amely régóta füstölög, robbanásokkal jelzi a készülő katasztrófát. De ezt a baljós robajt mintha nem hallaná senki. Leginkább azok nem, akiknek füle kéne legyen a hallásra: a politikusok. De tovább megyek: még ma sem halljuk ezt a hajdani robajt. Mert még most sem akarjuk meghallani... Pozitív értelemben sokkolt az újságírás elképesztően magas színvonalra, mind morálját, mind nyelvi világát tekintve. Össze sem hasonlítható a mai át-

laggal... Elképesztett viszont a parlamentben uralkodó stílus, nyelv. Szinte mindennaposak a verekedések. De nemcsak Budapesten, hihetetlen, hogy mi zajlik az osztrák parlamentben... Sokkolt az antiszemitizmus hőfoka. Én nem gondoltam, hogy mindennaposak az olyan dolgok, mint ami az alsó-ausztriai tartománygyűlés 1901. július 19-i ülésén történt, amikor „Schneider antiszemita azt indítványozta, hogy a zsidók vagyonát el kell kobozni. Ezért rendre utasították, a mikor aztán így folytatta: «A multkor azt találtam mondani, hogy disznó zsidó! Sajnálom, nem magát a kifejezést, hanem azt, hogy ebben a teremben szalajtottam ki a szájamon. Különben a 'disznó zsidó'-t nem vonom vissza. Egyébként kijelentem, hogy a disznó zsidó kifejezéssel nem a disznókat akartam megsérteni.» Gregorig antiszemita főáll s a beszéd helyett csak annyit mond: «5 – 7 – 63». (Tudniillik Gregorig már gyöngének találja a szót s egy bécsi álmoskönyvből e legocsmányabb szavak numerusát szokta elkiáltani.)... Meglepett a minden képzeletet felülmúló Ferencz József- és Horthy-kultusz is. Én azt hittem, nálunk csak Rákosinak volt igazi személyi kultusza. Rosszul tudtam... Az egyik legkeserűbb pirula a *Nyugat* szerepe az I. világháborúban. Meg a másodikban. Teljes mellszélességgel állnak ki a háború mellett 1914-ben, Móriczostul, Babitsostul, Ignotusostul, mindenestül, kivéve az egy szem Ady Endrét. Az is nagyon furcsa nekem, hogy 1939-ben Lengyelország megtámadására nem reagálnak... Volt aztán egy egészen nem mindennapi, mondjuk úgy, intim „sokkom”: véletlenül

Szabó Zoltán személyes archívumából

rábukkantam Varsányi Gyula egy 1900-ban írt versére, *Álarcos bálban* a címe. No hát, Ady ebből írta a *Lédával a bálban*-t. Képről képre egyezik a két mű, csak az egyik egy tehetséges versíró műve, a másik meg egy zsenié. Én magamban úgy képzelem, hogy Ady véletlenül botolhatott ebbe a szövegbe, és azt mondhatta magának: Na, Gyulám, majd én megmutatom neked, hogy kellett volna ezt megcsinálni! Szóval, egyszerűen átírta a szöveget, és megszületett egy remekmű.

► **Tapasztalata szerint mennyire van igény egy ilyen jellegű történelmi szembenézésre a jelenkori magyarságtudat szemszögéből? Mi az a plusz, amivel a régi lapokban turkálva marad a mai olvasó?**

– Még gyerekkoromban hallottam ezt a viccet: Józsi bátyám, oszt' van-e maguknál

antiszemitizmus? Hát az nincsen, de igény volna rá... A történelmi szembenézésre is kéne, hogy igénye legyen minden népnek, különben utat téveszt a jelenben. De most Magyarországon, én úgy látom, nem erre van igény. Engem elképeszt a mai, hihetetlenül virágzó történelmi zsibvásár, ahol mindent kapni, csak éppen tudományosan megalapozott, hiteles árut nem. A történelem alfája és omegája ma Trianon. Volt egy pillanat, amikor úgy tűnt, hogy Trianon sebei gyógyulófélben vannak, és az új, közös otthonunkban, az Európai Unióban végképp be fognak gyógyulni. De nem így lett. És ez nagy baj szerintem. Én úgy tapasztalom, hogy a múltba révedő országok nem sikeresek...

► **Tudjuk, hogy a sajtó nem csupán konkrétan, de általában is szeret torzítani**

– **túlozni vagy minimalizálni – az érdekeknek és elvárásoknak megfelelően. Mi az a szempont, ami segít egyensúlyban tartani a mérleg nyelvét és a valószínűsítő erejéig hitelesíteni a múltbeli állításokat, információkat?**

– Mi a huszadik század egyfajta médiametszetét kínáljuk. A szerkesztés folyamata nem abból áll, hogy a szerkesztők kiválogatják a kedvükre való szövegeket és azokból találmokra összeállítanak egy napi számot. A korabeli sajtóhírek megmutatják saját súlyukat az adott sajtótermékben elfoglalt pozíciójuk által: ez a válogatás legfőbb rendezőelve. Nem lehet egy hírt korabeli jelentőségén túlnövesztve bemutatni, mint ahogy nem lehet egy jelentős hírt eljelentékteleníteni, csak mert esetleg a szerkesztőnek nem tetszik.

Folytatása a 2. oldalon

Szabó Zoltán (1957, Kecskemét) történész, tanár

A szegedi József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának magyar-történelem szakán végzett 1981-ben. Jelenleg a kecskeméti Németh László Gimnáziumban tanít. Részvételével megvalósult projektek:

Kecskemét 2004 – a várost bemutató, háromnyelvű CD és könyv (munkája ebben Kecskemét rövid története és a CD zenei része); 2005-ben lapalapítás: *Fény – a halál kultúrája*; 2007-ben a *huszadikszazad.hu* elindítása.

Oldalnézet

Változik a nézőpont

Krebsz János

Két egymástól nagyon különböző könyv ürügyén szólunk egyfajta változásról, amely éppen átalakítja gondolkodásunkat a társadalomról, együttélésekről, intézményeinkről.

Az első jelenség és egyben könyv: a „Fekete pedagógia”. Érdekes, hogy csak idézőjelesen használják a fogalmat, s azt takarja, hogy legtöbb emlékezőnek, visszarévedve az iskolás évekre, van egy története arról, hogy igazságtalanság, lelki megnyomortás, egész életére kiható negatív hatás érte. A pedagógia tudománya eljutott az egyénhez. Mi szívesen mesélünk, különösen akiből könyvolvasó értelmiségi lett, a korai sikerekről, az első közösségekben szerzett megbecsüléséről, a bennünk készülődő felnőttől. A kötet (Fekete pedagógia – Argumentum Kiadó, 2006) szerzői, Hunyady Györgyné, M. Nádas Mária és Serfőző Mónika a folyamat ötödik oldaláról gyűjtöttek egyszemélyes beszámolókat, és szép bűnügyi fogalmakkal (terror alkalmazása, megfélemlítés, előítéletesség, fizikai bántalmazás stb.) pontosítják, hogy itt bizony kriminalitással van dolgunk, az iskola és a nevelő pont azt műveli, amit nem volna szabad. Állítólag a tanárképzésben már kötelező irodalomként használják, a felnövekvő utánpótlás, ha lehet, ne gyalogoljon mindenütt az elődök csapásán.

Mint a föllángoló divatokkal általában, ezzel is az a bajom, hogy ugyan ráirányítják valamire a figyelmet,

amivel korábban nem foglalkoztunk, de el is ural(hat)ják a szakzsargon, és egyszerre mindenhol felfedezik a fekete módszereket, mert most éppen erre vagyunk kihegyezve. Aki tájékozott a magyar és a világirodalomban, annak számára nem újság, hogy az iskola valamelyest megnyomortítja a gyerekeket, a szülői becsvágy pedig egészen torz felnőtteket tud nevelni – a legjobb szándékkal. Gyakorló pedagógusként azt kellett eltanulnom eleinte a pályán sikerektől, hogyan is tartható úgy kézben egy osztálynyi gyerek, hogy ott a tananyag több-kevesebb hatékonysággal beleszálljon a fejekbe. És tudom, hogy van megfélemlítés, sakkban tartás, fegyelmezés, játszmák, ahol mindkét fél kitapogatja a lehetséges határokat... Arról szól a játszma, hogy a jó pedagógus a kényszer eszközeit művészi módszerekkel csomagolja, s bízhat abban, hogy az érett korba jutó tanítvány esetleg évtizednyi távolságból ismeri el és fel szerepét. És mostanában olyan irányba ment el az iskolák belső élete, ami nem igazán teszi időszerűen szerencsésé a téma felvetését, mert éppen a diákok oldaláról elindult erőszakhullám tematizálja manapság a médiát.

Nyilas Misi sztorija és az Iskola a határon drillje alapvetően már kötelező irodalomként használják, a felnövekvő utánpótlás, ha lehet, ne gyalogoljon mindenütt az elődök csapásán.

tudjuk, az iskolai sikerességnek semmi köze a későbbi életpálya mérlegéhez, ellenben megkeseríthet egy hosszú gyermekkort. Nem gondolom, hogy a mai „erőszakmentes” iskola, beleért-

nek egybe, hogy nekik sok gyermekük lesz. Az első négy jövevény érkezése a szokásos terhekkel megviseli őket, de ki is alakít körülöttük egy életformát, amelyet minden rokon élvez, az

a gyermekek általában: mélyen homlokába nőtt a haj, egyetlen izomcsomó, erős, primitív és agresszív. A szülőlk segítségére a társadalom működtet intézményeket, bizottságokat és hálóza-

gyógyász és a szakorvosok kioktatják: vannak, akik nehezebben viselik a terhességet, ebben nincs semmi különleges. És a későbbiekben is sokszor megkapja, hogy a szülő felel a gyermekéért, kinek ilyen jutott, kinek olyan... S tönkremegy egy olyan család, amely a társadalom alapköve lehetne, mert erejét meghaladó feladatot ró rá a szabályszerűen működő hivatalosság és a hagyományos elvárások számukra teljesíthetetlen követelménye.

Már a társadalomtudományok terén is eljutottunk a szinte mérhetetlen mennyiségek kutatásához, ítélező és fegyelmező gyakorlatunkat áthatotta a liberalizmus, elveinkben csudálatosan fejlettek lettünk, védjük mindenki jogait, még ha az illető nem is akarna-tudna élni vele. Mintha újabb és újabb területeit, vizsgálati szempontjait fedeznének fel az együttélésnek, megmagyarázzuk a mikro-összefüggéseket, elemezzük az eddig homályban maradt tényezőket, sőt, kezelésükre kitalálunk új technikákat, miközben az eddig magunk előtt görgetett alapkérdésekkel sem jutottunk még semmire. Az irodalom (és később a film) mindig is tudósított a művészet finom eszközeivel a valóságos folyamatokról, a közhelyek, előítéletek mögé nézett. Modern társadalomtudományaink ebből a területből haragnak ki újabb és újabb darabokat, s terelik a kérdéseket a hivatalos megoldások irányába – amelyek minden időben alkalmatlanok az egyén, az egyedi, az átlagostól eltérő kezelésére.

Fotó: polgardi.hu

Éles helyzetek és eltompulás között az iskola mindig a „húzd meg, ereszd meg” terepe is

ve az alternatív kísérleteket, boldogabb gyermekeket művel. Vallom, fontos az újabb és eddig sosem gondolt szempontok kutatása akár a pedagógia tudományán belül, de mintha és általában a fontos kérdések háttérbe szorulnának, s foglalkozunk azzal, ami éppen illik a „trendbe”.

A másik könyv a 2007-es Nobel-díjas Doris Lessing Az ötödik gyerek című regénye. A nyolcvannyolc éves írónő megint nagyon ráértett valamire. Adott egy körunkban ritka házaspár, akik azzal az elhatározással kel-

ünnepeken az ő vidéki házukban gyűl össze a szélesebb család, s mindenki élvezi a természetes emberi nyüzsgést, amivel ez jár. Am az ötödik gyerek, valami furcsa atavizmus, a gének ritka játéka, szerencsétlenségükre érkezik. Nem mesélem el a történetet, mert aprólékosan felépített tragédia, mint minden, nők által írt regény. Inkább a társadalom hivatalos közönye az, ami itt tanulságosan működik, akár párhuzamba állítva a fekete pedagógia eszköztárával. A kis újszülöttön messziről látszik, hogy nem olyan, mint

kat, amelyeket törvények és szabályok irányítanak. De a gyermek minden mérőszám és statisztikai átlag tekintetében belül van a normalitás határain. Éppen. A határok kijelölésében roppant módon humánusak és nagyvonalúak vagyunk, mert a nyugati ember már jó párszor belenyúlt a mások jogaiba, szabadságába, míg eljutott a fejlettségnek erre a fokára, ahol már a maga gyártotta elvekkkel és jogokkal fojtja meg saját működését. A gyermek anyja már a terhesség alatt érzi, hogy valami nincs rendjén, de a nő-

Életszerű történelemidézés

Folytatás az 1. oldalról

– Tudom, persze, hogy objektivitás mint olyan nem létezik, mivel szubjektumok próbálják meg létrehozni, de az objektivitásra való törekvés igenis valós, és aki ennél többet ígér olvasóinak, az egyszerűen becsapja őket... Vannak aztán olyan cikkek, amelyek már valóban a szerkesztő egyéni szempontjai alapján kerülnek a lapba, mert valamiért informatív-nak találja a hírt. Mondok egy példát: 1900-ban fölrobban egy petárdagyár. A hír teljesen érdektelen, mert a petárdagyárnak ez a műfaja, ha esik, ha fúj, robban. A cikk azonban közli az áldozatok nevét és életkorát is: 12, 13 és 14 évesek. Ettől viszont már érdekes a hír, persze, csakis a mai olvasóinknak, hiszen annak idején nem volt hírértéke annak, hogy voltak 12-13 éves gyári munkások.

▶ Mi a véleménye, mint ál-

landó olvasónak, a huszadik század újralapozott, múltba tünt sajtójáról – stílusáról, szakmaiságáról, komolyságáról?

– A szakmai színvonal fantasztikusan magas. És most nem arra gondolok, hogy Kosztolányi Dezső meg Mikszáth Kálmán meg Ady Endre írták a cikkeket, hanem a névtelenekre, mondjuk, Szántó Péterre és a rengeteg elfeledett nevű, nagyszerű újságíróra. De minden egészen mást jelentett a századelőn. Az akkori bulvár még egészen más, mint ma. Nem mesterségesen gerjesztett extremitások tömkelege. És a politikának is más a helyi értéke. Az embereket a századelőn legelső sorban az irodalom érdekelte. Valahogy úgy, ahogyan ma a tévé, a mozi vagy az internet. Jó dolga volt az íróknak, költőknek a századfordulón. Minden lap kiemelten fókuszál az irodalomra, a legtöbb ún. irodalmi melléklettel jelenik meg. A színvonal

amúgy még a harmincas években is magas, főleg egyes lapokban, de azért érzékelhető a folyamatos leépülése az újságírásnak.

▶ Olyan ütemű és volumennű szakmai terhelés mellett, mint amit a tanárság és a portál ügyeinek kézbentartása, a szerkesztés aprómunkája megkövetel, mire jut még ideje?

– Mi egy tanyán élünk Kecskemét mellett a feleségemmel, a kisfiunkkal és Száva kutyánkkal. Néha valósággal megijedek, mert én itt maradéktalanul boldognak érzem magam, és nem is tudom, hogy jár-e ez nekem. Építgetjük a kertünket, meg hát egy tanyán mindig van tennivaló, és én nagyon szeretem ezeket a tennivalókat. A magam kontár módján mindent megcsinállok: falazok, vakolok, szivattyút szerlek, amit kell. És van egy szenvedélyem: a zene. Amúgy nincsenek úgynevezett igényeim.

Kántor Péter
Közös sétánk

TDnek

Közös sétánkra gondolok:
Rajt a Holdban. A Holdban kezdjük,
s a Lán cigi jobban-rosszban együtt.
Te hümgetsz majd, én hümgetek.

Elszívunk egypár cigarettát.
Iszunk pár felest, belefér.
A Margit hídon fúj a szél.
Te hümgetsz majd, én hümgetek.

Te reggel indulsz fél hét tájban
és fél hét tájban este én.
Sapka lesz mindkettőnk fején.
És hümgetsz majd és hümgetek.

A verebek, a verebek.
A verebek, a verebek.
A verebek, a verebek.
Te hümgetsz majd, én hümgetek.

Kikötő blues

Minden tengerpart örökutca
és minden örökutca nyár,
néha ősz van az örökutcán,
olyankor a nyár félreáll.

Hűvös szél fúj, a szerelemből

kevés marad csak, vodka, grog,
hajtsd fel gyorsan a maradékot,
s tölts rá, hadd legyünk boldogok.

A kikötőben az a jó:
Jön egy hajó, megy egy hajó.

Minden tengerpart örökutca
és minden örökutca nyár,
néha tél van az örökutcán,
olyankor a nyár félreáll.

Hideg szél fúj, a szerelemből
nem marad más, csak vodka, grog,
hajtsd fel, mielőtt még kihűlnél,
voltunk s leszünk még boldogok.

A kikötőben az a jó:
Megy egy hajó, jön egy hajó.

Minden tengerpart pararampa
és minden pararampa nyár,
van tavasz is pampararampa,
mikor a nyár topogva vár.

Könnyű szél fúj, a szerelemből
fakad minden, a vodka, grog,
hajtsd fel gyorsan, minél előbb
lehesünk újra boldogok.

A kikötőben az a jó:
Jön egy hajó, megy egy hajó,
megy egy hajó, jön egy hajó.

Hetven éve történt

Ezerkilencszáznegyvenes portál

A *Husadikszad.hu* e napokban 1940-ben jár. A virtuális újság most napvilágot látó régi-új közleményei arról az esztendőről szólnak, amikor kerek hetven évvel ezelőtt a második bécsi döntés és később a Szovjetunió lerohanását megelőző készülődések – ideig-óráig helyzetbe hozták a magyarságot. Akkor túl sokan nem látták be, de talán ma már inkább kitetszik: nem a legjobb oldalán.

Erre utal az akkoriban leköszönt budapesti brit nagykövetség tanácsosának, Leslie Burgin angol hadianyag-utánpótlásügyi miniszternek az igen diszkrét, ám annál határozottabb, ékes magyarsággal elmondott szövege a világ magyarságához, amelyben azt sugallta: gondoljátok meg, még az utolsó pillanatban, melyik oldalra álltok, mely döntés szolgálja hosszú távú érdekeiteket.

A küszöbön álló második bécsi döntéstől viszont a magyarok bár részlegesen, de csodát, a trianoni sebek gyógyulását remélték, erre összpontosítottak, s ennek kifejeződése az a mód is, ahogyan az első budapesti magyar–román labdarúgó mérkőzés lezajlott, amikor is a magyar válogatott a KK helyett kiírt Duna Kupában vett részt. A példás körülmények között lezajlott sportserű meccs részletes eseménykrónikáját olvasva nem kell meglepődnünk, hogy a román válogatottban már akkor is jelentősen nagy volt a kisebbségi magyarok számaránya. Néhány legenda „teljesítmény” e téren: Bodola Gyula (Iuliu) 1931 és 1939 között 48 alkalommal lépett pályára román színekben, és 30 gólt lőtt. 1936-ban a magyar válogatott ellen is játszott. 1940-től 1948-ig aztán a magyar nemzeti csapatban 13-szor szerepelt. Barátky Gyula (Iuliu) 20-szoros román válogatott 13-szor volt eredményes az 1933 és az 1940 közötti időszakban. Amikor 1940-ben a magyarok ellen lépett a pályára, Sárvári-Spielmann-nal együtt ketten voltak a belsőcsatárok.

Az utódállamokban rekedt magyarság, diszkriminált helyzeténél fogva, nagyobb eséllyel teljesíthetett a sportban. Azóta is, hányszor megélhettük, hogy az egymással szemben felvonuló magyar és román csapatokban a játékosok döntő többsége magyarul szidta a bírót felmenőjét...

Angol miniszter magyar nyelvű beszéde a londoni rádióban 1940. április

London, április 7. * Vasárnap egyik eseménye Leslie Burgin angol hadianyag-utánpótlásügyi miniszternek a londoni rádió-

ban elmondott magyar nyelvű beszéde. A miniszter, mint a budapesti angol követség tanácsosa, hosszú éveket töltött Magyarországon, tökéletesen beszél magyarul, így a világ magyarságához intézett rádióbeszédét is anyanyelvünkön mondta el a londoni rádióban.

– Amikor ma este a világ magyarságához, különösképpen a magyar határokon belül lakó magyarokhoz szólok, elsőnek azokra a barátaimra gondolok, akik Budapesten és e gyönyörű ország többi részében élnek. Lelki szemeim előtt meglevenednek a Balaton rég látott partjai, a magyar hegyek és vidékek. Eszembe jutnak azok a feledhetetlen napok, amelyeket a Dunán töltöttem, útban a Duna királynője: Budapest és annak a Duna királynője, a Margit-sziget felé.

A nyugati államokban a magyar nép sok jó tulajdonságairól nem tudtak eleget a múltban. Az elmúlt években ezen a téren sok történt. Az angol közvélemény megtanulta méltányolni azt az értéket, amelyet a magyarság képvisel, és megbecsülni Magyarország ezeréves alkotmányát, amelynek alapjait még az őshazában rakták le a magyarok, és amely sok hasonlóságot mutat az angollal. A magyarság problémáinak megismerése Magyarországon történik minden mélyebb megértését eredményezte Angliában.

– Az angol–magyar kapcsolatokból kiindulva most néhány szót szeretnék szólni az elválaszthatatlan szövetségeseikként egybeforrt brit és francia birodalmak hatalmáról. Vajon hogyan érzekeltessem hallgatóimmal az emberanyagunk, gazdasági

erőforrásoknak azt a fölényét, amelyet Anglia és Franciaország szövetsége jelent? Megközelíti-e a népeknek bármely más csoportosulása azt a hatalmat, amelyet Nagy-Britannia a tengeren, Franciaország a szárazföldön és mindkettő együtt a levegőben képvisel? Szinte felmérhetetlen Ausztrália, Új-Zéland, Dél-Afrika, India, Új-Fundland, a francia és az angol gyarmatok természeti kincseinek és termékeinek rendelkezésünkre álló gazdagsága.

Vajon a tengerektől elzárt államok népei, mint a magyarok is, számot vetnek-e azzal, hogy a nyugati hatalmak uralkodnak a tengerek felett? Megértik-e annak jelentőségét, hogy akár rövid, akár hosszú legyen a háború, a nyersanyagok állandóan mértéktelen tömegben érkeznek a francia és angol partokhoz.

– Kedves magyar barátaim, sajnos, pár percem volt csupán, hogy hozzátok szóljak, és amikor búcsút veszek tőletek, a legmelegebb barátsággal gondolok vissza arra a vendégszeretetre, amelyben Magyarországon részem volt. És mindez az erő és hatalom nem önös célokat szolgál, hanem egy új Európa felépítését tekinti feladatának.

Ebben az igyekezetünkben a jog és igazság alapján összefogunk minden jószándékú nemzettel.

Magyarország – Románia 2:0 (0:0)

Állandó pergőtűz alatt tartottuk a jól védekező románokat 1940 május

Góllövők: Sárosi dr. és Gyetvai

Az esős, szeles vasárnap

délután több mint húszezer néző jelent meg az Üllői-úti sporttelepen, hogy szemtanúja legyen az első budapesti magyar–román válogatott labdarúgó mérkőzésnek. A meccs a Duna Kupáért folyt. A küzdelem előtt Magyarország ifjúsági válogatott csa-

Csapatösszeállításunk ez volt:

Csikós – Pákozdi, Polgár – Király, Sárosi III., Dudás – Kincses, Sárosi dr., Toldi, Harangozó, Gyetvai.

A második percben Sárosi dr. zúgó bombája a kapufát

Leslie Burgin angol hadianyagutánpótlásügyi miniszter: finoman figyelmeztet

pata 1:0 arányban legyőzte a román ifjúsági válogatottat.

Utána hangosfilmszerű jelenetek következtek: a zöldgyepes pályára kivonultak az ifjúsági csapatok és bemutaták, hogyan kell készülődni a futballistáknak a mérkőzésekre. Olyan volt ez a bemutató, mint egy igazi színesfilm, amelyet Pluhár Pista szinkronizált. Megafonon keresztül konferálta be a fiatal játékosok különböző gyakorlatait.

A közönség megtapsolta a bemutatott, és meglegedetten vette tudomásul, hogy az MLSZ-ben behatóan foglalkoznak a futballsport jövő reményeivel. Óra után pár perccel vonultak az arénába a résztvevő csapatok. A kölcsönös üdvözlések elhangzása után a zenekar eljátszotta a himnuszokat. Megható, ünnepi pillanat volt, amikor húszezer néző énekelte a magyar himnuszt.

Végignézte a mérkőzést Marinescu volt közrendészeti miniszter, aki jelenleg a legfelsőbb román sportszövetség elnöke. Viharos szél ellen a román csapat kezdte meg a támadást ezzel az összeállítással:

Dávid – Sfera, Lengheriu – Vintilla, Juhász, Demetrovics – Bindea, Spielmann, Barátky, Reuter, Popescu.

Alighogy Barátky elindította a labdát, Toldi megkaparintotta és mindjárt megkezdődött a magyar ostrom.

súrolva pattant ki, aztán Kincses lefutása hozta zavarba a román védőjátékosokat. Egymást követte a huszárattak, és az első tíz perc azzal telt el, hogy az egész román védelem a kapu előtt tömörült és visszaverte a támadásokat. Ebben nagy segítségükre volt a szél, amely a csatáraink elől elsodorta a labdát, és az is, hogy a három belső csatár nem értette meg egymást.

Mindjárt az első percben kitűnt, hogy Toldi legendás szíve ugyan most is a helyen van, de a nehéz, sáros talajon nem tudja majd képességeit kifejteni. Nem közepecsatár! Forró tíz perc után – miközben védelmünk mindig visszavert minden ellentámadást – előrevágtatott a román balszélső és lövése épp úgy, mint pár perccel előbb Sárosié, a kapufáról pattant ki.

A közönség viharzó biztatása sem volt elegendő csatárainknak, hogy gólt lőjenek. Pedig mindenki látta, hogy a magyar együttes mennyire küzd, milyen nagy a harci kedve. Félórai meddő csatárjáték után Sárosi dr. lett a center és Toldi a jobbösszekötő. Most már stílusosabban ment a játék, de csatáraink most sem tudtak eredményt elérni.

A második féldőben a románok játszottak vihartól távolgatóva. Most a magyar védelem is tanújelét adhatta kiválóságának. A magyar tá-

madások azonban most sem szüntek meg, és állandóan bombázták a Dávid által védett román kaput.

Tizenöt percnyi csata után Sárosi doktort kornerra szerelték a románok. A sarokrúgást Kincses irányította a kapu elé. Amint középre ért a labda, egyszerre csak kiemelkedett öt román játékos között Sárosi dr. feje és vilámgyorsan megváltoztatta a labda útját, amely elpattant a kapuba.

Nagy örömet okozott a magyar csapat vezető gólja, és most fokozódott az ostrom. A második gólt szép akció előzte meg: Király szerelt, előrenyomult, a labdát odaadta Sárosi Bélának, az előretört. „Lőj!” – kiáltotta a tömeg.

Lövésre helyezkedett a román védelem is, de Sárosi III. átadta a labdát Gyetvainak. A szélső elfutott a melléje kirendelt román játékosoktól és nagy erővel megvágta a labdát, amely oldallécről, mint a bomba, zuhant a kapuba. 2:0.

Szerettek volna a románok is gólt lőni, de nem tudtak. A fair román csapatból kitűnt Barátky, a volt Hungária-játékos erőszakoskodása, de hiábavaló volt, mert védelmünk könnyűszerrel vette el tőle a labdát. Durvaságára nem reagáltak! A román csapat az utolsó percben két kornert ért el ellenünk, de védelmünk mind a két remek támadást kiparírozta.

A magyar csapat ezzel a győzelemmel vezet a Duna Kupában. Annak ellenére, hogy a győzelem csak a második féldőben született meg, a magyar csapatról dicsérettel kell megemlékezni.

Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány az adott helyzethez mérten ismét jól állította össze a magyar csapatot, és munkássága iránt a magyar sporttársadalom továbbra is teljes bizalommal van.

Egyébként ez a meccs is azt bizonyítja, hogy Sárosi Gyurka nélkül nincs magyar győzelem, és nagy kárt okoznak a magyar futballsportnak azok, akik a legkitűnőbb magyar játékost „fűrészelik”. Csikósnak nem volt különösebb dolga, de látszott, hogy jó formában van. Pákozdi és Polgár végig egyformán jók voltak.

A fedezetsor kiemelkedett a mezőnyből: Király, Sárosi III. és Dudás gyönyörűséget okoztak a nézőseregnek. Ugyancsak kiemelkedett Sárosi dr., míg a csatársor többi tagja váltakozó játékot mutatott, hol jól játszottak, majd meg sokszor hibáztak.

A fair román csapatból a közvetlen védelem tűnt ki, de jól működött náluk is a fedezet sor. A csatársorban a gyors Bindea a legveszélyesebb. A jugoszláv Popovics jól vezette a meccset.

Az 1938-as labdarúgó világbajnokság döntőjében Giuseppe Meazza és Sárosi György kézfogása

A kockázatok ára

Orbán Viktor halálos sebet kapott

Lengyel László

NÉPSZABADSÁG

Az orbáni forradalomnak vége. Három nap alatt megbukott. Vezetője, kétharmados hazai többsége birtokában, bement a szorítóba, hogy megmérkőzzön egy erős nemzetközi versenyzővel. A tizedik másodpercben kapott egy ütést az állára. Lefeküdt. A bíró nyolcat számolt rá. Föltápszkodott. A nemzetközi bírák és közönség előtt ez a tíz másodperces szereplés a mérvadó.

Nem kommunikáció, hanem politikai stratégia bukott meg. Nem Kósa és Sziijártó, hanem Orbán. A nyolc éven át követett reformellenes, globalizációellenes, Kárpát-medencei ábránd-keynesianizmusra, paternalista poszt-szocialista osztogatásra épülő, megalapozatlan és kidolgozatlan rendszer ütközött a globális és az európai kapitalizmus falába. Orbán és társai nem mondhatják, hogy nem figyelmeztették őket. Kemény nemzetközi és hazai figyelmeztetéseket kaptak, mióta kiderült, hogy a hiány növelésével szeretnék nagyobb gazdaságpolitikai mozgástérhez jutni. Az IMF és az EU már 2009 őszén világosá tette, hogy nem fog elfogadni magasabb hiánycélt, mint amit a Bajnai-kormány maga elé tűzött.

Azt hittük, hogy Orbán Viktor tanult a görög példából. Ellenkezőleg. A görög drámából azt a következtetést vont le, hogy a németek vezette Európai Unió és az amerikai befolyás alatt álló IMF fogát csikorgatva, de végül kimenti a bajbajutottakat. Ez felel meg érdekeiknek. Tehát lehetséges azzal zsarolni Európa és a világ vezetőit, hogy mindjárt csődbe jutunk, és magunkkal rántjuk a többieket – adjatok! Először megátkoznak, majd engednek és hiteleznek, ahogy a görögökkel tették.

E politikai számítás súlyosan hibás volt – erősen hasonlít Gyurcsány 2009. márciusi nemzetközi ajánlatának hibás számítására. Először is, nem veszi figyelembe, hogy Görögország – és a sorban álló Portugália, Spanyolország, Írország, illetve Olaszország – euróvezetői ország, amelynek sorsa közvetlenül érinti az euró sorsát. Magyarország nem az. Másodsorban, hogy a görög államcsőd valóban közvetlenül fenyegető veszély volt. (...)

Valójában a piacok nem a múltat, hanem az Orbán-kormány hiánynövelő szándékát minősítették. Ha egy miniszterelnök nyilvános csomagterv nélkül kiutazik Varsóba és Brüsszelbe, az még nem nagy baj. A tárgya-

lásokból majd kiderül, hogy mi a csomagja. De ha ez a miniszterelnök nagyobb hiányszámot akar elfogadtatni az EU-val, és az elutasítja, már baj. Még ennél is nagyobb, pánikot okozó tény, hogy ennek a miniszterelnöknek a személyes szóvivője ekkor úgy beszél, hogy közel a görög típusú csőd.

Ez már egy új kormányának a programja: csőddel fenyeget, csődbe visz – nem fizet az előző kormányzat adósságait. Csoda-e, hogy erre mindenki a magyarok ellen lép fel? Ha elindul egy ilyen politika Kelet-Európában, hogy valamelyik EU-tagország inkább a csődöt vállalja és hártja át, mint a törlesztéssel járó megszorító politikát, akkor dominószort indul be. Európa képtelen összerakni még egy jelentős csomagot. Amerika és Japán, illetve az IMF részt vállaltak a görög csomagban – magyar, kelet-európai csomagban nem bírnak, és nem akarnak. Magyarország és új kormánya egyes számú közellenségé vált. Vezetői felelőtlének.

Nem fogják elfelejteni a németek, akik éppen a megszorító csomagjukat most nyújtották át népüknek, hogy szórakoztunk velük. Nem felejtene az amerikaiak, akik rábeszéltek a németeket a görög csomagra, és most az új magyar kormány tett be nekik. Nem felejtene a kelet-európaiak, akiknek most keltették újra rossz hírét. Nem felejtene a befektetők, akiket ijesztgettünk. Nem felejt itt senki. Gyurcsány és kormánya vétett, de nem okozott közvetlen veszteséget. Orbán kormánya dollár- és euróimlókban mérhető veszteséget okozott.

Ma mindenki érdeke, hogy bizonygassa: véletlen incidensről, alkalmi megfontolatlaniságról volt szó. A szokásos ütközésről egy populista vezető választók iránti elkötelezettsége és a világ realitásai között. De a magyar kormány mozgásterét minimálisra csökkent. (...)

Orbán Viktor nemzetközileg megbukott. 29 pontos parlamenti beszéde arra volt jó, hogy ő is kimondja az egyetlen fontos mondatot: Magyarország tartja a 3,8 százalékos hiányszámot, csökkenti adósságát. Bajnai Gordon vagyok – közölte ezzel Orbán Viktor. Ki fogjuk préselni belőled, hogy ehhez tartsd magad – mondja a háttérben Merkel, Sarkozy, Obama, Rehn, Juncker, Strauss-Kahn, Trichet, akik mindent megtettek, hogy megfogják a magyarok okozta válságot. Kérjük a strukturális reformok csomagját, mert ez nem az! Add elő, hogyan akarod 2014. január 1-jére elérni az

eurókritériumokat! Lássuk, hogy mit tesz az egészségügy, az oktatás és a nyugdíj nagy rendszereiben! A bankadó és a 16 százalékos személyi jövedelemadó, a bérstop a költségvetési szférában nem szerkezeti reform. Hol a pálya?

Hiszem, hogy Orbán elmondta az őszi beszédét. Nem színes, nem felhárító, de lényegét tekintve ugyanaz. (...) Lehet itt mindenféle cirkuszszal előállni – Gyurcsány is megtette –, a lényegen nem változtat. A tartalom a lényeg, és nem a forma. Lehet állítani, hogy

Orbán Viktor – elmondta őszi beszédét?

a 29 pont – istenem, de jó, megint eljött a pontok ideje –, Orbán eredeti csomagja, mindig is ezt akarta, mindig a 3,8 százalékos hiányt tűzte célul, mindig bérstopot, megszorítást szeretett volna. Sőt ez nem is megszorítás, hanem engedmény. Akkor a választók azt kérik, hogy miért nem mondta. Lehet állítani, hogy ez egy új, rugalmas, válságkezelő program az eredeti nagyvonalúhoz képest. Akkor a választó és a külföld kérde: miért következett a „görög szabású válság” emlegetése? A választók többsége azért szavazott Orbánra, hogy kapjon. Nem kap. Ezért Orbán Viktor halálos sebet kapott. Itthoni hitelessége most tűnik el. Az európai vezetők egy felelős kormányt vártak. Elsőre felelőtlennek bizonyult. Ezért Orbánnak harcolnia kell a nemzetközi hitelességéért. A piaci elemzők „lelkeseése” nem pótolhatja a választói lelkesedést. Sőt... Minél lelkesebbek a piacok, annál kevésbé lesznek lelkeseek a választók. A Fidesz-kormány a várakozásokkal ellentétben nem tud élni a közszférában. A hívó egészségügyiek, pedagógusok, rendőrök, tűzoltók csalódnak. A 16 százalékos személyi jövedelem-

adó a felső és felső középosztályt kedvezményezi, felhívja a kékgallérosokat. De a háromnapos válsággal és a bankadóval aligha nyerte meg a hazai és a nemzetközi pénzintézetek bizalmát.

A csoda, hogy lehet úgy adni, hogy senkitől se kell elvenni, elmaradt. És még csak most jönnek azok az átkozott részletek, a kormányzás aprómunkája, amelyen minden áll vagy bukik. Gyurcsány hanyatlása akkor kezdődött, amikor a nemzetközi és a hazai főszereplők előtt világossá

vált, hogy vele kockázatosabb, mint nélküle. Orbán megmutatta, hogy személye kockázatot jelent. Ezt a politikai és gazdasági kockázatot Magyarországon árazták be: már fizettünk érte a forint romlásával. Lehetett Gyurcsány, és most Orbán dicsősége, hogy a maga által okozott válságot átmenetileg jól oldja meg. De jól csinálja! Erősebb, mint valaha! De a nemzetközi és hazai szereplőkben már fölmerült: nem lehet-e egy másik, kevésbé kockázatos és konfliktusos személyiségre bízni a kormányzást? Olyanra, aki tanult valamit az elmúlt évekből. Aki meghallgat másokat. Akit nem sújt a hiteltelenség és felelőtlenység vádjai. Nem tudom, hogy ebből Orbán Viktor párton belüli ellenfelei – Kövéről Pokornin át Áderig – vagy kormányon belüli vetélytársai – mindenekelőtt a kormányzatot kezében összpontosító Navracsics –, netán a Jobbik, az LMP vagy az MSZP húznak-e hasznát. Elsőre valószínűleg a Jobbik. Nem tudom, hogy ki fogja a vezért „leszúrni” a fórumon.

A vezérelvű, illiberális erődemokráciából kifogyott az erő. A forradalomnak vége. De előbb még megette vezérét.

Boc, Ponta, Antonescu. Államférfiak?

Ioana Lupea

Evenimentul

A hatalmon maradás vágya egybegyűjti majd a Boc-kabinet köré a kormányt támogató törvényhozókat, noha sokan a legszívesebben a mandátumukat fenyegető megszorítások ellen voksolnának. (...) Az indítvány elbukik, mert az ellenzék nem akarja a hatalmat a mostani

tetődők: a protokollköltségek, az állami megrendelések, a politikai ügyfeleknek juttatott morzsák, a túlbúrjázott miniszteri „udvartársok” és az ebből adódó személyes hatalom. A folyosókon hallani, hogy kalkulálnak a PDL vezetői: miért áldoznák fel magukat, hogy aztán a gyümölcsöt a politikai ellenfelek gyűjtsék be? Sokan a legszívesebben továbbra sem vennének tudomást a válságról, ahogy az Vasile Blaga és Radu Berceanu vallomása szerint tavaly történt, hogy időt nyerjenek: hátha valami csoda folytán mindenképpen magához tér a gazdaság?! Szerintem egyes kormánypártiak is titokban azért drukkolnak, hogy az Alkotmánybíróság döntése a megszorító csomagról kedvezőtlen legyen. És egyáltalán nem kellene csodálkozni, ha jövőre megindulna a helyi és országos választottak tömeges vándorlása a PSD és PNL felé, ha a gazdasági helyzet további megszorításokat kívánna. Noha a fizetések és a nyugdíjak megcsökkentése valóságos átokként hull vissza a PD-L-re, nem látom a vezető politikusokban a bátorságot, hogy maradéktalanul vállalják a politikai áldozatot a köz javára. Vagyis a nagyságnak azt a cseppjét, ami a kisszerű politikusokat megkülönbözteti az államférfiaktól. Az ellenzéki politikusok csaknem kivétel nélkül abból a politikai fajból valók, amelyet Harold Laswell amerikai politológus agitátoroknak nevez. Az agitátor alapvető jellemzője a közönség érzelmi reakciójának a túlértékelése, így a PSD-nek és a PNL-nek is legfőbb foglalatossága a hisztériakeltés. Az agitátor szempontjából teljesen mellékes, hogy támadni vagy éppen védeni kell egy intézményt. Az ellenzék által kibocsátott decibelek száma egyenesen arányos a közvélemény-kutatások bizalmi indexével: minél nagyobbak a százalékok, annál intenzívebb az alaptalan vádaskodás. (...) A PNL sem adja, annál kevésbé a PSD, a legapróbb jelét annak, hogy az ellenzék tudatában volna felelősségének. Demokráciában a felelősség nem egyedül a hatalom. Mind Victor Ponta, mind Crin Antonescu bőszen tévéorátor, erősen szenvednek a nyilvánosság előtt, miközben magukban cinikusan számolgatják népszerűség-százalékaikat. Kevesen múltot, de Traian Basescu maga is elszalasztotta az alkalmat, hogy az államférfivá legyen. Azzá lett volna, ha a közkiadások csökkentését nem egy hónapja jelenti be, hanem egy évvel korábban. Az állam feje ezzel bizonyította volna, hogy Románia érdekeit az újabb mandátum megszerzésénél előbbre tartja. (Fordította: Sz. L.)

Külföldre utazás kiskorúval

Deák Levente

Nyár van, közel a nyaralási főszezon. Aki teheti, külföldre utazik a családdal, esetenként a nagyszülővel vagy az iskolával, kísérő pedagógussal engedi el a gyereket. Ebben az ismeretében ennek lehetőségét boncolgatjuk a 2005. évi 248. törvény és ennek végrehajtásáért kibocsátott határrendőrségi útmutató alapján.

A jogszabály a kiskorú kiutazásához megköveteli a saját úti okmányt, ami útlevél vagy a 14 évet betöltött kiskorúnál a személyi kártya is lehet. Amennyiben mindkét szülővel utazik, a gyerek kiutazásához más dokumentumra nincs szükség.

Más a helyzet olyankor, amikor a kiskorút csak az egyik szülő kíséri. Ebben az esetben a kísérő szülőnek be kell szereznie a másik szülő közokiratba foglalt, tehát közjegyző által hitelesített beleegyező nyilatkozatát (declarație paternală autentică), amit a határrendőrségnek be kell mutatni, a kiskorú saját úti okmánya mellett. Ha csak az egyik szülő van életben, ezt a tényt is igazolni kell. Bizonyítéknak fogadják el a Románia területén kiállított halotti anyakönyvi kivonatot (certificat de deces), esetenként csak a jogerős holtta nyilvánítási bírósági határozatot vagy a külföldön kiállított és a diplomáciai csatornán beérkezett, az elhalálozást igazoló

közlést, mindkét esetben azaz az indoklással, hogy nem volt elegendő idő a román hivatalos halotti bizonyítvány kiállítására.

Elvált szülők esetében a kiskorút bírósági határozattal az egyik vagy a másik szülőnél helyezik el, aki ennek alapján a szülői jogokat gyakorolja. Ebből következik, hogy ilyen esetben ez a szülő gyermekével együtt utazhat, és nincs szüksége a másik szülő beleegyező nyilatkozatára. Ellenben nála kell lennie a jogerős és visszavonhatatlan bírósági határozatnak, a kiskorú már említett saját úti okmánya (útlevél vagy személyi kártya) mellett.

Más szabályok vonatkoznak arra az esetre, amikor a kiskorú nem a szüleivel vagy nem egyikükkel, hanem mással: rokonnal, idegennel utazik, akiket a törvény kísérőnek nevez. Az első feltétel az, hogy a kísérő legyen nagykorú és büntetlen előéletű, amit erkölcsi bizonyítvánnyal kell igazolnia (certificat de cazier judiciar). Ezt a megyei rendőrfelügyelőségek állítják ki, akár az iratok bevétele után azonnal, egy formanyomtatványon benyújtott kérelem, 10 lej, a helyi kincstári hivatalnál befizetett bélyegilleték és két, egylejes okmánybélyeg ellenében. Ha a kiskorú szülei együtt gyakorolják szülői jogukat, azaz a gyermek nincs az egyik vagy a másik szülőnél elhelyezve, mindkettőjük beleegyező nyilatkozatára szük-

ség van. Ha azonban a gyermeket az egyik szülőnél helyezték el, a már említett jogerős és visszavonhatatlan bírósági határozattal, ennek a szülőnek a beleegyezőe elegendő a kísérőnek ahhoz, hogy a kiskorúval kiutazhasson. E határozatot a kísérőnek viszont magával kell hoznia. Fontos tudni még azt is, hogy minden bizonyítékot, tehát a szülők beleegyező nyilatkozatát, a saját erkölcsi bizonyítványt, a gyermekelhelyezést kimondó bírósági határozatot, egyebeket a határrendőrség eredetiben és fénymásolatban is kéri.

Az írásunk elején említett határrendőrségi útmutató arra is kitér, hogy milyen tényeket, adatokat kell a szülői beleegyező nyilatkozatnak tartalmaznia. Minden bizonnyal ezeket minden közjegyző jól ismeri, hiszen naponta fogalmaznak és hitelesítenek ilyeneket, ennek ellenére felsorolom valamennyit. A legfontosabb, hogy kiderüljön a szövegből a szülői beleegyező ténye, az, hogy szülőként, gyermeke kísérelével történő utazásához hozzájárult. Meg kell jelölni a célországot és az utazás, a kint tartózkodás időtartamát, nem-

különböen a kísérő személyi adatait, ezeket személyi kártyájából, valamint erkölcsi bizonyítványa kivonatát. Abban az esetben, amikor a kiskorú külföldi társas utakra szakosodott, ehhez engedéllyel rendelkező kereskedelmi társasággal utazik, kísérőként ennek egy munkatársa is kijelölhető, amiről viszont a szülői beleegyező nyilatkozatnak „beszélnie” kell!

Kivételes esetben elegendő az egyik szülő beleegyező is ahhoz, hogy a kiskorú kísérőjével kiutazhassék az országból. Az egyik eset az, amikor a kiskorú gyógy-

kezelése csak külföldön lehetséges, ez pedig életveszélyes, ez pedig életveszélyes miatt halaszthatatlan. Ezt azonban dokumentumokkal igazolni kell. A másik a külföldi hivatalos versenyeken vagy felkészítőkon való részvétel esete, amit olyan iratokkal kell igazolni, amelyekből a célország és az időtartam pontosan kiderül.

A végére hagytam a kiskorú törvényes képviselője (reprezentantul legal al minorului) kifejezés „megvilágítását”. Ennek ismerete azért fontos, mert ők a szülő helyett gyakorolják a szülői jogokat, s ha mondjuk, gyámnak, gondnoknak nevezték ki őket a törvény betartásával, tehát hivatalos, érvényes felhatalmazásuk van erre, a kiskorúval külföldre ők utazhatnak, illetve a kísérőnek ők adhatnak erre szóló meghatalmazást, engedélyt, a már ismertetett feltételek betartásával.

Ehhez kapcsolódik egy másik, kivételnek minősíthető szabály is, éspedig az, hogy attól a szülőtől nem kell beszerezni beleegyező nyilatkozatot, akit szülői jogai gyakorlásától (bírósági úton) megfosztottak, és ilyenkor elegendő a másik szülő beleegyezője. Ha pedig ezt az igen súlyos polgári jogi szankciót mindkét szülő ellenében hozták meg, helyettük ugyancsak a kiskorú törvényes képviselője gyakorolhatja a 248. törvény alapján itt ismertetett szülői jogokat.

Agrárgazdasági hírek

I. Tejtermelők támogatása

Módosította a kormány és egyúttal meghosszabbította érvényességét annak a határozatnak, amely lehetővé teszi a tejtermelők támogatását. Annak az Európai Unió Bizottsága által kiutalt 5 010 401 euró értékű összegnek az elosztásáról van szó, amelyet még 2009. december 15-én elfogadott EU-szabályozás alapján osztottak le Romániának a tejtermelés gazdaságosságának biztosítása érdekében. Eredetileg május 14-ig lehetett benyújtani a támogatás igénylését tartalmazó kérvényeket, most a *Hivatalos Közlöny* június 1-jei, 360. számában megjelent 2010/498. sz. kormányhatározat ezt a határidőt meghosszabbította, melynek alapján az ilyen irányú kérvényeket május 31. és június 14. között is be lehet nyújtani a termelőegység székhelye szerinti illetékes megyei APIA. (Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură) hivatalhoz.

Megváltoztak a támogatásra jogosultaknak megszabott feltételek is. Ezek a mó-

dosítás alapján a következők:

- a támogatást igénylő be van jegyezve mint tejtermelő az APIA nyilvántartásába a 2008–2009 évi tejkvóta keretén belül;
- termelt 2010. március 31-én és rendelkezett kvótával;
- a 2008–2009 évi kvóta keretén belül az előállított és leszállított tej mennyisége meghaladta a 10 000 kilogrammot.

Jogosultak a támogatásra azok a fenti feltételeknek eleget tevő tejtermelők is, akik véglegesen átvettek egy tejtermelő egységet, illetve az átvétel elsőfokú rokonok vagy házastársak között történt.

A támogatások kifizetését 2010. június 30-ig bonyolítják le. Ezeknek összegét az APIA-hivatalok állapítják meg a 2009. március 31-ig a kvóta terhére nyilvántartásba vett, leszállított tejmenyiség figyelembevételével, a következő besorolási rács alapján:

– 2000 euró egységenként azoknak, akik 200 000 kg-nál több, de kevesebb, mint 500 000 kg tejet szállítottak le;

– 1200 euró egységenként azoknak, akik több mint 500 000 kg tejet szállítottak le;

– azoknak a termelőknek, akik 20 000 kg tejnél többet, de kevesebb mint 200 000 kg tejet szállítottak, a támogatás összegét a 2009. március 31-ig ténylegesen leadott tejmennyiség alapján állapítják meg egy átlagos együtttható segítségével. Ennek az együttthatónak a nagyságát 0,0118 euró/kg-ban állapították meg.

A támogatás igényléséhez szükséges formanyomtatványokat az APIA-hivatalokban lehet beszerezni. Az előbbiekben ismertetett támogatási rendszer teljes egészében az EU által kidolgozott szabályozás alapelveit tükrözi. Nem érdektelen néhány adatot ismertetni, mennyire nem felel meg a tejtermelés terén sem a romániai agrárgazdasági struktúra az EU által hatékonynak és így támogatásra jogosultnak ítélt termelési struktúrával.

Romániában kb. 500 000 gazdaságban termelnek tejet, ebből 170 000 adja át feldolgozásra termékét, a többi vagy csak saját használatra, vagy közvetlen eladásra is termel. A kormányhatározat előírásai alapján viszont csak 11 280 tejtermelő jogosult támogatásra, ugyanis csak ennyien felelnek meg az EU által meghatározott feltételeknek. Így a 10 000–20 000 kg termelési sávban 5713 termelő volt a 2008–2009 évben, nekik jár a támogatás teljes összegének 22,8%-a, 20 001–200 000 kg-os tejtermelést 5154 gazdaság ért el, ezek a támogatás 63,0%-ára jogosultak, míg 200 001–500 000 kg-os termést 273 gazdaság teljesített, nekik a támogatás 10,9%-a jár, míg 500 000 kg-nál több tejet 140 gazdaság szállított le, jogot szerezve az összátogatás 3,4%-ára.

A fentiekből kitűnik, hogy az EU a középnyugat-gazdaságokat tartja a leghatékonyabbaknak, és ezt figyelembe véve szabta meg a támogatási rendszert. Ahhoz, hogy Románia minél több tejtermelője jogosult legyen adott eset-

ben a támogatásra, amint látjuk, a termelési struktúra teljes átalakítása szükséges. A kérdés az, fogja-e az EU a jövőben is támogatni a tejet termelő gazdaságokat, ugyanis a mostani szabályozást a gazdasági válság által okozott károk enyhítésére fogadták el.

II. Élőállatvásárok létrehozásának szabályozása

Ugyancsak EU-normák alapján hozták meg a *Hivatalos Közlöny* május 19-i, 333. számában megjelent rendeletet az élőállat-kereskedelemben lebonyolítására szolgáló vásárok létrehozásának és működtetésének szabályozásáról. A rendelet értelmében élőállatvásárnak tekintendő minden helyi közigazgatási egység keretében kijelölt hely, ahol élőállat-kereskedelemben folyik. Ezeket a vásárhelyeket a következő állatfajtákat lehet forgalmazni: ló (őszvér, szamár), szarvasmarha, juh, kecske, élő szárnyasok. Tilos a sertések felhozatala és kereskedelme.

Ahhoz, hogy egy élőállatvásár működhessen, meg

kell felelnie a következő feltételeknek:

- állategészségügyi engedéllyel rendelkeznie;
 - legyen állategészségügyi ellenőrzés alatt, és rendelkeznie megfelelő helyiséggel és felszereléssel, ahol egy hivatalos állatorvos végrehajthatja munkáját;
 - az élőállatvásár adminisztrátorának legyen hivatalos szerződése egy magánállatorvossal, aki elvégzi az állatorvosi ellátással járó feladatokat;
 - megfelelő hely legyen biztosítva az esetleges beteg állatok elkülönítésére és az elpusztult állatok ideiglenes elhelyezésére;
 - meghatározott program szerint működjön, heti, havi, évnegyedi rendszerességgel, hogy a vásárhely-tulajdonos ezt megállapítja;
 - be legyen kerítve úgy, hogy a vásárba csak a kijelölt helyen lehessen bemenni, ahol megfelelő berendezéseket kell biztosítani az állatok fel- és lerakodására.
- Az élőállatvásárra csak törvényesen bejegyzett állatokat lehet felhozni, és kötelező ezt igazolni a megfelelő iratokkal.

Hordjunk egészséges cipőt

Az orvosok egyetértenek abban, hogy a rendszeres túsarkúviselés sokat árt a lábnak. Sok nő viszont nem szívesen mond le erről a néha fájdalmas, ám mindenképpen csinos viseletről. Vajon választhatunk-e úgy a cipőboltban, hogy csinosak legyünk, de az egészségünket se tegyük kockára?

A túl magas és keskeny sarok árt a lábnak. Túsarkakon járva súlyvonalunk előrehe-lyeződik, a térd terhelése növekszik, ami növeli a kopás, az artrózis kockázatát. Az Achilles-ín ilyenkor megrövidül, s ez sarokfájdalmakhoz vezethet. Az instabil magas sarkúban lábunk kissé befelé fordul, ez növeli a bokaficam veszélyét. A merev sarokrész vagy pánt folyamatos irritációt jelent, ettől pedig bőrke-ményedés, huzamosabb idő alatt pedig akár csontkinövés is kialakulhat. A széles, magas sarok sem jobb a vékony

változatnál, mivel téves biztonságérzetet és kényelmet ad – így hajlamosabbak vagyunk az ilyen cipőt tovább hordani.

Az sem használ a lábnak, ha szűk, elvékonyodó orrú a cipő: aki ilyenbe préseli a lábujjait, az előbb-utóbb bütykösödést vagy kalapácsujj kialakulást észlelheti. Nem véletlen, hogy bütyökműtétet szinte kizárólag nőkön végeznek.

A nőies fazonok között is vannak azonban kimondottan egészséges darabok. A legegészségesebb sarok per-

sze nem több 3-5 centiméter-nél. Nézzük meg, hol kezd szűkülni a cipő orra: ha nem közvetlenül az ujjak tövé-nél, és így nem nyomja össze a lábujjaidat, akkor semmi sincs veszve. Így persze meg-hosszabbodik egy kicsit a cipő lábfeji része, a kis lábú

hölgyeknek viszont ez kifejezetten előnyös. Az sem mindegy, milyen széles a láb: ha túl keskeny a cipő, nyomni, szorítani fog, így mindig a saját lábfelépítésünknek megfelelő lábbelit válasszunk.

Nagyon jó, ha a cipő tal-pába a járás közbeni ütése-

ket felfogó, elnyelő párná-kat építettek be, de ez nem alapfeltétel – az ortopéd szakorvos szerint ugyanis végső soron a lábboltoza-tunknak kellene elnyelnie ezt a terhelést. A lábboltoza-ti problémákkal küzdők épp ezért gyakran nehezen vise-lik a merev talpú cipőt. Ami a cipő anyagát illeti: a puha, lélegző bőr sokkal jobb, mint a merev és nem légát-eresztő műbőr – a bőrcipő ráadásul egy picit hozzádo-mul a láb formájához, míg a más anyagból készült lábbe-lik esetében nem lehet erre számítani.

A puha, alacsony felsőré-szű cipők általában nem tá-masztanak jól, vékony a tal-puk, így a járás okozta ütő-dések közvetlenül érik a tal-pat, a gerincet. Lapos sarkú cipőben ráadásul előredől a medence, ami derék- és hát-fájást okozhat. Különösen igaz ez a várandósoknál, akiknél a nagy pocak dönti előre a medence tájékát – ne-

kik szigorúan tilos a teljesen lapos sarkú cipő.

A cipőválasztás elsődleges szempontja a kényelem kell legyen: ha bárhol nyom, dör-zsöl, szorít a cipő nem sza-bad megvenni. Az üzletben érzékelt apró kényelmetlen-ségek ugyanis huzamosabb idejű viselésnél százszorosan gyötrik majd a lábat. Felejt-sük el az eladók „majd kitá-gul” címkéjű rábeszélő érve-it: ne számítsunk arra, hogy a cipő majd a lábra alakul, mert a legtöbb esetben ez nem történik meg. Mindkét cipőt próbáljuk fel, hiszen a két lábfej nem egyforma. Ne sajnáljuk rá az időt, hogy jár-káljunk benne egy kicsit az üzletben, hadd derüljenek ki az esetleges hibák. Méretét tekintve inkább egy fél szá-mal nagyobb legyen, mint túl kicsi. Ha a közeljövőben ba-bát szeretne valaki, vegye fi-gyelembe, hogy a várandós-ság idején nőhet egy kicsit a láb, és ez a baba megszületé-se után is így marad majd.

A bébiszitter hatása a kisgyerekekre

Egy brit pszichiáter úgy véli, hogy a kisfiúkban, akiket életük első évétől kezdve bébiszitterre bíznak, egy életre megmarad a másik nő képe. Felnőve, ha valamit nem kapnak meg otthon, azt máshol fogják keresni – állítja a szakember. Dennis Friedman brit pszichiáter szerint azok a kisfiúk, akikre bébiszitter vigyáz, felnőtt korukban hűségre képtelen nőcsábászok lesznek. Még-hozzá azért, mert idejeko-rán természetesebb válik szá-mukra az, hogy az anyjukon kívül egy másik nő is jelen van az életükben, akitől ha-sonlóképpen törődést kap-nak.

A szakember szerint a kis-gyerek tudatában megosz-tottság alakul ki a róla gon-doskodó két nő között. Az egyikükről tudja, hogy az

édesanyja, ám a bébiszitter-rel – akivel akár több időt is eltölt napközben, mint a bio-lógiai anyjával – szoros kap-csolatban van, sok mindent csinálnak együtt, és úgy érzi, hogy vele is összetartozik. Ennek eredményeképpen pedig úgy nő fel, hogy az el-méjében megmarad a másik nő fogalma, aki tisztában van a szükségleteivel és ki is elégíti azokat. Mindez pedig mind a szociális kapcsolatai-ra, mind pedig a szexualitá-s-hoz való hozzáállására rá-nyomja a bélyegét. Ha úgy érzi, hogy valamit otthon nem kap meg, azt máshol fogja keresni.

Dr. Friedman arra a követ-keztetésre jutott, hogy az, ahogyan bánnak a babával, alapvetően meghatározza a későbbi személyiségét. Ha

már ezekben a hónapokban is bébiszitterre bízzák, az oda vezethet, hogy felnőtt korában sem lesz hűséges.

Felvetődik persze, hogy ha a kisfiúk fejlődésére ilyen hatást gyakorol a bébiszitter, akkor mi a hely-zet a hozzájuk hasonlóan nevelt kislányokkal? Nos, a pszichiáter szerint bennük is kialakul egyfajta úr a má-sik nő jelenlétének hatásá-ra, amit felnőve ők is pró-bálnak valahogy betölteni, például alkohollal vagy kábí-tószerrel. Az első év nagyon fontos, a pszichiáter szerint nem javasolt másra bízni a gyereket, mert ez az az idő-szak, amikor a baba teljesen összefonódik az édesanyjá-val. Hatalmas befolyása van arra, hogy mi lesz ké-sőbb a gyerekből. Ez az el-

mélet azonban nem örvend túl nagy népszerűségnek azon nők körében, akik úgy érzik, hogy attól, ha gyere-ket vállalnak, még ugyan-úgy joguk van a karrierépi-téshez is. Amit Dr. Fried-man állít, az ugyanis azt a sztereotípiát erősíti, hogy az anyának kutya kötelessé-ge szülés után legalább egy évig otthon maradni, leg-alábbis akkor, ha nem akarja végleg elszúrni a gyereke személyiségefejlődését. Mások azért kritizálják a dok-tor okfejtését, mivel abban csak az anyát és a bébiszit-tert említi, mint meghatá-rozó személyeket, holott a gyerekeknek optimális eset-ben van apja, sőt további családtagjai is, akik mind-mind hatással vannak arra, hogy felnőve milyen ember lesz belőle.

Programajánló

Koncert Sepsiszentgyörgyön

A Brassói Filharmonia sepsiszentgyörgyi évada keretében pénteken, június 18-án 19 órától a színház nagy-termében koncertezik. Vezényel: Koichiro Kanno, szólista: Emin Curteafar (oboa). Műsoron: Vivaldi-, Marcello-, Mozart-darabok.

Kiállítás Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum To-lerancia termében pénteken, június 18-án 18 órától Közös tér – közös örökség. A Kárpát-medence megújuló épített öröksége címmel

műemlékvédelmi kiállítás nyílik.

Torjai falunapok

Június 19., szombat: 9 órától szarvasmarha-tenyészemle és állatkiállítás a középtorjai iskolapályán, 13.45 órától áldás az újszülöttekre a faluközpontban levő Életfánál, 14 órától emlék-díszfaültetés a sportcsar-nok előtti téren a meghívott külföldi polgármesterek részvételével, 14.30 órától falunapi megnyitó és az új sportcsarnok avatóünnepsé-ge, 15 órától nagykorúsítás, 15.50 órától a Torjáért 2010 kitüntetések átadása, 16 órától nemzetközi futsalmér-lőzés, 17 órától a torjai isko-

lások műsora, 18 órától fa-vágóverseny, 18.45 órától a Pannónia néptáncgyűttes hagyományörző csoportja, 19.30 órától a torjai hagyom-ányörző együttes néptáncműsora, 19.45 órától Katz Zsófia slágereket éne-kei, 20.30 órától Jócó Juni-or, 21.30 utcabál (Szilárdék).

Június 20., vasárnap: 11–16 órától Nemzetközi Szabadtéri Főzőverseny, 13 órától a 150,32 m-es világrekord túrós puliszka egy 50 méteres részletének elkészíté-se a torjai háziasszonyok segítségével, 15.45 órától Tomi és a Roma lányok (roma mulatósdalok), 16.30 órától Pop-Vox, 18 órától ügyességi autóverseny (AutoCrono) a futballpá-lyán, 19 órától tombola, díj-kiosztás, a főzőverseny kiér-tékelése, 20 órától Insect együttes (paródia), 21 órától

Tarnai Kiss László előadó-művész Jöhet egy valomás című önálló koncertje, 22 órától a Metropolis együt-tes, 22.30 órától tűzijáték.

Hunyad Megyei Magyar Napok

Június 18. péntek
Vajdahunyad: 10–14 Filmvetítés – kávéház, régi magyar filmek. Helyszín: Magyar Ház, 14–15 Bone Ewald (Vajdahunyad) fotó-kiállítása. Háromszék épít-tett öröksége. Pillanatké-pek. Művész: Hlavathy Károly – Sepsiszentgyörgy.

Június 19., szombat
Déva, Vajdahunyad: 17–18 – Vagyunk! 300 Bu-kovinai Székely Találkozó résztvevői és városlakók ün-nepi felvonulása Déva és Vajdahunyad főterén. Hely-szín: Déva: Magyar Ház –

Lido, Vajdahunyad: Ruska szálló – színház.

Június 20., vasárnap
Csernakeresztúr: 11 öku-menikus istentisztelet a ka-tolikus templomban; 16–19 néptáncelőadás, a bukovinai székely meghí-vott csoportok fellépése. Helyszín: iskola előtti tér, Bukovina u.

Sütő András Napok Marosvásárhelyen

Június 19., szombat: 15 óra: Koszorúzás Sütő And-rás sirjánál a marosvásárhe-lyi református temetőben. 16: Ünnepi emlékezés Sütő Andrásra a marosvásárhe-lyi Bernády Házban.

Június 20., vasárnap: De. 9 órakor: Indulás Pusztakamarásra a Bernády téri Teleky Ház elől, 11 órakor: istentisztelet a református

templomban, emlékezés Sütő Andrásra: Pomogáts Béla előadása, film a mező-ségről.

Szomszédolás a várbán

Június 18–20. között a marosvásárhelyi várbán a szegedi TiszaExpo Kft. bor-kóstolót szervez, amelyen három magyarországi – Szekszárd, Kunság és Csongrád – és két hazai – Arad és a Mezőség – borter-mő vidéket mutatnak be.

Figura Stúdió Gyergyószentmiklóson

Június 20., vasárnap este 19 óra – Jevgenyij Griskovec: *Tél* – rendező Béres László – Bocsárdi Angi Gabriella, Stúdióte-rem, Gyergyószentmiklós.

Főzzünk prézslivel

A konyhában nagyon sok száraz kenyér marad, amit legtöbb esetben kidobunk. Pedig nem kellene, a száraz kenyérből kiváló prézlit tudunk készíteni, ez pedig számtalan ízletes étel összetevője. Íme néhány példa.

Barackos gombóc

Hozzávalók: 1 kg lisztes burgonya, 2 tojás, 30 (35) dkg liszt, 20 db sárgabarack (kemény befőtt is jó), 5 dkg vaj, 5 dkg prézli, 2 evőkanál fahéjas porcukor.

Elkészítés: A barackokat megmossuk, megszáritjuk, kettévágjuk, magjaikat kidobjuk. A tésztából fél ökölnyi adagokat csipünk ki, szétnyomjuk, középebe teszünk a barackot, ráhajtjuk a tészaszéleket, és tenyerünk közt gombóccá formázzuk. Nagy lábosban vizet forralunk. A gombócokat kisebb adagokban addig főzzük a vízben, amíg feljönnek a tetejére. Leszűrjük, lecsepegtetjük. Közben felforrósítjuk a vaját, beleszórjuk a prézlit és megpirítjuk. A gombócokat tányérra rakjuk, ráöntjük a zsemlemorzsát, és megszórkjuk fahéjas cukorral.

Zöld prézlis csirke

Hozzávalók: 4 csirkecomb, só, 1 nagy csokor petrezselyemzöld, prézli, vaj.

Elkészítés: A feldarabolt csirkecombokat besózzuk. A felső combokat a csont mellett jobbról-balról bevágjuk, hogy szebben és jobban át-süljenek. Az apróra vágott petrezselyemzöldet összekeverjük a prézslivel. Arányát tekintve sokkal több a petrezselyem, mint a prézli. Egy tálat vastagon kikenünk vajjal. A combokat jól beleszórkjuk a zöld prézslivel. A tálat tetejével lezárjuk az edényt és mehet az előmelegített sütőbe. Kb. 50 perc alatt megsül.

Karfiolos-prézlis krumpli

Hozzávalók: 4 nagyobb krumpli, 1 kisebb fej karfiol, 3 kanál prézli, só, 1-2 kanál olívaolaj.

Elkészítés: A krumplit megfőzzük héjában, a karfiolt sós vízben. A prézlit aranyárára pirítjuk egy teflonserpenyőben, olaj hozzáadása nélkül (de lehet olajban is). Amikor a krumpli megfőtt, meghámozzuk, karikákra vagy kockákra vágjuk. A karfiolt vagy szétzedjük rózsáira, vagy felszeleljük. Amikor minden elő van készítve, egy lábosban könnyedén összekeverjük a krumplit, karfiolt és a prézlit. Megsózzuk ízlés szerint, majd kevés olajjal meglocsoljuk. 5 percre forró sütőbe tesszük. Melegen tálaljuk, de nagyon finom hidegen is.

Prézlis zöldbab

Hozzávalók: 50 dkg zöldbab, 5 kanál prézli, vaj, olaj vagy zsír, egy erőleveskocka vagy só, ízlés szerint reszelt sajt.

Elkészítés: A zöldbabot megtisztítjuk (egészen marad), leveskockával vagy sóval vízben megfőzzük. Beleforgatjuk a megpirított prézlibe. Magában is finom, de kínálhatunk hozzá tejfölt, reszelt sajtot (sütőben tejföllel, sajttal átsütve különösen remek). Köretnek is adhatjuk.

Marinált tofu szezámós prézslivel

Hozzávalók: 2 csomag kemény tofu, fél csésze szójaszósz, 2 evőkanál árpamálta, barnarizsszirup vagy ju-

harszirup, 2 evőkanál apróra vágott, friss gyömbérgyökér, 2 gerezd fokhagyma, 2 evőkanál almaecet, 1 kishagyma, kockákra vágva, másfél csésze prézli, negyed csésze pirított szezám, 2 evőkanál sötét szezámolaj, 1 evőkanál felvagdalt petrezselyem, fél evőkanál só (opcionális), makkkanál bors, saláta levelek.

Elkészítés: Vágjuk a tofut kockákra és tegyük félre. Egy lapos tálban keverjük össze a szójaszót, édesítőszer, gyömbért, fokhagymát, ecetet és hagymát, tegyük bele a tofukockákat vagy szeleteket, forgassuk meg, hogy mindkét oldalát érje. Fedjük le, hűtsük le. Egy kis tálban keverjük össze a többi hozzávalót, kivéve a tofut. Rendezzük el a salátaleveleket 6 tányéron. Osszuk el a marinált tofut egyenlően a tányérokra, szórjuk meg szezámós prézslivel, és tálaljuk.

Sajtos-prézlis makaróni

Hozzávalók: 35 dkg szárvacska tészta, 7 dl tej, 20 dkg

cheddar lereszelve, 3 evőkanál liszt, 2 gerezd fokhagyma, 1 evőkanál mustár, kevés só, 1 nagy marék prézli, 2 evőkanál vaj, esetleg pár szelet császárszalonna.

Elkészítés: Ha császárszalonnát is teszünk bele, akkor azt először azt felvágjuk és megsütjük. A tésztát a zacskón szereplő főzési időnél két perccel kevesebb ideig főzzük, és miután leszűrtük, összekeverjük a szalonnával. Közben a vajból, a lisztből és a tejből besemelt főzünk, le vesszük a tűzhelyről, belekeverjük a reszelt sajtot, a zúzott fokhagymagerezdeket, a mustárt és kevés sót. A sajtmártást és a tésztát összekeverjük, tűzálló tálba tesszük, a tetejét meghintjük zsemlemorzsával, és előmelegített sütőben, 170-190 fokon (légkeveréssel) 15 percig sütjük.

Sajtos csirkeszárny

Hozzávalók: 16 csirkeszárny, 2 ek. vaj vagy margarin, 12 dkg sós prézli, 15 dkg parmezán sajt, 1 kk. bazsalikom, 1/2 kk. oregánó, 1 gerezd fokhagyma, só,

friss bazsalikom vagy petrezselyemzöld.

Elkészítés: A prézlit egy tálban keverjük össze a reszelt sajtjal, fűszernövényekkel, fokhagymával és sóval. Olvasszuk meg a vaját. Forgassuk a szárnyakat előbb a vajba, majd a prézlis keverékbe. Tegyük olajjal kent serpenyőbe, majd süssük mindkét oldalát világosbarna omlóssá.

Bihari sonkás-szilvás tekercecsek

Hozzávalók: 6 szelet tarja, szeletelt trappista sajt, 6 szem szilvabefőtt, 6 szelet sonka, 5 tojás, zsemlemorzsza, liszt, olaj.

Elkészítés: Kiklopfoljuk a tarját és az így kapott húskokra rátesszük a szeletelt sajtot, arra a szeletelt sonkát, egy szem szilvát, kettévágva és az egészet feltekerjük. A tekercecseket hústúvel megtűzzük, a két végét leszűrjük, majd bepanírozzuk és bő olajban kisütjük. Amikor kisült és meghült, karikára szeleteljük és a tetejét reszelt sajtjal megszórkjuk.

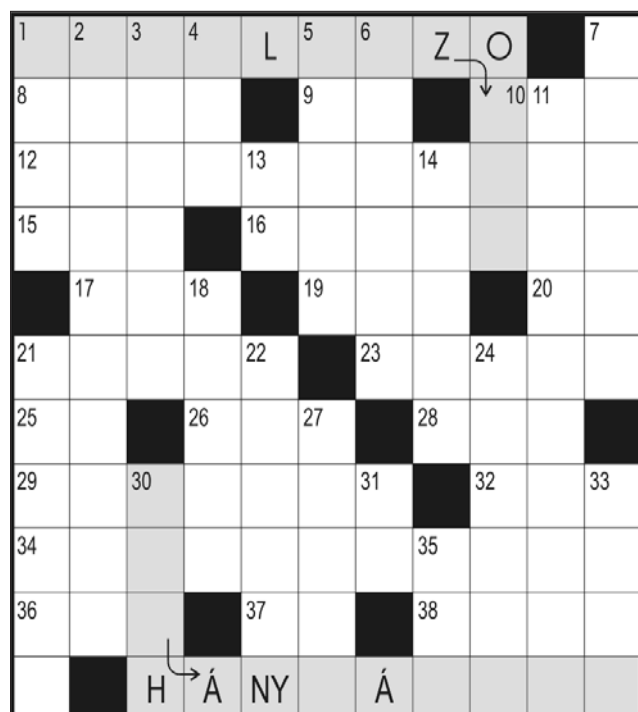
Lila akác

Manapság a lila akác nemcsak állványokon tud a magasba kapaszkodni, hanem megfelelő nyírás móddal kistermetű faként is nevelhetjük. Ez a művelési mód kb. 3 évet igényel ahhoz, hogy a növényt útnak indítsuk. Első évben a fiatal növénynek általában csak egy hajtása van. Ezt tavasszal, miután elültettük kb. 1/3-ig, egy jól kifejlődött rügyig vágjuk vissza. Az esetleges oldalhajtásokat távolítsuk el egészen. Ezután a hajtást rögzítsük egy támasztókaróhoz. Majd júliusban minden új hajtást kb. feléig vágjunk vissza és a főág meghosszabodott részét is kössük a karóhoz. Második évben, februárban rövidítsük meg még egyszer az ágat, kb. 3-5 jól kifejlődött rügyet hagyjunk meg. Majd újra júliusban minden hajtást vágjunk vissza 1/3-ra, és a főágat is vágjuk vissza a kívánt, végső magasságra. Ezután már szabadon elágázhatnak az oldalhajtások és a főág is. A harmadik évben szintén februárban és júliusban végzünk koronaalakítást. Majd legkésőbb öt év múlva a kis fa támasz nélkül is megél, annyira megerősödik. A koronáját azonban továbbra is évente kétszer nyírni kell, mivel az ágak gyorsan nőnek, lehajlanak és a fa hamar elveszítheti formáját. Bár nem trágyaigényes – meghálálja a rendszeresen adagolt szerves vagy műtrágyát. Ez meglátszik a virágzatán és növekedésén. A növekedés időszakában főleg nitrogénműtrágyát célszerű adagolni.

Sármási-Bocskai János
kertészmérnök

Drasztikus módszer

Kovács faggatja a barátját:

– Elárulnád, miért kell neked állandóan a benzineshordón ül-ni?

– Elhatároztam, ...

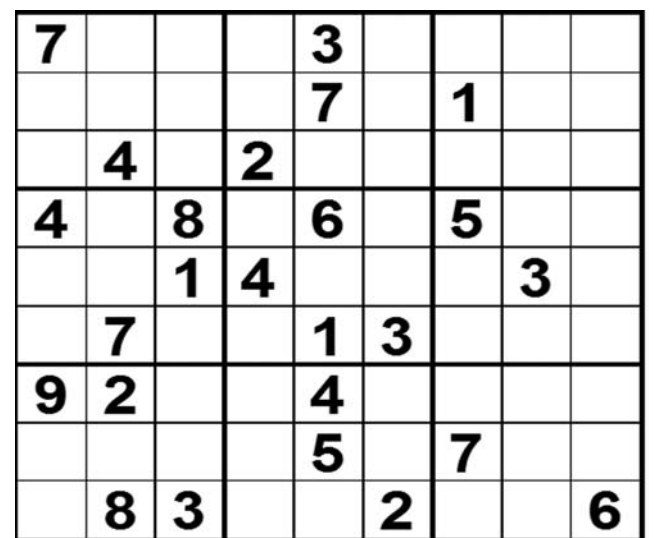
A csattanót a rejtvény fősoraiban olvashatja.

Vízszintes:

1. A csattanó kezdete. 8. Például március 15. a római naptárban. 9. Csendes Liza! 10. Hármát kizár! 12. Arccal előre elzuhanó. 15. Zavaros víz! 16. Mikes ..., rokokó írónk. 17. Spanyol, thaiföldi és belga gépkocsijel. 19. Egyhangú talár! 20. Modern hanghordozó. 21. Japán város. 23. Orosz író (Jurij Karlovics). 25. Rövid az elején! 26. Ármin beceneve. 28. ... kezekkel! (Gladstone). 29. Arra a helyre cipelő. 32. ... övi, éghajlati. 34. Cselekvési tervet elkészített. 36. Okosodni kezd! 37. Egyhangú ártér! 38. Azt övezve.

Függőleges:

1. Kacarászás hangja. 2. Arra a helyre keveredik. 3. Ízlésesen tetszetős külsejű, bizalmas szóval. 4. Ittrium és stroncium vegyjele. 5. Gondolaot helytelennek vél. 6. Hotel. 7. Meteorológiai léggömb. 11. Erre a helyre srófoló. 13. Csak félig! 14. A galamb rokona. 18. Bérnyilkos, régies szóval. 21. Nép a tunguzok északi ágából. 22. Előkelő fiatal nőszemély. 24. Forrás a felszínre fakad. 27. Nagyobb lapokban forgalmazott egészségügyi anyag. 30. A csattanó befejezése. 31. Egyhangú kópor! 33. Dönt a bírós. 35. Páros szokás!

Nehéz fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegyet csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

6	5	9	3	8	4	7	2	1
1	2	4	9	6	7	3	5	8
8	3	7	5	1	2	4	9	6
4	9	5	8	7	1	6	3	2
3	1	6	4	2	5	8	7	9
7	8	2	6	3	9	5	1	4
5	6	8	1	9	3	2	4	7
9	7	3	2	4	6	1	8	5
2	4	1	7	5	8	9	6	3

A zöldszakállú király 2.

– No, édes szívem, szép szerelmem, mondd meg, mi lehetnének segítségedre?

Elmondja János, hogy meg van ijedve, káposztalevélből darutollas kalapot kell csinálni!

– Ha csak az a baj – mondja a lány –, akkor nincs baj. Hol van az a káposztalevél?

– Itt van.

– No, nézd csak! – s abban a pillanatban olyan szép darutollas kalap fektült az asztalon, hogy olyan tán még Kossuth Lajosnak sem volt.

A legény majd kinézte a szemét, úgy nézett. Ő még ilyent nem látott.

Akkor azt mondja az a szép lány:

– Holnap este is eljövök, de ne várakoztass olyan sokáig, mint ma. Ha a dongóomat hallod, csak erressz be. Most pedig megyek, nyisd ki az ablakot.

Abban a percben kis irinyó-pirinyó dongó lett belőle, s elszállt.

A királyfi meg nyugodtan lefeküdt; tudta, hogy majd néz egyet az ördögök királya, ha ezt meglátja. Másnap jókor reggel ment a király a királyfihoz. Alig nyitott be, meglátta az asztalon a szép darutollas kalapot. Azt mondja a legénynek:

– No, hát ennek derekasan megfeleltél!

– Meg biz én! – mondta rá a legény hetykén.

– Ühüm, hát ha olyan büszke vagy, majd adok én fel olyant, hogy csakugyan

nem bírod megtenni!

Azzal az ördögök királya kiment, hozott egy bögre káposztalevet.

– No, ha ebből holnap reggelre ezüstsarkantyút nem csinál, vége az életednek!

A legény arra is csak a válát rázta.

– Hát majd meglesz az is, ha a jó isten megsegít!

A király azzal kiment, a királyfi meg magára maradt.

„Káposztalé meg ezüstsarkantyú! No, ebből már csakugyan nem lesz semmi. De bolond egy esze van annak a királynak, hogy ilyeneket kitalál!” – gondolkozott magában.

Megvárta az estét, a nyolc órát. Jött a kis dongó.

– Eressz be, galambom! Javadat akarom!

Beeresztette, s az megint az a szép lány lett, akit a patakparttól látott. Elmondta neki, mit parancsolt az édesapja. De annak ez is annyi volt, mint a semmi. A káposztaléből olyan ezüstsarkantyút kanyarított, hogy akárki megnézhetné volna. De boldog volt a királyfi! Megölelte, megcsókolta a lányt, ahogy szíve vágyása akarta. Azután a lány újra megrázkódott, kis dongó lett belőle, s elrepült.

Másnap az ördögök királya majd hanyatt esett, mikor a gyönyörű ezüstsarkantyút meglátta. De mégsem nyughatott a legénytől, mindenáron az életére tört, el akarta veszíteni. Hozott be egy kancsó tiszta, szűrt vizet.

– No, ha ebből holnap reggelig rézfokost nem csinál, előre megírhatsz a testamantumodat.

A királyfi nem szólt semmit. Az estére várt, azt hitte, hogy ha eddig ment minden, ezután is megy. Az ám, de mikor a kis dongó szép lányná változott, s megtudta a parancsot, csak a fejét csóválta, hogy már azt ő sem tudja csinálni!

– Tudod-e, mit? – mondta a királyfinak. – Elmegyünk mi innen, mert itt egyikünknek sem lesz jó a sora! Téged majd megütlek a pálcámmal, átváltozol egy aranygyűrűvé, a szép kis pejlóvám aranyalmává, én meg madár leszek, s megyünk.

Ahogy mondta, úgy lett. A királyfiból aranygyűrű, a szép kis pejlóból aranyalma, a lányból meg madár lett, a gyűrűt a szájába, az almát meg a lábába fogta, s ment, ment, mint a gondolat.

Másnap reggel az apja észrevette, hogy se a lány, se a királyfi. Mindjárt tudta, hogy egy követ fújnak. Azt mondja a szolgálójának:

– Eredj csak utánuk, ha tudod, hozd vissza őket!

Még olyan szaladást, amit az a szolga tett! Úgy ment, mint a villám. Egyszer azt mondja a madár a gyűrűnek:

– Jaj, de sebes szél fúj a hátam megett, jönnek utánunk! – Aminthogy igaz is volt.

Látott egy sűrű bokrot, beleszállt éppen a közepébe.

A szolga nemsokára a nyo-

mukban volt, de hasztalan keresett, kutatott, nem talált semmit. Megy haza, mondja a királynak:

– Felséges uram, nem látam én őbelőlük annyit sem, mint a körmöm feketéje! Egyedül egy bokor volt a pusztán, annak a közepében meg egy kis madár.

– Az volt az, te számár! – mondta a király. – Látom már, hogy magamnak kell mennem, mert rátok még ezt sem lehet bízni.

De még ha látott valaki sebes menést, látta volna az ördögök királyát. A kis madár is nyomta ám. De hasztalan ment volna akárhogy, ha mindjárt ott nem lett volna az ország határa, megfogták volna. De az ördögök királynak ereje csak a maga országa határáig tartott, tovább nem. Mikor látta, hogy azok átlépték a határt, olyan mérges lett bele, hogy mindjárt megpukkadt.

A kis madár átváltozott szép lánnyá, a gyűrű királyfi-vá, az aranyalma szép pejló lett. A lóra felültek mind a ketten, mentek haza a zöldszakállú király országába. Otthon megesküdtek, lagzit csaptak, én is ott voltam a lakodalmon, mint kisbögös, úgy jóllaktam hurkával, kolbásszal, még másnap se kellett az étel. Bandi legyek, ha nem igaz! Még most is élnek, ha meg nem haltak!

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese c. könyvéből

Tizenkét hónap a természetben

Május végén egyik galambász barátomnál jártam Sepsibükszádon, hogy megnézzem az újonnan épült postagalamb fióka-dúcot. Akkori írásomban azzal búcsúztam, hogy hamarosan visszatérek.

Nemrég újra Sepsibükszádon jártam, és ezúttal azzal a céllal, hogy leellenőriz-

zem, az a gyanúm megállj-e a helyét, amit feltételeztem a legutóbbi ittjártamkor. Ugyanis akkor egy röpké pillanatra egy széncinegét láttam besurranni a kerítést tartó vascsőbe.

Arra gyanakodtam, hogy a madár oda rakott fészket, amire kíváncsi voltam. A sárga mellényes, hasi olda-

lán hosszanti fekete sávú széncinegét mindenki ismeri. Téli madáretetők gyakori madara. Bárki, aki télen egy szalonnadarabot kifüggeszt, megfigyelheti, hogy hamarosan felfedezi azt egy cinege, és rövid időn belül már többen is csipegetnek a finom falatból. Eppen arra kell ügyelni, hogy ne szózott

szalonnát kínáljunk fel a madaraknak. Ezeket a kedves madarakat lakkörnyezetünkbe, kertünkbe csalogathatjuk mesterséges fészkekkel, odú kihelyezésével. Az egyre fogyó, üreges fák miatt, és a mesterséges fészkek hiányában a kedves kis madár leleményes kell legyen, már ami a fészkelését illeti. Látam széncinege fészket postaládában, falrepedésben, villanyoszlop üregében, mesterséges fészkekoduban, vascsőben. Ez utóbbi helyen sajnos már sok fióka pusztult el. Ismerek néhány tragédiával végződő történetet, de személyesen is láttam vascsőben elpusztult széncinege-fiókákat. Ezért is mentem vissza Árpádékhöz, hogy megmutassam nekik a kertsasnak használt, vascsőben lakó széncinege-családot, és megkérjem, vigyázzanak rájuk. Naponta ellenőrizte a fejlődő fiókákat, gondja volt, hogy a nyílás ne záródjon el, eső ne essen bele, és a macska se zaklassa a madarakat. Míg egy nap telefonált, hogy kirepültek a fiókák. Hat kis széncinege hagyta el a felügyelet alatt lévő fészket.

Kelemen László, Rara Avis Madártani Egyesület

Széncinege

Spanyol fal

Ezt a hangulatos térelválasztót a szüleid segítségével készítsd el, egy kis ház formájában a szoba közepén nagyon jól mutat.

Szükséges eszközök: 2 db legalább egy méter hosszú és fél méter széles kartonlap (ha nincs egy darabban össze is lehet ragasztgatni), színes temperák, cérna, virágok, olló, ragasztó, merevítő lécek, rajzszettek.

Elkészítés: A kartonlapok tetejét vágd le slégen,

úgy, hogy egymás mellé téve tető formát kapjál. Ezután vágd ki az ajtót, ablakot. Tedd stabilá, és támaszd ki lécekkel, amiket rajzszettekkel rögzíthetsz a kartonhoz. Színezd és dekoráld a házikót tetszés szerint, majd hagyd a temperát megszáradni. Végül pedig a maradék kartonvégekből ragaszd fel a virágtartót az ablak alá, és tethsz bele virágokat is. Az ablakokat kötővel rögzítsed. Jó szórakozást!

Hétvégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette